

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०१८/प्र.क्र.१८०/११-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : ०६ नोव्हेंबर, २०१८

- वाचा :** १. कृषि व पदुम विभागाचा शा.नि. क्र.सीआयएएस/१२९९/सीआर ८९/११अ, दि.४.१२.१९९९.
२. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-१६/प्र.क्र.२६/११अ, दिनांक २९.०४.२०१६.
३. केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र. १३०१५/०१/२०१६/क्रेडिट २,
दिनांक २५.०४.२०१८.
४. केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र. १३०१५/०३/२०१६-क्रेडीट २,
दि. २८ सप्टेंबर २०१८
५. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.सां ८/प्रपिवियो/५८४/२०१८, दि.१५/१०/१८.

प्रस्तावना:

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना राज्यात खरीप हंगाम २०१६ पासून राज्य शासनाचे संदर्भित शासन निर्णय क्र. २ अन्वये राबविण्यात येत आहे. राज्यातील अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकांसाठी प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रबी हंगाम २०१८-१९मध्ये राज्यात पुढे चालू ठेवण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

रबी हंगाम २०१८-१९मध्ये राज्यात प्रधानमंत्री पीक विमा योजना खालील प्रमाणे अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकांसाठी विमा क्षेत्र घटक (Area Approach) धरून राबविण्याचा निर्णय शासनाने घेतलेला आहे.

१. योजनेची उद्दीष्टे :

१. नैसर्गिक आपत्ती, किड आणि रोगासारख्या अकल्पित प्रतिकूल परिस्थितीमुळे पिकांचे नुकसान झाल्यास शेतक-यांना विमा संरक्षण देणे.
२. पिकांच्या नुकसानीच्या अत्यंत कठीण परिस्थितीतही शेतक-यांचे आर्थिक स्थैर्य अबाधित राखणे.
३. शेतक-यांना नाविन्यपूर्ण व सुधारीत मशागतीचे तंत्रज्ञान व सामुग्री वापरण्यास प्रोत्साहन देणे.
४. कृषि क्षेत्रासाठीच्या पत पुरवठ्यात सातत्य राखणे, जेणेकरून उत्पादनातील जोखमींपासून शेतक-यांच्या संरक्षणाबरोबरच अन्नसुरक्षा, पिकांचे विविधीकरण आणि कृषिक्षेत्राचा गतिमान विकास व स्पर्धात्मकतेत वाढ हे हेतू साध्य होण्यास मदत होईल.

२. योजनेची प्रमुख वैशिष्ट्ये :

१. प्रधानमंत्री पीक विमा योजना कर्जदार शेतकऱ्यांना अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकांसाठी बंधनकारक असून बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना ऐच्छिक आहे.
२. खातेदारांचे व्यतिरिक्त कुळाने अगर भाडेपट्टीने शेती करणारे शेतकरी या योजनेत भाग घेण्यास पात्र आहेत.
३. या योजनेअंतर्गत वास्तवदर्शी दराने विमा हप्ता आकारण्यात येणार असून शेतकऱ्यांवरील विमा हप्त्याचा भार कमी करण्यासाठी शेतकऱ्यांनी भरावयाचा विमा हप्ता रब्बी हंगामासाठी १.५ टक्के व नगदी पिकांसाठी ५ टक्के असा मर्यादित ठेवण्यात आला आहे.
४. या योजनेअंतर्गत जोखिमस्तर सर्व पिकांसाठी ७० टक्के असा निश्चित करण्यात आला आहे.
५. अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकांचे उंबरठा उत्पन्न हे मागील ७ वर्षांपैकी सर्वाधिक उत्पन्नाच्या ५ वर्षांचे सरासरी उत्पन्न गुणीले त्या पिकाचा जोखिमस्तर विचारात घेवून निश्चित केले जाईल.

६. **जोखमीच्या बाबी**- योजनेअंतर्गत जोखमीची व्याप्ती वाढविण्यात आली असून त्यामध्ये खालील बाबींचा समावेश करण्यात आला आहे.
- ६.१) हवामान घटकांच्या प्रतिकूल परिस्थिती मुळे पिकांची पेरणी किंवा लावणी न झाल्यामुळे होणारे नुकसान
- ६.२) पिक पेरणीपासून काढणीपर्यंतच्या कालावधीत नैसर्गिक आग, वीज कोसळणे, गारपीट, वादळ, चक्रीवादळ, पूर, क्षेत्र जलमय होणे, भुस्खलन, दुष्काळ, पावसातील खंड, किड व रोग इत्यादी बाबींमुळे उत्पन्नात येणारी घट.
- ६.३) नैसर्गिक कारणांमुळे पिकांचे होणारे काढणीपश्चात नुकसान.
- ६.४) स्थानिक नैसर्गिक आपत्तीमुळे पिकांचे होणारे नुकसान

३. योजनेत समाविष्ट पिके व शेतकरी :

या योजनेअंतर्गत अन्नधान्य पिके, गळीत धान्य पिके व नगदी पिकांना विमा संरक्षण मिळेल. सदर योजना राज्यात शासनाने रबी हंगामासाठी अधिसूचित केलेल्या महसुल मंडळ/मंडळगट किंवा तालुकास्तरावर खालील अधिसूचित ८ पिकांसाठी राबविण्यात येईल.

पिक वर्गवारी	अधिसूचित पिके
तृणधान्य व कडधान्य पिके	गहू (बागायत व जिरायत), रबी ज्वारी (बागायत व जिरायत), हरभरा, उन्हाळी भात.
गळीत धान्य पिके	करडई, सुर्यफूल, उन्हाळी भुईमुग.
नगदी पिके	रबी कांदा.

अधिसूचित क्षेत्रात, अधिसूचित पिके घेणारे (कूळाने अगर भाडेपट्टीने शेती करणाऱ्या शेतकऱ्यांसह) सर्व शेतकरी या योजनेत भाग घेण्यास पात्र आहेत. जे शेतकरी विविध वित्त संस्थांकडून पीक कर्ज घेतात अशा कर्जदार शेतकऱ्यांना योजना बंधनकारक असून बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना ऐच्छिक राहिल.

राज्यात अधिसूचित क्षेत्रासाठी उन्हाळी भात पिक अधिसूचित करण्यात आले असून यासाठी उंबरठा उत्पन्न व चालु वर्षाचे सरासरी उत्पन्न हे तांदुळ गृहित धरून निश्चित केले आहे.

४. पिकनिहाय विमा हप्ता दर व विमा हप्ता अनुदान:

या योजनेअंतर्गत विमा हप्ता दर हा वास्तवदर्शी दराने आकारला जाणार आहे. तथापि, सर्व शेतकऱ्यांनी रबी हंगामासाठी भरावयाचा प्रति हेक्टरी विमा हप्ता दर खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	पिके	शेतकऱ्यांनी भरावयाचा विमा हप्ता
१	अन्नधान्य व गळीत धान्य पिके	विमा संरक्षित रक्कमेच्या १.५ टक्के किंवा वास्तवदर्शी दर यापैकी जे कमी असेल ते.
२	नगदी पिके (कांदा)	विमा संरक्षित रक्कमेच्या ५ टक्के किंवा वास्तवदर्शी दर यापैकी जे कमी असेल ते.

या योजनेअंतर्गत निश्चित करण्यात आलेला पिक निहाय प्रति हेक्टरी विमा हप्ता दर व शेतकऱ्यांनी प्रत्यक्षात भरावयाचा विमा हप्ता यामधील फरक हा सर्वसाधारण विमा हप्ता अनुदान (Rate of normal premium subsidy) समजण्यात येईल आणि हे अनुदान केंद्र व राज्य शासनामार्फत समप्रमाणात दिले जाईल. विमा कंपनींना देण्यात येणाऱ्या राज्य शासनाच्या विमा हप्ता अनुदानाची रक्कम भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत (AIC) केंद्र शासनाने सदर योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनान्वये विहित केलेल्या पद्धतीनुसार विविध टप्प्यात अदा करण्यात येईल. तसेच सदर अनुदान रकमेची अदायगी पब्लिक फायनान्स मॅनेजमेंट सिस्टीम (पीएफएमएस) अथवा पीएफएमएस संलग्न प्रणालीमार्फतच तसेच राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टल वरून प्राप्त माहितीनुसार करण्यात येईल.

५. विमा संरक्षित रक्कम व शेतकऱ्यांनी भरावयाचा पीक विमा हप्ता:

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत राज्यात सन २०१८-१९ साठी सर्वसाधारणपणे जिल्हा स्तरीय पीक कर्ज दर समितीने निश्चित केलेल्या पीक कर्ज दराप्रमाणे पिकनिहाय विमा संरक्षित रक्कम निश्चित करण्यात आलेली आहे. त्याच प्रमाणे जिल्हांतर्गत पिकनिहाय पीक कर्जदरामध्ये मोठ्या प्रमाणात तफावत असून, राज्य पीककर्ज दर समितीच्या दरांपेक्षा काही जिल्ह्यांमध्ये असाधारण दराने पीक कर्जदरास मान्यता देण्यात आलेली आहे. यासंदर्भात ज्या जिल्ह्यात राज्य पीक कर्ज दर समितीने निश्चित केलेल्या कर्जदरापेक्षा जादा दर निश्चित केलेला आहे, त्या जिल्ह्याचे पीक कर्जदरांचे पुनर्विलोकन करण्यात आलेले आहे.

जिल्हा समुह (क्लस्टर) क्र १, २, ३, ४, ५ व ६मधील जिल्हानिहाय, पिकनिहाय विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर, विमा हप्ता अनुदान इ. बाबतचा तपशील प्रपत्र अ-१ ते अ-३२ मध्ये सहपत्रित केला आहे.

६. विमा क्षेत्र घटक:

ही योजना क्षेत्र हा घटक (Area Approach) धरून राबविण्यात येणार असून, पिकनिहाय अधिसूचित विमा क्षेत्र घटक म्हणजेच मंडळ किंवा मंडळगट आणि तालुका यांची यादी सोबतचे परिशिष्टानुसार आहे. }, + } अशा महिरपी कंसाद्वारे मंडळगट किंवा तालुकाविमा क्षेत्र घटक दर्शविण्यात आले असून, सदरचे परिशिष्ट शासन निर्णयासोबत जोडलेले आहे. या योजनेंतर्गत सरासरी पीक उत्पादकतेची परिगणना करण्यासाठी प्रत्येक पिकासाठी निर्धारित केलेल्या विमाक्षेत्रात घ्यावयाची नियोजित पीक कापणी प्रयोगांची संख्या पुढील प्रमाणे असेल -

अ.क्र.	पीक कापणी प्रयोगाचे विमा अधिसूचित क्षेत्र	किमान पीक कापणी प्रयोग संख्या
१	जिल्हा	२४
२	तालुका	१६
३	महसूल मंडळ/ मंडळ गट	१०
४	गाव / ग्राम पंचायत	४

उंबरठा उत्पादन काढण्यासाठी आवश्यक असलेले पिक कापणी प्रयोगाद्वारे आलेले मागील ७ वर्षांपैकी सर्वाधिक उत्पादनाचे मागील ५ वर्षांचे सरासरी उत्पन्न, पिकाखालील क्षेत्र आणि चालू हंगामात पुरेसे पिक कापणी प्रयोग घेण्यासाठी उपलब्ध मनुष्यबळ या बाबी विचारात घेऊन राज्यस्तरीय पिक विमा समन्वय समितीने पिक निहाय विमा क्षेत्र घटक अनुसूचित केलेले आहेत. असे करतांना राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमधील प्रमुख पिके अंतर्भूत करण्यात आलेली आहेत. अधिसूचित केलेल्या सर्व पिकांसाठी उत्पन्नाचा अंदाज काढण्याच्या मानक पद्धतीनुसार आवश्यक तेवढ्या पिक कापणी प्रयोगांचे नियोजन करण्यात आलेले आहे.

यासंदर्भात, ग्रामपंचायत स्तरावर अधिसूचित क्षेत्र निश्चित करणे व पीक कापणी प्रयोग करणे व्यवहारिक दृष्ट्या शक्य नसल्याने रबी हंगाम २०१८ मध्ये महसूल मंडळ, महसूल मंडळ गट व तालुका स्तरावरच प्रधानमंत्री पीक विमा योजना राबविण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे. यासंदर्भात महसूल मंडळ व महसूल मंडळ गट स्तरावर सद्यपरिस्थितीत १२ पीक कापणी प्रयोगांचे नियोजन करण्यात येते. याच अनुषंगाने क्षेत्रीय स्तरावर पीक कापणी प्रयोगाचे महसूल मंडळ वा महसूल मंडळ गट स्तरावर नियोजन करतांना किमान १२ पीक कापणी प्रयोगापेक्षा अधिकचे पीक कापणी प्रयोगांचे ग्रामपंचायत स्तरावर नियोजन करण्याचे संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना स्वातंत्र्य देण्यात येत आहे. स्थानिक स्तरावर उपलब्ध साधनसामग्री, मनुष्यबळ यांच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी यांनी विहित पद्धतीनुसार पीक विम्याकरीता अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकांकरीता पीक कापणी प्रयोगांचे नियोजन करावे. पीक विमा अधिसूचित क्षेत्राचे अधिसूचित पिकाची सरासरी उत्पादकता निश्चितीसाठी या सर्व पीक कापणी प्रयोगांची सरासरी उत्पादकता परिगणना करण्यासाठी वापरण्यात यावी.

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत पीक कापणी प्रयोगांद्वारे मिळणारे उत्पन्नाचे अंदाज हे अचूक व दिलेल्या कालमर्यादेमध्ये प्राप्त करणे करिता उपग्रहाद्वारे प्राप्त प्रतिमांच्या सहाय्याने पीक कापणी प्रयोग आयोजित करणे, तसेच पिकांच्या उत्पन्नाच्या अंदाजासाठी अत्याधुनिक तंत्रज्ञान उदा. रिमोट सेंसिंग टेक्नॉलॉजी (आर.एस.टी.), ड्रोन (Dynamic Remotely Operated Navigation Equipment), स्मार्टफोन इ. चा वापर करणे बाबत केंद्र शासनाने सुचित केलेले आहे. त्यानुषंगाने राज्यस्तरावर केंद्रीय संशोधन संस्थांचे वतीने पथदर्शी प्रकल्प हाती घेण्यात यावेत.

पारदर्शक पद्धतीने अचूक आकडेवारी प्राप्त करण्याच्या उद्देशाने या योजने अंतर्गत पीक कापणी प्रयोगासाठी केंद्र शासनाने विकसित केलेल्या मोबाईल ॲपचा वापर करणे बंधनकारक करण्यात आलेला आहे. याव्यतिरिक्त इतर कोणतीही प्रणाली / ॲपचा वापर पीक कापणी प्रयोगांसाठी करण्यात येऊ नये. पीक कापणी प्रयोगासाठी विहित केलेल्या यादृच्छिक पद्धतीने किंवा शक्य असल्यास सुदूर संवेदन तंत्रचा वापर करून प्लॉटची निवड करण्यात यावी. कोणताही नैतिक धोका टाळण्यासाठी पीक कापणी होईपर्यंत सदर प्लॉटचे ठिकाण उघड करण्यात येऊ नये.

७. विमा संरक्षणाच्या बाबी:

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत पुढील कारणामुळे म्हणजेच शेतकऱ्यांस टाळता न येण्याजोग्या कारणामुळे झालेल्या नुकसानीस विमा संरक्षण मिळेल.

७.१) प्रतिकूल हवामान घटकांमुळे पेरणी/लावणी/उगवण न होणे:

अपूरा पाऊस, हवामानातील इतर घटकांच्या प्रतिकूल परिस्थितीमुळे केवळ अधिसूचित मुख्य पिकांची अधिसूचित क्षेत्रात व्यापक प्रमाणावर पेरणी / लावणी होऊ न शकलेल्या क्षेत्रासाठी पेरणी / लावणी न झालेले क्षेत्र हे सर्वसाधारण क्षेत्राच्या ७५ टक्के पेक्षा जास्त असल्यास विमा संरक्षण देय राहील.

७.२) पिक पेरणीपासून काढणी पर्यंतच्या कालावधीत पिकांच्या उत्पादनात येणारी घट (Standing Crops):

दुष्काळ, पावसातील खंड, पूर, क्षेत्र जलमय होणे, किड व रोगांचा व्यापक प्रादुर्भाव, भूस्खलन, नैसर्गिक आग, वीज कोसळणे, वादळ, गारपीट आणि चक्रीवादळ या टाळता न येण्याजोग्या जोखमींमुळे पिकांच्या उत्पन्नात येणा-या घटीपासून व्यापक विमा संरक्षण दिले जाईल.

७.३) हंगामातील प्रतिकूल परिस्थितीत झालेले नुकसान (On Account Payment of claims due to Mid- Season Adversity)

हंगामातील प्रतिकूल परिस्थितीत, मात्र सर्वसाधारण काढणीच्या १५ दिवस आधीपर्यंत पूर, पावसातील खंड, दुष्काळ इ. बाबींमुळे शेतकऱ्यांच्या अपेक्षित उत्पादनामध्ये सरासरी उत्पादनाच्या ५० टक्के पेक्षा जास्त घट अपेक्षित असेल तर विमा संरक्षण देय राहील.

७.४) काढणी पश्चात नुकसान:

ज्या पिकांची काढणीनंतर शेतात पसरवून अथवा पेंढ्या बांधुन सुकवणी करणे आवश्यक असते अशा कापणी/काढणी नंतर सुकवणीसाठी शेतात पसरवून ठेवलेल्या अधिसूचित पिकाचे काढणीनंतर दोन आठवड्यांच्या आत (१४ दिवस) गारपीट, चक्रीवादळ, चक्रीवादळामुळे आलेला पाऊस आणि बिगरमोसमी पावसामुळे नुकसान झाल्यास वैयक्तिक स्तरावर पंचनामे करून निकषांचे अधिन राहून नुकसान भरपाई निश्चित केली जाईल.

७.५) स्थानिक नैसर्गिक आपत्ती:

या बाबी अंतर्गत गारपीट, भूस्खलन, विमा संरक्षित क्षेत्र जलमय झाल्यास, ढगफूटी अथवा विज कोसळल्यामुळे लागणारी नैसर्गिक आग या स्थानिक नैसर्गिक आपत्तीमुळे नुकसानग्रस्त झाल्यामुळे होणारे अधिसूचित पिकाचे ठरावीक क्षेत्रातील नुकसान हे वैयक्तिक स्तरावर पंचनामे करून निश्चित करण्यात येईल.

सर्वसाधारण अपवाद -

वरील सर्व विमा संरक्षणाच्या बाबी युद्ध आणि अणू युद्धाचे दुष्परिणाम, हेतुपुरस्सर केलेल्या नुकसानीस व इतर टाळता येण्याजोग्या धोक्यास लागू असणार नाहीत त्यामुळे अशा परिस्थितीत विमा संरक्षण मिळणार नाही.

८.योजना कार्यान्वयन यंत्रणा :

राज्यात रबी हंगाम २०१८-१९ मध्ये सदरची योजना खाली नमुद केलेल्या विमा कंपनी कडून संबंधीत जिल्हा समुहामध्ये राबविण्यात येईल.

जिल्हा समुह क्र.	समाविष्ट जिल्हे	विमा कंपनीचे नाव व पत्ता
१	अहमदनगर, नांदेड, बुलडाणा, सातारा, यवतमाळ (५ जिल्हे)	फ्युचर जनरली जनरल इंशुरन्स कं. लि., इंडिया बुल्स फायनान्स सेंटर, टॉवर-३, ६ वा मजला, सेनापती बापट मार्ग, एलफिस्टन रोड, पश्चिम, मुंबई ४०००१३. दुरध्वनी क्र. ०२२-४०९७६७८६ टोल फ्री. क्र. १८६० ५०० ३३३३
२	सोलापूर, लातूर, हिंगोली, वाशिम भंडारा (५ जिल्हे)	बजाज अलियांझ जनरल इंशुरन्स कं. लि . कॉमरझोन, १ ला मजला, टॉवर १, समर्थ अशोक मार्ग, येरवडा, पुणे ४११००६ दुरध्वनी क्र. ०२० ६६२४०१३७ टोल फ्री. क्र. १८०० २०९ ५९५९
३	पुणे, परभणी, अकोला, सांगली, नागपूर, वर्धा (६ जिल्हे)	भारती एक्सा जनरल इंशुरन्स कं.लि. १९ वा मजला, परिणी क्रुसेंझो जी ब्लोक, बांद्रा कुर्ला कॉम्प्लेक्स, एम सी ए क्लब समोर, बांद्रा पूर्व, मुंबई ४०००५१ दुरध्वनी क्र. ०२२ ४९१८१५०० टोल फ्री. क्र. १८०० १०३२ २९२
४	बीड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, गडचिरोली, चंद्रपुर (५ जिल्हे)	बजाज अलियांझ जनरल इंशुरन्स कं. लि . कॉमरझोन, १ ला मजला, टॉवर १ समर्थ अशोक मार्ग, येरवडा, पुणे ४११००६. दुरध्वनी क्र. ०२० ६६२४०१३७. टोल फ्री. क्र. १८०० २०९ ५९५९.
५	जालना, औरंगाबाद, जळगाव, धुळे, नंदुरबार, रायगड (६ जिल्हे)	बजाज अलियांझ जनरल इंशुरन्स कं. लि. कॉमरझोन, १ ला मजला, टॉवर १ समर्थ अशोक मार्ग, येरवडा, पुणे ४११००६. दुरध्वनी क्र. ०२० ६६२४०१३७ टोल फ्री. क्र. १८०० २०९ ५९५९
६	उस्मानाबाद, नाशिक, कोल्हापूर, गोंदिया, अमरावती (५ जिल्हे)	बजाज अलियांझ जनरल इंशुरन्स कं. लि. कॉमरझोन, १ ला मजला, टॉवर १, समर्थ अशोक मार्ग, येरवडा, पुणे ४११००६ दुरध्वनी क्र. ०२० ६६२४०१३७ / टोल फ्री. क्र. १८०० २०९ ५९५९

९.योजनेचे वेळापत्रक :

कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतक-यांसाठी विमा प्रस्ताव सादर करण्याची अंतिम मुदत समान असेल. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार कर्जदार/बिगर कर्जदार शेतक-यांनी बँकेकडे विमा प्रस्ताव सादर करणे आणि बँकांनी कर्जदार/बिगर कर्जदार शेतक-यांचे प्रस्ताव संबंधीत विमा कंपनीकडे सादर करणे याबाबतची अंतिम मुदत खालील प्रमाणे निश्चित केलेली आहे.

कर्जदार शेतकरी :-

अ.क्र.	बाब	रबी
१	पिक कर्ज मंजूर कालावधी: ज्या कर्जदार शेतकऱ्यांना सदरची योजना बंधनकारक आहे.	दि.१ ऑक्टोबर ते दि.३१ डिसेंबर २०१८
२	कर्जदार शेतकऱ्यांनी विमा प्रस्ताव सादर करण्याचा अंतिम दिनांक.	दि.३१ डिसेंबर २०१८ - गहू बा., गहू जि., ज्वारी बा., ज्वारी जि., हरभरा, करडई, सूर्यफुल व कांदा दि. ३० नोव्हेंबर २०१८ - सोलापूर जिल्ह्यातील रबी ज्वारीचे प्रस्ताव दि. १ एप्रिल २०१९ - उन्हाळी भात, उन्हाळी भुईमूग पिकांसाठी
३	कर्जदार शेतकऱ्यांनी विमा संरक्षित क्षेत्रामध्ये बदलाबाबत सूचना देण्याचा अंतिम दिनांक.	दि.२७ डिसेंबर २०१८ (विमा नोंदणीच्या अंतिम दिनांकापुर्वी २ कार्यालयीन दिवस)
४	कर्जदार शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता व एकत्रीत विमा घोषणापत्रे (डिक्लरेशन) आणि विमा प्रस्ताव व्यापारी बँका/ग्रामिण बँका/ जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका/प्राथमिक सहकारी संस्थांकडून विमा कंपनीस सादर करण्याचा अंतिम दिनांक.	दि. २१ जानेवारी २०१९ - गहू बा., गहू जि., ज्वारी बा., ज्वारी जि., हरभरा, करडई, सूर्यफुल व कांदा दि. २१ डिसेंबर २०१८ - सोलापूर जिल्ह्यातील रबी ज्वारीचे प्रस्ताव दि. २२ एप्रिल २०१९ - उन्हाळी भात, उन्हाळी भुईमूग पिकांसाठी (कार्यालयीन कामकाजाचे दिवस धरून)
५	विमा कंपन्यांनी पोर्टलवरील आकडेवारी स्विकृत/अस्विकृत करण्याचा अंतिम दिनांक	व्यापारी बँका/ग्रामिण बँका/ जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका/प्राथमिक सहकारी संस्थांनी पोर्टलवर माहिती अपलोड करण्याच्या अंतिम दिनांकापासून १५ दिवस.
६	आपले सरकार सेवा केंद्र/बँक/विमा प्रतिनिधीने विमा प्रस्तावातील त्रुटी दुर करणे	विमा कंपनीने सूचना दिल्यापासून ७ दिवसांच्या आत.
७	विमा कंपनीने सुधारीत प्रस्ताव स्विकृत करणे	केंद्र/बँक/विमा प्रतिनिधीने विमा प्रस्तावातील त्रुटी दुर केल्यापासून ७ दिवसांच्या आत.
८	बँक / विमा कंपनीने विमा प्रस्तावाची पोहोच फोर्लिसोसह विमाधारक शेतकऱ्याला देणे	विमा कंपनीने पोर्टलवरील माहिती स्विकृत केल्यापासून ७ दिवसांच्या आत.
९	सरासरी उत्पन्नाची आकडेवारी विमा कंपनीस सादर करण्याची मुदत.	रबी पिके - दि. ३१ जुलै २०१९ पर्यंत उन्हाळी भात व कांदा - दि. ३१ ऑगस्ट २०१९ पर्यंत उन्हाळी भुईमूग - दि. ३१ ऑक्टोबर २०१९ पर्यंत
१०	नुकसान भरपाई अदा करणे.	सरासरी उत्पन्नाची आकडेवारी, अनुदान इत्यादी प्राप्त झाल्यानंतर ३ आठवडे.

बिगर कर्जदार शेतकरी :-

अ.क्र.	बाब	रबी
१	बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना सदरची योजना आहे.	दि.१ ऑक्टोबर ते दि.३१ डिसेंबर २०१८
२	बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी विमा प्रस्ताव सादर करण्याचा अंतिम दिनांक.	दि. ३१ डिसेंबर २०१८ - गहू बा., गहू जि., ज्वारी बा., ज्वारी जि., हरभरा, करडई, सूर्यफुल व कांदा

अ.क्र.	बाब	रबी
		दि. ३० नोव्हेंबर - सोलापूर जिल्ह्यातील रबी ज्वारीचे प्रस्ताव दि. १ एप्रिल २०१९ - उन्हाळी भात, उन्हाळी भुईमूग पिकांसाठी
३	बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता व एकत्रीत विमा घोषणापत्रे (डिक्लरेशन) आणि विमा प्रस्ताव व्यापारी बँका/ग्रामिण बँका/ जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका/प्राथमिक सहकारी संस्थांकडून विमा कंपनीस सादर करण्याचा अंतिम दिनांक.	दि. ९ जानेवारी २०१९ - गहू बा., गहू जि., ज्वारी बा., ज्वारी जि., हरभरा, करडई, सूर्यफुल व कांदा दि. ११ डिसेंबर २०१८ - सोलापूर जिल्ह्यातील रबी ज्वारीचे प्रस्ताव दि. १० एप्रिल २०१९ - उन्हाळी भात, उन्हाळी भुईमूग पिकांसाठी (कार्यालयीन कामकाजाचे दिवस धरून)
४	विमा कंपन्यांनी पोर्टलवरील आकडेवारी स्विकृत/अस्विकृत करण्याचा अंतिम दिनांक	व्यापारी बँका/ग्रामिण बँका/ जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका/प्राथमिक सहकारी संस्थांनी पोर्टलवर माहिती अपलोड करण्याच्या अंतिम दिनांकापासून १५ दिवस.
५	आपले सरकार सेवा केंद्र/बँक/विमा प्रतिनिधीने विमा प्रस्तावातील त्रुटी दुर करणे	विमा कंपनीने सूचना दिल्यापासून ७ दिवसांच्या आत.
६	विमा कंपनीने सुधारीत प्रस्ताव स्विकृत करणे	केंद्र/बँक/विमा प्रतिनिधीने विमा प्रस्तावातील त्रुटी दुर केल्यापासून ७ दिवसांच्या आत.
७	बँक / विमा कंपनीने विमा प्रस्तावाची पोहोच फोर्लोसोसह विमाधारक शेतक-याला देणे	विमा कंपनीने पोर्टलवरील माहिती स्विकृत केल्यापासून ७ दिवसांच्या आत.
८	सरासरी उत्पन्नाची आकडेवारी विमा कंपनीस सादर करण्याची मुदत.	रबी पिके - दि. ३१ जुलै २०१९ पर्यंत उन्हाळी भात व कांदा - दि. ३१ ऑगस्ट २०१९ उन्हाळी भुईमूग - दि. ३१ ऑक्टोबर २०१९
९	नुकसान भरपाई अदा करणे.	सरासरी उत्पन्नाची आकडेवारी, अनुदान इत्यादी प्राप्त झाल्यानंतर ३ आठवडे.

९.१ बोगस पिक विमा प्रकरणात फौजदारी कारवाई करणे:-

ज्या सर्व्हे नंबरसाठी व क्षेत्रासाठी पिक विमा काढण्यात आलेला आहे, त्या क्षेत्राच्या ७/१२ उताऱ्यावर शेतकऱ्याचे नाव नसणे, ७/१२ उताऱ्यावर नोंद क्षेत्रापेक्षा अधिकच्या क्षेत्रासाठी विमा काढणे, बोगस ७/१२ व पिक पेरा नोंदीच्या आधारे पिक विम्याची बोगस प्रकरणे करणे, अशा बाबी निदर्शनास आल्याचे पुराव्यानिशी सिध्द झाल्यास, अशा प्रकरणात संबंधित दोषींवर फौजदारी गुन्हे दाखल करण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हाधिकाऱ्यांची राहिल. संबंधित तालुक्याच्या तहसीलदारांमार्फत असे गुन्हे पोलीस स्थानकात दाखल करण्यात यावेत.

१०. नुकसान भरपाई ठरविण्याची पध्दत:

१०.१ हंगामाच्या अखेरीस सरासरी उत्पन्नाच्या आधारे नुकसान भरपाई निश्चित करणे-

१. प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेत अंतर्गत निश्चित होणारी नुकसान भरपाई ही शासनाने निर्धारित केलेल्या विमा क्षेत्र घटकातील (Insurance Unit) पीक कापणी प्रयोगावरून उपलब्ध झालेल्या उत्पादनाच्या सरासरी

आकडेवारीवर आधारित असेल. जर एखाद्या निर्धारित क्षेत्रातील विमा संरक्षित पिकाचे त्यावर्षीचे दर हेक्टरी सरासरी उत्पन्न उंबरठा उत्पन्नापेक्षा कमी आले तर त्या क्षेत्रातील सर्व विमाधारक शेतकऱ्यांचे नुकसान झाले असे गृहीत धरण्यात येईल.

२. एका विमा घटकातील उंबरठा उत्पन्न किंवा हमी उत्पन्न हे सर्व पिकांसाठी त्या हंगामातील मागील ७ वर्षांपैकी सर्वोत्तम अशा ५ वर्षांचे सरासरी उत्पन्न \times जोखीमस्तर असेल. या योजनेअंतर्गत सर्व पिकांसाठी ७० टक्के समान जोखीमस्तर निश्चित करण्यात आला आहे.

३. नुकसान भरपाई ठरविण्याचे सूत्र :

उंबरठा उत्पन्न - चालू वर्षाचे सरासरी उत्पन्न

$$\text{नुकसान भरपाई} = \frac{\text{उंबरठा उत्पन्न}}{\text{उंबरठा उत्पन्न}} \times \text{विमा संरक्षित रक्कम (रु. प्रति हे.)}$$

४. जर एखाद्या विमा क्षेत्र घटकात निर्धारित केलेल्या संख्येप्रमाणे पीक कापणी प्रयोग पिकाखालील क्षेत्रा अभावी होऊ शकले नाहीत तर संबंधित विमा कंपन्यांनी राज्य शासनाच्या संमतीने खालीलप्रमाणे निश्चित करावे. जिथे पिकाखालील पुरेसे क्षेत्र नसल्यामुळे, प्रतिकूल हवामान परिस्थिती/ पायाभूत सुविधा यांमुळे पुरेसे पिक कापणी होऊ शकणार नाहीत अशा परिस्थितीत संबंधित विमा क्षेत्र घटकासाठी सर्वप्रथम लगतच्या सर्वाधिक साधर्म्य असलेल्या विमा क्षेत्र घटकाचे सरासरी उत्पन्न गृहीत धरावे. तसे करणे शक्य नसल्यासच संबंधित विमा क्षेत्र घटकापेक्षा उच्च एककाचे उत्पन्न गृहीत धरावे. मात्र सदर तरतूद केवळ अपवादात्मक परिस्थितीतच व किमान विमा क्षेत्र घटकांसाठी वापरता येईल, पिक कापणी प्रयोग टाळण्यासाठी या तरतूदीचा वापर करता येणार नाही. नियोजन केल्या नुसार पुरेसे पिक कापणी प्रयोग सर्व अधिसूचित विमा क्षेत्र घटकांमध्ये घेतले जातील याची काळजी जिल्हास्तरीय यंत्रणेने घेणे आवश्यक आहे. उंबरठा उत्पन्न हे विमा दावे निश्चितीपूर्वी प्रसिद्ध करण्यात येणार नाही.
५. विमा कंपन्यांना पीक कापणी प्रयोगांचे सह-साक्षीदार होण्याची पुर्ण संधी राज्य शासनाने / संबंधित क्षेत्रिय कर्मचा-यांनी देणे तसेच संबंधित छायाचित्रे आणि तक्ते यांची इलेक्ट्रॉनिक / भौतिक प्रत तात्काळ उपलब्ध करून देणे बंधनकारक / आवश्यक राहिल. पिक कापणी प्रयोग घेणारे क्षेत्रिय स्तरावरील कर्मचारी / अधिकारी यांचेशी समन्वय साधणे व त्यानुसार मनुष्यबळ गतीशिल करण्यासाठी पिक कापणी प्रयोगाचे वेळापत्रक किमान ७ दिवस आधी पिक विमा कंपनीस कळवावे.
६. जिल्ह्यात होणा-या पिक कापणी प्रयोगाचे संनियंत्रण, समन्वयासाठी व आवश्यक माहिती प्राप्त करणेसाठी पिक विमा कंपन्यांना त्यांच्या एका कुशल प्रतिनिधीची काढणी हंगामात किमान तीन महीने जिल्हा स्तरावर नियुक्ती करणे बंधनकारक राहिल. या प्रतिनिधीसाठी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयात आवश्यक जागा व सुविधा जिल्हा प्रशासनाने उपलब्ध करून देऊन पीक कापणी प्रयोगांचे माहितीचे आदान-प्रदान सुकर होण्याची व्यवस्था करावी.

१०.२ हंगामातील प्रतिकूल परिस्थितीत (Mid-Season Adversity) नुकसान भरपाई निश्चित करणे.

हंगामातील प्रतिकूल परिस्थितीत उदा. पूर, पावसातील खंड, दुष्काळ इ. बाबींमुळे शेतकऱ्यांच्या अपेक्षित उत्पादनामध्ये सरासरी उत्पादनाच्या ५० टक्के पेक्षा जास्त घट अपेक्षित असेल तर नुकसान भरपाईच्या प्रमाणात विमाधारक शेतकऱ्यांना २५ टक्के मर्यादेपर्यंत आगाऊ रक्कम देण्यात येईल.

अ) सदर नुकसान भरपाईचे निकष खालीलप्रमाणे राहतील :-

१. जर अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकाचे अपेक्षित उत्पन्न हे त्या पिकाच्या सरासरी उत्पन्नाच्या ५० टक्के पेक्षा कमी असेल तर सर्व अधिसूचित विमा क्षेत्र हे सदरच्या मदतीसाठी पात्र राहिल.

२. प्रातिनिधीक सुचकांच्या आधारे विशिष्ट पीक व पिकांच्या गटासाठी अधिसूचित विमा क्षेत्राकरिता या जोखिम निश्चिती करीता आवश्यक तरतुदींचे पूर्तता करून नुकसान भरपाई देण्याबाबत संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी अधिसूचना काढावी.
३. राज्य शासनाचे अधिकारी व विमा कंपनी व यांच्या संयुक्त पहाणीनुसार नुकसानीचे प्रमाण व दयावयाची नुकसान भरपाई निश्चित केली जाईल.
४. संबंधित जिल्हाधिकारी यांचेमार्फत जाहीर केल्या जाणाऱ्या नुकसानीच्या अधिसूचने अगोदर ज्या शेतकऱ्यांनी विमा हप्ता रक्कम भरली आहे किंवा त्यांच्या खात्यातून विमा हप्ता रक्कम वजा करून घेण्यात आली आहे असेच शेतकरी सदर मदतीसाठी पात्र राहतील. कर्जदार शेतक-याबाबतीत पिक कर्ज मंजुरीनंतर १५ दिवसाच्या आत सर्व कर्जदार शेतक-यांचा विमा हप्ता कपात केला जाईल व सर्व कर्जदार शेतक-यांना सदरची तरतुद लागू होईल याची सर्व बँकांनी दक्षता घ्यावी. अन्यथा बँकांच्या चुकीमुळे विमा संरक्षणापासून वंचित राहिलेल्या शेतक-यांच्या नुकसान भरपाईचे दायित्व संबंधीत बँकांचे राहील.
५. अपेक्षित नुकसान भरपाई रक्कमेच्या २५ टक्के मर्यादेपर्यंत नुकसान भरपाईची आगाऊ रक्कम देण्यात येणार आहे व ही मदत अंतिम येणाऱ्या नुकसान भरपाईतून समायोजित करण्यात येईल.
६. जर प्रतिकूल परिस्थिती ही सर्वसामान्य काढणी वेळेच्या १५ दिवस अगोदर आली तर सदर तरतुद लागू राहणार नाही व नुकसान भरपाई देय होणार नाही.
७. नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी अधिसूचित विमा क्षेत्र घटक ग्राह्य धरण्यात येईल.

आ) नुकसान भरपाई ठरविण्याची पद्धत :-

- १) जिल्हास्तरीय सनियंत्रण समिती ही विमा कंपनीचे अधिकारी व राज्य शासनाचे अधिकारी यांची संयुक्त समिती गठित करेल आणि ही समिती पीक नुकसान सर्वेक्षणाकरिता कार्यवाही करेल.
- २) वरील अहवालाच्या अनुषंगाने राज्य शासनाचे अधिकारी व विमा कंपनीचे प्रातिनिधी हे बाधित क्षेत्राची संयुक्तरित्या पहाणी करून नुकसानीचे प्रमाण ठरवतील. याकरिता करावयाच्या सत्यमापन सर्वेक्षणात मोबाइल ॲपचा वापर करण्यात यावा.
- ३) अधिसूचित विमा क्षेत्रातील बाधित पिकाचे अपेक्षित नुकसान हे सरासरी उत्पन्नाच्या ५० टक्के पेक्षा जास्त असेल तर वरील तरतुद लागू राहिल.

४) नुकसान भरपाईचे सूत्र:

$$\text{नुकसान भरपाई रक्कम रुपये} = \frac{\text{उंबरठा उत्पन्न} - \text{अपेक्षित उत्पन्न}}{\text{उंबरठा उत्पन्न}} \times \text{विमा संरक्षित रक्कम} \times २५ \text{ टक्के}$$

इ) अटी:-

- १) सदर तरतुदीच्या पात्रतेसाठी याबाबतच्या अधिसूचने अगोदर शेतकऱ्यांना कर्ज मंजूर होणे / वितरीत होणे एवढाच पात्रता निकष नसून शेतकऱ्यांनी विमा हप्ता भरून योजनेत सहभाग घेणे आवश्यक आहे.
- २) शासनामार्फत विमा हप्ता अनुदान (प्रथम हप्ता) प्राप्त झाल्यानंतर विमा कंपनीमार्फत सदरच्या तरतुदीची नुकसान भरपाई देण्यात येईल.
- ३) जिल्हाधिकारी यांचे मार्फत नुकसानीचा अहवाल व अधिसूचना जाहीर झाल्यानंतर १ महिन्याच्या आत वरील तरतुदीस पात्र ठरलेल्या शेतकऱ्यांना विमा कंपनीमार्फत नुकसान भरपाई देण्यात येईल.
- ४) सदर नुकसान भरपाई अंतीम येणाऱ्या नुकसान भरपाई रक्कमेतून समायोजित करण्यात येईल.
- ५) सर्व बँकांनी विमा संरक्षित शेतक-यांची यादी पिक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे आवश्यक आहे. तथापि यादी पिक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे प्रलंबित असल्यास या तरतुदी अंतर्गत नुकसानीची अधिसूचना जाहीर झाल्यानंतर ७ दिवसांच्या आत संबंधीत बँकांनी योग्य त्या कारणांसह त्यांच्याकडे जमा विमा हप्ता

रकमेसह शेतक-यांची यादी संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविणे आवश्यक आहे.मात्र सदर तरतूद अत्यंत अपवादात्मक परिस्थितीत सबळ कारण असेल तरच वापरण्यात यावी.

१०.३ प्रतिकूल हवामान घटकांमुळे उगवण न झालेले क्षेत्र

अ) पिक पेरणी / लावणी पुर्व (Preventive Sowing) नुकसान भरपाई निश्चित करणे:-

अधिसूचित क्षेत्रामध्ये अपुरे पर्जन्यमान किंवा हवामान घटकाच्या प्रतिकूल परिस्थितीमुळे अधिसूचित मुख्य पिकाची अधिसूचित विमा क्षेत्र घटकातील पेरणी क्षेत्राच्या ७५ टक्के पेक्षा जास्त क्षेत्रावर उगवण अथवा पेरणी / लावणी न झाल्यास सदरची तरतूद लागू होईल.

आ) सदर जोखमी अंतर्गत नुकसान भरपाईचे निकष खालील प्रमाणे राहतील.

- १) संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी या जोखीमेबाबत प्रातिनिधीक सुचकांचे आधारे अधिसूचित विमा क्षेत्र व पिकनिहाय सरासरी पेरणी क्षेत्र याबाबतची अधिसूचना काढावी.
- २) सरासरी पेरणी क्षेत्राच्या ७५ टक्के पेक्षा जास्त क्षेत्रावर पेरणी / लावणी होऊ न शकलेले अधिसूचित विमा क्षेत्र घटक नुकसान भरपाईस पात्र राहिल. सदर जोखीम लागू करण्यासाठी अंतिम मुदत ही पीक पेरणीच्या अंतिम मुदतीच्या एक महिन्यापेक्षा अधिक नसावी. तसेच विमा नोंदणी करून योजनेत सहभागी होण्याच्या अंतिम तारखेनंतर १५ दिवसाच्या आत असावी.
- ३) संबंधित जिल्हाधिकारी यांचेमार्फत जाहीर केल्या जाणाऱ्या नुकसानीच्या अधिसूचने अगोदर ज्या शेतकऱ्यांनी विमा हप्ता रक्कम भरली आहे किंवा त्यांच्या खात्यातून विमा हप्ता रक्कम वजा करून घेण्यात आली आहे असेच शेतकरी सदर मदतीसाठी पात्र राहतील. कर्जदार शेतक-यांच्या बाबतीत पिक कर्ज मंजुरीनंतर १५ दिवसाच्या आत सर्व कर्जदार शेतक-यांचा विमा हप्ता कपात केला जाईल व सर्व कर्जदार शेतक-यांना सदरची तरतूद लागू होईल यांची सर्व बँकांनी दक्षता घेण्यात यावी. अन्यथा बँकांच्या चुकीमुळे विमा संरक्षणापासून वंचित राहिलेल्या शेतक-यांच्या नुकसान भरपाईचे दायित्व संबंधित बँकांचे राहिल.
- ४) नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी अधिसूचित विमा क्षेत्र घटक ग्राह्य धरण्यात येईल.
- ५) पेरणीपुर्व/लावणीपुर्व नुकसान भरपाई अधिसूचना जाहीर करण्याबाबत विमा कंपनी जिल्हास्तरीय संयुक्त समितीकडे आवश्यक त्या पुराव्यासह विहित कालावधीत अधिसूचना निर्गमित करणेसाठी मागणी करू शकेल.जिल्हास्तरीय संयुक्त समिती याबाबत अभ्यास करून ७ दिवसात निर्णय घेईल.जर पेरणीची वस्तुस्थिती विमा कंपनीच्या मागणीस पूरक नसेल तर तसे कारणांसह विमा कंपनीस अवगत करेल.जिल्हास्तरीय संयुक्त समितीने सदरची तरतूदीचा अभ्यास करून सदर तरतूद लागू न करण्याचा निर्णय घेतल्यास विमा कंपनी राज्य शासनाकडे सदर तपशीलासह अधिसूचनेसंदर्भात मागणी करू शकते.
- ६) सदरची नुकसान भरपाई ही विमा संरक्षित रक्कमेच्या २५ टक्के पर्यंत मर्यादेत देय राहिल व सदर क्षेत्राचे विमा संरक्षण संपुष्टात येईल.

इ) अटी

- १) सदर विमा संरक्षणाची बाब ही विमा अधिसूचित क्षेत्रातील फक्त मुख्य पिकांना लागू राहिल. विमा अधिसूचित क्षेत्रावर मुख्य पीक निश्चित करतांना जिल्हा/तालुका स्तरावरील एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी (Gross cropped area) किमान २५% पेरणी क्षेत्र या मुख्य पिकाखाली असणे आवश्यक राहिल.
- २) अधिसूचनेपूर्वी बँकेकडून विमा हप्ता जमा करणे किंवा कपात न करता केवळ पीक कर्जाची मंजूरी / वितरण केल्यास संबंधित शेतकरी विमा जोखीमेच्या संरक्षणास पात्र होणार नाही.
- ३) संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी योजनेतील सहभागाच्या अंतिम तारखेनंतर १५ दिवसाच्या आत मात्र अधिसूचित पीक वेळापत्रकानुसार पिकाचे पेरणीच्या अंतिम तारखेच्या एक महिन्याच्या आत सदर जोखमीबाबत अधिसूचना जाहीर करणे आवश्यक आहे.

- ४) संबंधित जिल्हाधिकारी यांचे मार्फत बाधित क्षेत्राचा अहवाल, अंदाजित पेरणी क्षेत्राचा अहवाल व अधिसूचना जाहीर झाल्यानंतर ३० दिवसांच्या आत विमा कंपनीमार्फत नुकसान भरपाई देण्यात येईल.
- ५) शासनाकडून विमा हप्ता अनुदान प्रथम हप्ता प्राप्त झाल्यानंतर विमा कंपनीमार्फत नुकसान भरपाई अदा करणे आवश्यक आहे.
- ६) सदर जोखमी अंतर्गत बाधित अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकाला नुकसान भरपाई देय झाल्यानंतर सदर पिकासाठी विमा संरक्षण संपुष्टात येईल व सदरचे अधिसूचित क्षेत्र / पीक हे हंगामाच्या शेवटी उत्पन्नाच्या आधारे निश्चित करण्यात येणाऱ्या नुकसान भरपाईसाठी पात्र राहणार नाही.
- ७) सदरची तरतुद लागू केल्यानंतर बाधित अधिसूचित क्षेत्र / पिकासाठी पुनः नवीन विमा संरक्षण नोंदणी सुविधा उपलब्ध राहणार नाही.
- ८) सदर तरतुद लागू झाल्यानंतर बाधित अधिसूचित क्षेत्र/पिकासाठी विमा संरक्षण घेतलेल्या सर्व शेतकऱ्यांना लागू राहिल.
- ९) संबंधित जिल्हाधिकारी यांचे मार्फत जाहीर केल्या जाणाऱ्या नुकसानीच्या अधिसूचने अगोदर विमा हप्ता न भरलेल्या / त्यांच्या खात्यातून विमा हप्ता रक्कम वजा करुन घेण्यात आली नाही असे कर्जदार शेतकरी नुकसान भरपाईस पात्र राहणार नाहीत.
- १०) सर्व बँकांनी विमा संरक्षित शेतक-यांची यादी पिक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे आवश्यक आहे. तथापि यादी पिक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे प्रलंबित असल्यास या तरतुदी अंतर्गत नुकसानीची अधिसूचना जाहीर झाल्यानंतर ७ दिवसांच्या आत संबंधित बँकांनी योग्य त्या कारणांसह त्यांच्याकडे जमा विमा हप्ता रकमेसह शेतक-यांची यादी संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविणे आवश्यक आहे. मात्र सदर तरतुद अत्यंत अपवादात्मक परिस्थितीत सबळ कारण असेल तरच वापरण्यात यावी.

१०.४) काढणीपश्चात नुकसान भरपाई निश्चित करणे.

अधिसूचित क्षेत्रातील शेतात कापणी करुन सुकवणीसाठी पसरवून ठेवलेल्या अधिसूचित पिकांसाठीच, कापणी पासून जास्तीत जास्त २ आठवड्यांपर्यंत (१४ दिवस) गारपीट, वादळ, चक्रीवादळ वा अवकाळी पावसापासून नुकसान झाल्यास वैयक्तिक स्तरावर पंचनामे करुन नुकसानभरपाई देण्यात येईल. या तरतुदींतर्गत अवकाळी पाऊस म्हणजे त्या जिल्ह्याचे त्या महिन्याचे दिर्घकालीन पावसाचे सरासरीच्या २०% पेक्षा अधिक पाऊस व वैयक्तिक स्तरावर पंचनाम्यामध्ये आढळून आलेले नुकसान असेल तरच ही जोखीम लागू होईल.

१०.५) स्थानिक आपत्ती :

या बाबी अंतर्गत विमा संरक्षित क्षेत्र जलमय झाल्यास, भूस्खलन, गारपीट, ढगफूटी अथवा वीज कोसळल्यामुळे लागणारी नैसर्गिक आग या स्थानिक नैसर्गिक आपत्तींमुळे नुकसानग्रस्त झाल्यामुळे होणारे अधिसूचित पिकाचे नुकसान हे वैयक्तिकस्तरावर पंचनामे करुन निश्चित करण्यात येणार आहे.

या जोखीमेंतर्गत शेताचे क्षेत्र पडलेल्या पावसामुळे पाण्याची पातळी वाढून किंवा ओसंडून वाहणारी विहीर किंवा पुराचे पाणी शेतात शिरून, शेत दिर्घकाळ जलमय राहिल्यामुळे पिकाचे नुकसान झाल्याचे निदर्शनास येत असेल तर लागू राहिल.

अ) सदर जोखमी अंतर्गत नुकसान भरपाईचे निकष खालीलप्रमाणे राहतील.

१. अधिसूचित विमा क्षेत्रात अधिसूचित पिक घेणाऱ्या सर्व शेतकऱ्यांसाठी सदर तरतुद वैयक्तिक स्तरावर लागू राहिल.
२. जास्तीतजास्त दायित्व हे बाधित पिकाच्या क्षेत्राच्या विमा संरक्षित रक्कमेएवढे राहिल.
३. या बाबीअंतर्गत जोखमीचा धोका घडेपर्यंत पिकाच्या लागवडीसाठी झालेल्या निविष्टा खर्चाच्या प्रमाणात नुकसान भरपाई विमा संरक्षित रक्कमेच्या अधिन राहून देण्यात येईल.

११. योजनेतर्गत समाविष्ट विविध जोखीम करिता नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी करावयाची कार्यवाही-

११.१ हंगामातील प्रतिकूल परिस्थिती/पेरणीपुर्व-लावणीपुर्व जोखीम करिता करावयाची कार्यवाही व कालमर्यादा-

१. हंगामातील प्रतिकूल परिस्थिती/पेरणीपुर्व/लावणीपुर्व जोखीम करिता नुकसान भरपाई निश्चितीसाठी जिल्हा स्तरावर जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरीय संयुक्त समिती स्थापन करण्यात येत आहे. यामध्ये खालीलप्रमाणे प्रतिनिधी असतील -
 - १) जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी (संयोजक/ सचिव)
 - २) संबंधीत विमा कंपनीचा प्रतिनिधी
 - ३) नजीकच्या वेधशाळेतील हवामान खात्याचा प्रतिनिधी
 - ४) कृषि विद्यापीठ किंवा कृषि विज्ञान केंद्राचा प्रतिनिधी
 - ५) समितीने नामनिर्देशित केलेले तीन शेतकरी प्रतिनिधी
 - ६) समितीने नामनिर्देशित केलेले विषय तज्ञ (आवश्यकतेनुसार)
२. उपरोक्त समितीची प्रथम बैठक सदर शासन निर्णय निर्गमित झाल्यानंतर ७ दिवसाच्या आत घेण्यात यावी, जेणेकरून समितीचे सदस्यांना सदर तरतूदीच्या बारकाव्यांचा परिचय होऊ शकेल.
३. हंगामातील प्रतिकूल परिस्थिती उदभवल्यास किंवा पेरणीपुर्व/लावणीपुर्व जोखीम निदर्शनास आल्यानंतर ७ दिवसाच्या आत जिल्हास्तरीय संयुक्त समितीच्या बैठकीत प्रातिनिधीक सुचकांच्या अनुषंगाने सर्व माहिती, अहवाल ठेवून अधिसूचना निर्गमित करणेबाबत निर्णय घ्यावा.
४. जिल्हास्तरीय संयुक्त समितीच्या बैठकीनंतर ७ दिवसाच्या आत अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकांच्या एकूण पेरणी क्षेत्रापैकी ५ टक्के क्षेत्राचे नजरअंदाज सर्वेक्षण नुकसानीचे मुल्यमापन करण्यासाठी करणे आवश्यक आहे. सदरचा सर्व विमा क्षेत्रघटकातील यादृच्छिक पद्धतीने निवडलेल्या १० वेगवेगळ्या ठिकाणी करणे आवश्यक आहे. तसेच पेरणीपुर्व/लावणीपुर्व जोखीम परिस्थितीबाबत ७५ टक्के क्षेत्राचे नजरअंदाज सर्वेक्षण नुकसानीचे मुल्यमापन करणे आवश्यक आहे.
५. अधिसूचित विमा क्षेत्र घटकांतील नुकसानीच्या मुल्यमापनांचा संयुक्त समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर ७ दिवसाच्या आत अधिसूचना काढण्यात यावी.
६. अधिसूचित विमा क्षेत्र घटकांतील नुकसानी बाबत अधिसूचना निर्गमित झाल्यानंतर व नुकसान मुल्यमापनांचा संयुक्त समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यावर १ महिन्यांच्या आत विमा रक्कम निश्चित करून राज्य शासनाकडून विमा हप्त्यापोटी किमान ५०% विमा हप्ता अनुदान प्राप्त होण्याचे अधिन राहून अंतिम विमा हप्ता अनुदानाची वाट न पहाता तात्काळ नुकसान भरपाईची अदायगी विमा कंपनीकडून करण्यात यावी.

११.२ काढणीपश्चात नुकसान व स्थानिक आपत्ती या जोखमी अंतर्गत करावयाची कार्यवाही व कालमर्यादा

अ) नुकसानीचा अहवाल सादर करण्याची पद्धती आणि वेळापत्रक

१. विमा संरक्षण घेतलेल्या शेतकऱ्यांनी सर्व नंबर नुसार बाधीत पीक व बाधीत क्षेत्राबाबत घटना घडल्यापासून ७२ तासांच्या आत संबंधित विमा कंपनीस कळविणे आवश्यक राहिल. नुकसान कळवताना सर्व्हे नंबर व नुकसान ग्रस्त क्षेत्र तपशील कळविणे बंधनकारक असेल.
२. आवश्यकतेनुसार विमा हप्ता भरल्याची पडताळणी पीक विमा संकेतस्थळावरून / बँकेकडून करता येईल. बँकेकडून ४८ तासांमध्ये विमा हप्ता भरल्याची खात्री करून त्याची पावती बँकेने विमा कंपनीस सादर करणे आवश्यक राहिल.
३. कृषि व शेतकरी कल्याण विभागामार्फत विकसित करण्यात येणाऱ्या मोबाईल ॲपद्वारे स्थानिक आपत्तीमुळे नुकसानग्रस्त क्षेत्राचे छायाचित्र त्याच्या अक्षांश व रेखांश सहित घेऊन माहिती दिली जाऊ शकेल.

आ) पीक नुकसानीची माहिती कळविण्याची पध्दत

योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांनी घटना घडल्यापासून ७२ तासांच्या आत याबाबतची सूचना विमा कंपनी, संबंधित बँक, कृषि / महसूल विभाग किंवा टोल फ्री क्रमांकाद्वारे देण्यात यावी. सर्वप्रथम केंद्रीय टोल फ्री क्रमांकाचा वापर करण्यात यावा. केंद्रीय टोल फ्री क्रमांक वरून सदर सूचना संबंधित विमा कंपनीस पुढील ४८ तासात पाठवण्यात येईल. केंद्रीय टोल फ्री क्रमांक उपलब्ध न झाल्यास सदर आपत्तीची माहिती बँक / कृषि व महसूल विभाग यांना द्यावी तसेच सदर माहिती विमा कंपनीस तात्काळ देण्यात यावी, बँकेमार्फत विमा संरक्षित बाबी जसे - पीक विमा संरक्षित रक्कम, भरलेला विमा हप्ता व त्याचा दिनांक या बाबी तपासून संबंधित विमा कंपनीस सर्वेक्षणाकरिता कार्यवाही सुरू करण्यासाठी पाठविल्या जातील.

इ) नुकसान भरपाई निश्चित करणेसाठी सादर करावयाची आवश्यक कागदपत्रे

शेतकऱ्याने नुकसान भरपाईचा दावा दाखल करण्यासाठी विहित नमुन्यातील अर्ज आवश्यक त्या कागदपत्रासह (७/१२, पिकाची नोंद असलेला विमा हप्ता भरल्याचा पुरावा इ.) विमा कंपनीस सादर करणे आवश्यक आहे. शेतकरी परिपूर्ण माहितीसह विहित नमुन्यातील अर्ज सादर करू न शकल्यास उपलब्ध माहितीच्या आधारे अर्ज सादर करू शकतो, परंतु अर्जातील उर्वरीत माहिती ७ दिवसांच्या आत विमा कंपनीस सादर करणे आवश्यक राहिल. पीक नुकसानीचा पुरावा म्हणून मोबाईल फोनवरील प्रणालीद्वारे घेतलेली छायाचित्रे देता येतील. याबरोबरच भारतीय हवामान विभागाचे अहवाल, प्रसार माध्यमांतील बातम्या आदि तपशील सहपत्रित करता येईल.

ई) नुकसान निश्चिती व अहवाल सादर करणे

- १) विमा कंपनीने माहिती प्राप्त झाल्यापासून ४८ तासांच्या आत नुकसानीचे मुल्यांकन निश्चित करण्यासाठी विहित अनुभव व शैक्षणिक पात्रतेच्या निकषानुसार पर्यवेक्षकाची नियुक्ती करावी. यामध्ये कोणत्याही विषयाची पदविका व दोन वर्षांचा अनुभव किंवा कृषि व संलग्न विषयाची पदवी व १ वर्षांचा अनुभव अपेक्षित आहे. त्याचप्रमाणे सेवानिवृत्त कृषि/फलोत्पादन/कृषि विस्तार शाखेचे अधिकारी, सेवानिवृत्त बँक अधिकारी ज्यांना पीक कर्ज वाटपाचा अनुभव आहे त्यांची नियुक्ती करता येईल.
- २) पीक नुकसानीचे सर्वेक्षण संयुक्त समिति मार्फत करण्यात येईल ज्यात विमा कंपनीचा पर्यवेक्षक, तालुका स्तरावरील कृषि अधिकारी आणि संबंधित शेतकरी यांचा समावेश असेल.
- ३) पुढील १० दिवसांच्या आत नुकसानीचा अहवाल तयार करण्यात यावा.
- ४) नुकसानीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत (विमा हप्ता जमा झाला आहे या अटीचे अधिन राहून) नुकसान भरपाई देण्यात यावी.
- ५) काढणीपश्चात जोखीमकरीता, जर अधिसूचित पिकाचे बाधीत क्षेत्र हे एकूण पेरणी क्षेत्राच्या २५ टक्के पेक्षा जास्त असेल तर अधिसूचित क्षेत्रातील सर्व पात्र शेतकरी हे काढणीपश्चात नुकसान भरपाई मिळण्यास पात्र राहतील. संयुक्त समितीने विहित प्रमाणात केलेल्या नमूना सर्वेक्षणाचे आधारे विमा कंपनीमार्फत नुकसानीचे प्रमाण ठरविण्यात येईल.
- ६) स्थानिक आपत्तीच्या जोखीमकरीता, जर बाधीत क्षेत्र हे अधिसूचित विमा क्षेत्राच्या २५ टक्के पर्यन्त असेल तर वैयक्तिक स्तरावर व २५ टक्के पेक्षा जास्त असेल तर अधिसूचित क्षेत्रातील पात्र शेतकऱ्यांना (विमा योजनेत सहभागी झालेले व पिकाचे नुकसान विहित वेळेत पूर्वसूचना दिलेले) नुकसान भरपाईस पात्र ठरेल.
- ७) नुकसानीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत विमा कंपनी अनुदेय नुकसान भरपाई अदा करेल.
- ८) जर हंगामाच्या शेवटी प्राप्त होणाऱ्या सरासरी उत्पन्नाच्या आधारे निश्चित होणारी नुकसान भरपाई (पीक कापणी प्रयोगावर आधारित) ही जर काढणीपश्चात नुकसान भरपाई या अंतर्गत मिळालेल्या नुकसान भरपाई पेक्षा जास्त असेल तर नुकसान भरपाई मधील फरक शेतकऱ्यांना अदा करण्यात येईल. परंतु जर

काढणीपश्चात नुकसान भरपाई या बाबी अंतर्गत मिळालेली नुकसान भरपाई ही जर जास्त असेल तर फरकाची रक्कम शेतकऱ्यांकडून वसूल करण्यात येणार नाही.

उ) अटी:

- १) नुकसानीच्या अधिसूचने अगोदर ज्या शेतकऱ्यांनी विमा हप्ता रक्कम भरली आहे किंवा त्यांच्या खात्यातून विमा हप्ता रक्कम वजा करून घेण्यात आली आहे असेच शेतकरी सदर मदतीसाठी पात्र राहतील.
- २) स्थानिक आपत्तीच्या शासनामार्फत जोखमीबाबत अग्रीम विमा हप्ता अनुदान (किमान प्रथम हप्ता) प्राप्त झाल्यानंतर विमा कंपनीमार्फत सदरच्या तरतुदीची नुकसान भरपाई देण्यात येईल. परंतु काढणी पश्चात जोखमीबाबत शासनामार्फत अंतिम विमा हप्ता अनुदान (द्वितीय हप्ता) प्राप्त झाल्यानंतरच विमा कंपनीमार्फत सदरच्या तरतुदीची नुकसान भरपाई देण्यात येईल.
- ३) जर हंगामाच्या अखेरीस पीक कापणी प्रयोगाच्या उपलब्ध माहितीच्या आधारे निश्चित होणारी नुकसान भरपाई ही जर या तरतुदी अंतर्गत मिळालेल्या नुकसान भरपाईपेक्षा जास्त असेल तर दोन्हीमध्ये जास्त होणारी नुकसान भरपाईच्या फरकाची रक्कम हंगामाच्या शेवटी शेतकऱ्याला देय राहिल. स्थानिक आपत्तीच्या घटनेनंतर जर शेतकऱ्यांचा सहभाग किंवा विमा हप्ता वजा करून घेण्यात आला असेल तर असे शेतकरी आर्थिक मदतीस पात्र राहणार नाहीत.

१२. जोखीमीच्या बाबींकरिता महत्वाच्या अटी व शर्ती

१. विमा कंपनीला विमा हप्ता हा बँक / वित्तीय संस्था किंवा सरळ प्राप्त होईल. जर उपरोल्लेखित संस्थांच्या हलगर्जीपणामुळे विमा हप्ता विमा कंपनीस वेळेत प्राप्त झाला नाही तर सदर विमा प्रस्तावांच्या बाबतीत देय असणाऱ्या नुकसान भरपाईचे दायित्व हे संबंधित बँक / वित्तीय संस्था यांचेवर राहिल.
२. बँक किंवा वित्तीय संस्थेमार्फत कर्जदार शेतकऱ्यांच्या विमा प्रस्तावाच्या बाबतीत जर काही चुकीची माहिती पुरविण्यात आल्यास अशा प्रस्तावांच्या बाबतीत नुकसान भरपाईचे दायित्व संबंधित बँक / वित्तीय संस्थेचे राहिल.
३. केवळ पीक कर्जाची मंजूरी / वितरण व विमा प्रस्ताव सादर करणे व शेतकरी / बँकेकडून विमा हप्त्याचा भरणा, शिवाय पीक उगविण्याचा उद्देश स्पष्ट झाल्याखेरीज विमा कंपनीकडून जोखीमीची स्विकृती दिली जाणार नाही. विविध जोखीमकारिता प्रातिनिधीक सुचक म्हणून पर्जन्यमानाची आकडेवारी, इतर हवामान घटकाची आकडेवारी, इन्सो किंवा इतर कोणत्याही शासकीय यंत्रणेने प्रमाणित केलेले उपग्रहाद्वारे प्राप्त छायाचित्र, महालनोबीस नॅशनल क्रॉप फोरकॉस्ट सेंटर, नवी दिल्ली या संस्थेचा दुष्काळी परिस्थिती ठरविण्याबाबतचा अहवाल व जिल्हास्तरावरील अधिकाऱ्यांनी तयार केलेला पीक परिस्थिती अहवाल, स्थानिक प्रसार माध्यमांचे अहवाल व छायाचित्रे इत्यादीचा वापर करण्यात यावा.
४. तसेच महावेध प्रकल्पांतर्गत अधिकृत स्वयंचलीत हवामान केंद्राच्या आकडेवारीचा वापर नुकसान भरपाई निश्चिती करिता ग्राह्य धरण्यात येईल. याशिवाय खालील सुचकांचा देखील वापर करण्यात यावा.
 १. तीव्र दुष्काळी परिस्थिती - २०१६ च्या दुष्काळ संहितेनुसार
 २. शासनाने जाहीर केलेली दुष्काळी परिस्थिती किंवा पावसातील खंड.
 ३. दीर्घ सरासरीशी तुलना करता तापमानातील असाधारण वाढ किंवा घट.
 ४. कीड व रोगाचा व्यापक प्रमाणातील प्रादुर्भाव.
 ५. नैसर्गिक आपत्ती ज्या मध्ये पुरांसह विविध आपत्ति ज्यामुळे व्यापक प्रमाणावर पिकांचे नुकसान झालेले असणे
५. **लागवड क्षेत्रातील तफावत :** योजनेच्या मागील कालावधीमध्ये असे निदर्शनास आले आहे की, काही ठिकाणी विमा संरक्षित क्षेत्र हे पेरणी क्षेत्रापेक्षा जास्त असते व जास्तीचे विमा संरक्षण घेण्यात येते. हे टाळण्यासाठी भागधारकांनी भुमि अभिलेख दस्तावेज, बँक दस्तावेज, महसुल दस्तावेज आणि कर्ज प्रस्ताव यांच्या अनुषंगाने योग्य ती कार्यवाही करावी. योजनेमध्ये पीक बदलाची तसेच स्थानिक आपत्तीमुळे होणा-या नुकसानीला संरक्षण देण्याची तरतूद आहे. असे असतांनाही जर पेरणी केलेले क्षेत्र आणि विमा संरक्षित क्षेत्र यामध्ये तफावत आढळली तर असे विमा प्रस्ताव रद्दबातल केले जातील. यासंदर्भात खालील पद्धती अवलंबण्यात येईल.

- १) ज्या मुख्य पिकांसाठी एमएनसीएफसी कडून सुदूर संवेदन वा अन्य तंत्रज्ञाचा वापर करून तालुका स्तरावरील सर्वसाधारण पेरणी क्षेत्राची आकडेवारी राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलला उपलब्ध होईल त्याच पिकांना लागवड क्षेत्रातील तफावतीची तरतूद लागू होईल. याबाबतीत राज्य शासनासह इतर कोणत्याही स्रोताकडून उपलब्ध होणारी आकडेवारी ग्राह्य धरली जाणार नाही.
- २) तथापि, तालुकास्तरावरावरून कळविलेल्या पेरणी / लागवड क्षेत्रापेक्षा जास्त प्रमाणावर क्षेत्र विमा संरक्षित झाले असेल तर अशी अनियमितता / विसंगती, सहभागाच्या अंतिम तारखेनंतर परंतु बँकांनी प्राप्त अर्ज आणि कागदपत्रांचा ताळमेळ अंतिम करण्यापुर्वी लिखित स्वरूपात भारत सरकारचा कृषि विभाग व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांना निदर्शनास आणून द्यावे लागेल. त्या सोबत संबंधित बँक शाखांची यादी सुध्दा कळविणे आवश्यक राहिल. जेणेकरून, शासनास या प्रकरणांची शहानिशा करता येईल आणि संबंधित बँका हंगामाची आकडेवारी अंतिम करण्यापुर्वी योग्य त्या सुधारणा करतील.
- ३) विमा क्षेत्रातील विसंगती बाबतीत भारत सरकारचा निर्णय अंतिम राहिल. एमएनसीएफसी द्वारा कळविलेले पेरणी क्षेत्र आणि विमा संरक्षित क्षेत्र यातील फरक तालुकास्तरावर ३०% पेक्षा अधिक असल्यास, अशा तालुक्यातील सर्व विमा क्षेत्र घटक हे क्षेत्र विसंगती श्रेणी अंतर्गत येतील.
- ४) तदनुसार सदर अतिरिक्त क्षेत्र विमा संरक्षित म्हणून ग्राह्य धरले जाणार नाही आणि संबंधित शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता रक्कम जप्त करण्यात येऊन ती भारत सरकारच्या तंत्रज्ञान निधीला समर्पित केली जाईल.
- ५) क्षेत्र सुधारणा घटकानुसार, विमा कंपनीद्वारे परत दिलेली विमा हप्ता रक्कम केंद्र / राज्य शासनाकडे ५०:५० या प्रमाणात वर्ग केली जाईल.
- ६) विमा नुकसान भरपाईतील परिगणना केलेला क्षेत्र सुधार गुणांक संबंधित तपशील राष्ट्रीय पीक विमा संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात येईल.

१३. नुकसान भरपाईचे दायित्व :

योजनेच्या तरतुदीनुसार नुकसान भरपाईचे दायित्व संबंधित विमा कंपनीवर राहणार आहे. या योजनेअंतर्गत एकुण जमा विमा हप्ता रक्कमेच्या ३.५ पट किंवा एकुण विमा संरक्षित रक्कमेच्या ३५ टक्के यापैकी जी रक्कम जास्त असेल तेवढी नुकसान भरपाई ही संबंधित विमा कंपनीमार्फत दिली जाईल. त्यापेक्षा जास्त येणारी नुकसान भरपाई रक्कम ही केंद्र व राज्य शासनामार्फत ५०:५० म्हणजेच समप्रमाणात दिली जाईल.

१४. शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई अदा करण्याची पध्दती:

- १) विमा कंपन्यांनी त्यांना प्राप्त झालेला शेतकरी विमा हप्ता आणि शासनाकडून प्राप्त अग्रिम विमा हप्ता (पहिला हप्ता) या रकमेतून प्रतिकूल हवामानामुळे पेरणी/लावणी होऊ न शकणे/हंगामाच्या मध्ये प्रतिकूल परिस्थिती/स्थानिक आपत्तीच्या दाव्यांची पूर्तता अंतिम विमा हप्ता (दुसरा हप्ता) अदा होण्याची वाट न बघता करणे आवश्यक आहे. विमा कायद्याचे कलम ६४ बी नुसार बाधित विमा क्षेत्रासाठी प्राप्त विमा हप्ता शेतकरी हिस्सा आणि राज्य शासनाने अदा केलेला अग्रिम विमा हप्ता (पहिला हप्ता) या निधीचा वापर करून विमा कंपनीने सदर प्रकरणांतील नुकसान भरपाई अदा करणे बंधनकारक आहे.
- २) उत्पन्नाच्या आकडेवारीवर आधारीत आणि काढणीपश्चात नुकसानीचे दावे शासनाकडून विमा हप्त्याचा दुसरा हप्ता प्राप्त झाल्यावर करणे आवश्यक आहे. विमा नोंदणीच्या अंतिम मुदतीनंतर १५ दिवसांत पोर्टलवरील अर्जांना मंजूरी मिळताच प्राप्त होणा-या अंतरिम विमा सहभागाच्या आकडेवारीच्या आधारे शासनाने सदर दुसरा हप्ता वितरीत करणे आवश्यक आहे. उर्वरित विमा हप्ता हंगामातील विमा नोंदणीच्या आकडेवारीची पूर्ण पडताळणी झाल्यावर, लागू असल्यास शासनाने अदा करावयाचा आहे.
- ३) हंगामाच्या शेवटी नुकसानभरपाई निश्चित करण्याच्या तरतुदीमध्ये राज्य शासनाकडून विहित वेळापत्रकानुसार उत्पन्नाची आकडेवारी प्राप्त झाल्यानंतर बँक / विमा प्रतिनिधी यांचे कडून प्राप्त झालेल्या विमा प्रस्तावानुसार

अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकांची नुकसान भरपाई विमा कंपनीच्या सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून निश्चित करण्यात येईल.

- ४) वित्तीय संस्थेमार्फत योजनेमध्ये भाग घेतलेल्या शेतकऱ्यांची नुकसान भरपाई इलेक्ट्रॉनिक निधी हस्तांतर पद्धतीद्वारा संबंधित बँक / वित्तीय संस्थांकडे वर्ग केली जाईल व तदनंतर लिखित स्वरूपात नुकसान भरपाईची विस्तृत माहिती विमा कंपनीमार्फत दिली जाईल. नुकसान भरपाईची रक्कम प्राप्त झाल्यानंतर बँक / वित्तीय संस्था नुकसान भरपाईस पात्र ठरलेल्या शेतकऱ्यांच्या खात्यावर एक आठवड्याच्या आत नुकसान भरपाई जमा करेल व त्याबाबतचे प्रमाणपत्र विमा कंपनीस सादर करेल. तसेच बँकेमार्फत सुचना फलकावर व विमा संकेतस्थळावर ही माहिती प्रसिध्द करणे आवश्यक राहिल.
- ५) जर शेतकऱ्यांनी विमा प्रतिनिधींच्या मार्फत विमा योजनेत सहभाग घेतला असेल तर नुकसान भरपाईची रक्कम थेट शेतकऱ्यांच्या खात्यावर विमा कंपनीमार्फत जमा करण्यात येईल व त्याबाबत त्यांना सूचित करण्यात येईल तसेच अशा शेतकऱ्यांची माहिती ही विमा संकेतस्थळावर प्रसिध्द करणे आवश्यक राहिल.
- ६) हवामान घटकाच्या प्रतिकूल परिस्थितीमुळे पेरणी / लावणी न झाल्यास होणारे नुकसान, स्थानिक नैसर्गिक आपत्तीमुळे होणारे नुकसान किंवा काढणी पश्चात होणारे नुकसान या बाबींतर्गत निश्चित होणारी नुकसान भरपाई सुध्दा वर नमुद केल्याप्रमाणेच शेतकऱ्यांना अदा करण्यात येईल.
- ७) विमा योजनेत सहभागी शेतकरी व इतर भागधारकांच्या तक्रारींचे निवारण विमा कंपनीने विनाविलंब करणे आवश्यक राहिल.
- ८) उत्पादकता चुकीची नोंदवली आहे किंवा इतर कारणास्तव आक्षेपातील विमा नुकसान भरपाईचे दाव्यांच्या बाबतीत नुकसान भरपाई अदा केल्यापासून १ महिन्यांपेक्षा अधिक कालावधी नंतर राज्य शासन कोणत्याही परिस्थितीत पुनर्गणना करू शकणार नाही किंवा विमा दावे प्रकरणे पुनः विचारार्थ पाठवू शकणार नाही. या कालावधीच्या राज्यस्तरीय समन्वय समिती /राज्यस्तरीय तांत्रिक सल्लागार समिती कडे पाठवून तदनंतर कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार च्या अखत्यारितील तांत्रिक सल्लागार समितीकडे विचारार्थ व निर्णयार्थ पाठविण्यात येतील.

१५. राज्यस्तरीय समन्वय समिती:

योजनेचे राज्यस्तरीय संनियंत्रण मुख्य सचिव यांचे अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेल्या राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीतर्फे (SLCCCCI) करण्यात येईल. या समितीची रचना व कार्ये पुढीलप्रमाणे असतील.

१. मुख्य सचिव	: अध्यक्ष
२. अपर मुख्य सचिव (वित्त)	: सदस्य
३. अपर मुख्य सचिव (नियोजन)	: सदस्य
४. अपर मुख्य सचिव (कृषि)	: सदस्य
५. अपर मुख्य सचिव (महसुल)	: सदस्य
६. प्रधान सचिव (सहकार)	: सदस्य
७. आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य	: सदस्य
८. सहकार आयुक्त व निबंधक, महाराष्ट्र राज्य	: सदस्य
९. विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१०. संचालक (अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई)	: सदस्य
११. रिझर्व बँक ऑफ इंडियाचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१२. महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेचे प्रतिनिधी	: सदस्य

१३. नाबार्ड चे प्रतिनिधी

: सदस्य

१४. उपसचिव (कृषि) महाराष्ट्र शासन

: सदस्य सचिव

राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीची कार्ये:

१. योजनेच्या अंमलबजावणीवर देखरेख ठेवणे.

२. पीक उत्पादनाची उपलब्ध आकडेवारी, पिकाखालील क्षेत्र आणि विहित संख्येप्रमाणे पीक कापणी प्रयोग घेणेसाठी असलेली क्षमता विचारात घेऊन प्रत्येक हंगामाच्या वेळी अधिसूचित करावयाची क्षेत्रे आणि पिके, जिल्हा समुह निश्चित करणे, जोखीमस्तर निश्चित करणे, विमा संरक्षित रक्कम निश्चित करणे, कार्यान्वयीन यंत्रणेची निवड करणेबाबत कार्यवाही करणे इ. बाबत निर्णय घेणे.

३. योजनेच्या अंमलबजावणीवेळी येणाऱ्या विविध अडचणीच्या संदर्भात विचार विनिमय करून निर्णय घेणे व आवश्यक असल्यास केंद्र शासनाशी पत्रव्यवहार करणे.

योजनेचे संनियंत्रण :

राज्यस्तरावर योजनेचे संनियंत्रण आयुक्त, कृषि यांच्यामार्फत राज्यस्तरीय पीक विमा योजना समन्वय समितीद्वारे करण्यात येईल. योजनेचा लाभ जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांना होण्याच्या दृष्टीने खालील बाबींच्या अनुषंगाने जिल्हा स्तरीय समितीच्या व क्षेत्रीय यंत्रणेच्या सहायाने आयुक्त, कृषि यांचेकडून उपाययोजना केल्या जातील.

अ) संबंधित बँकेमार्फत योजनेत सहभागी होणाऱ्या कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची माहिती स्वतंत्रपणे संकलित केली जाईल. उदा. शेतकऱ्याचे संपूर्ण नाव, बँक खाते क्रमांक, गावाचे नाव, शेतकऱ्यांची वर्गवारी (अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकरी/अनुसूचित जाती व जमाती / स्त्री, पुरुष), विमा संरक्षित क्षेत्र, पिकांचा तपशील, विमा संरक्षित रक्कम, जमा विमा हप्ता, विमा हप्ता अनुदान इत्यादी तपशील बँकेमार्फत संकलित करून विहित मुदतीमध्ये विमा प्रस्ताव व विमा हप्ता रकमेचा तपशील संबंधित विमा कंपनीस सॉफ्ट व हार्ड कॉपी मध्ये सादर केली जाईल. राज्य शासनामार्फत पीक कापणी प्रयोगाचा सविस्तर तपशील संबंधित विमा कंपनीस विहित कालावधीत सादर केला जाईल.

ब) संबंधित विमा कंपनीकडून नुकसान भरपाईची रक्कम लाभार्थी शेतकऱ्यांच्या खात्यावर थेट जमा केली जाईल. बँकेमार्फत नुकसान भरपाईचा शेतकरी निहाय तपशील सुचना फलकावर प्रसिध्द केला जाईल.

क) योजनेअंतर्गत लाभार्थी शेतकऱ्यांची बँक निहाय व अधिसूचित क्षेत्र निहाय यादी विमा कंपनीमार्फत पीक विमा पोर्टलवर व विमा कंपनीच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द केली जाईल. याबाबत शेतकऱ्यांच्या तक्रारीचे निवारण करण्याबाबत सुध्दा विमा कंपनीमार्फत कार्यवाही करण्यात येईल.

ड) योजनेतील ५ टक्के लाभार्थी शेतकऱ्यांची तपासणी विमा कंपनीच्या क्षेत्रीय / स्थानिक कार्यालयामार्फत केली जाईल व याचा स्वतंत्र अहवाल राज्यस्तरीय व जिल्हा स्तरीय समन्वय समितीस पाठविला जाईल.

इ) विमा कंपनीकडून तपासण्यात आलेल्या लाभार्थीपैकी १० टक्के लाभार्थ्यांची तपासणी जिल्हास्तरीय समन्वय समितीमार्फत केली जाईल व याचा अहवाल राज्य शासनास पाठविला जाईल.

ई) १ ते २ टक्के लाभार्थ्यांची तपासणी विमा कंपनीच्या मुख्य कार्यालयामार्फत अथवा केंद्र शासनाने नेमलेल्या स्वतंत्र यंत्रणेमार्फत केली जाईल व त्याचा अहवाल केंद्र शासनास सादर केला जाईल.

उ) क्षेत्र गुणांक परिगणना पीक संरक्षित क्षेत्र व पेरणी क्षेत्राचा तपशील प्राप्त होताच मात्र पीक कापणी प्रयोग सुरू होण्यापूर्वी करण्यात यावी. त्याचप्रमाणे उत्पादकता नोंदी मधील त्रुटी त्वरित राज्य शासनाचे निदर्शनास आणाव्यात. मात्र अंतिम पीक उत्पादकता आकडेवारी प्राप्त झाल्यानंतर १५ दिवसानंतर सदर त्रुटी कळवता येणार नाहीत.

१६. जिल्हास्तरीय आढावा समिती:

प्रत्येक हंगामाच्या वेळी कृषि विभागातर्फे राज्यातील कृषि विषयक परिस्थितीचे सुक्ष्म निरीक्षण व संनियंत्रण करण्यात येईल. जिल्हास्तरावर खालीलप्रमाणे समिती स्थापन करण्यात येत आहे.

१. जिल्हाधिकारी	: अध्यक्ष
२. सरव्यवस्थापक, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक	: सदस्य
३. व्यवस्थापक, अग्रणी बँक	: सदस्य
४. कृषि विकास अधिकारी जिल्हा परिषद	: सदस्य
५. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	: सदस्य सचिव

सदर समिती दर पंधरवड्यास प्रत्येक पिकाचे पेरणी क्षेत्र, हवामान परिस्थिती, किडी व रोगाचा प्रादुर्भाव, पिकांच्या नुकसानीचा अंदाज इ. बाबतचा सविस्तर अहवाल अंमलबजावणी करणा-या संस्थेस (संबंधीत विमा कंपनी) सादर करेल. वैयक्तिकस्तरावर पंचनामे करणेसाठी यंत्रणेची नियुक्ती करणे, लाभार्थी तपासणी इ. बाबत कार्यवाही करेल. योजनेच्या यशस्वी अंमलबजावणीची जबाबदारी सदर समितीवर राहील.

त्याच प्रमाणे जिल्ह्याचे मा. पालकमंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरावर योजनेच्या अंमलबजावणीचा आढावा घेईल .

१७. जिल्हास्तरीय सुकाणू समिती:-

पिकांच्या उत्पन्नाची आकडेवारी कृषि विभागाला अचूक व वेळेवर उपलब्ध होण्यासाठी पीक कापणी प्रयोगांचे नियोजन, अंमलबजावणी आणि पर्यवेक्षणासाठी प्रत्येक जिल्ह्यात खालीलप्रमाणे सुकाणू समिती स्थापन करण्यात येत आहे.

१. निवासी उपजिल्हाधिकारी	: अध्यक्ष
२. उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (विकास), जिल्हा परिषद	: सदस्य
३. कृषि विकास अधिकारी जिल्हा परिषद	: सदस्य
४. सॅम्पल सर्वे ऑर्गनायझेशनचे प्रतिनिधी	: सदस्य
५. विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
६. तंत्र अधिकारी, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालय	: सदस्य सचिव

सदर समितीवर विमा कंपनीच्या प्रतिनिधीची उपस्थिती अनिवार्य असेल, जेणेकरून विमा कंपनीला संपूर्ण परिस्थितीची माहिती होईल, पीक कापणी प्रयोगांचे नियोजन, वेळापत्रक, पीक कापणीसाठीच्या प्लॉटची निवड, फॉर्म २ प्रत प्राप्त करणे आणि प्रत्येक प्लॉटचे उत्पन्न इ. माहिती प्राप्त करून घेता येईल.

पीक कापणी प्रयोगांचे नियोजन, पीक कापणीचे अहवाल इ. सर्व माहिती राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे आणि संबंधित कर्मचा-यांचे प्रशिक्षणाची जबाबदारी समितीच्या अध्यक्षांची असेल. सुकाणू समितीच्या बैठकांचे इतिवृत्त जिल्हास्तरीय आढावा समितीकडे आणि राज्यस्तरीय नोडल अधिकारी म्हणून कृषि आयुक्तांना सादर करणे बंधनकारक राहील. संबंधित विमा कंपनीने एक जबाबदार अधिकारी पिक काढणीच्या कालावधीत किमान तीन महिन्यांसाठी सुकाणू समितीच्या अध्यक्षांच्या कार्यालयात प्रतिनियुक्त करणे सर्वसाधारण समन्वय आणि पीक कापणीबाबतची माहिती प्राप्त करून घेण्यासाठी आवश्यक राहील. विमा कंपनीच्या प्रतिनिधीला आवश्यकतेनुसार पुरेशी जागा व सुविधा जिल्हा प्रशासनाने उपलब्ध करून द्याव्यात.

१८. योजनेंतर्गत शेतकऱ्यांच्या प्राप्त होणाऱ्या तक्रारीबाबत करावयाची कार्यवाही :-

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेच्या संदर्भात शेतकरी, लोकप्रतिनिधी यांचे मार्फत सातत्याने नुकसान भरपाई न मिळणे / कमी मिळणे, विमा कंपनी कडून प्रतिसाद न मिळणे, विमा कंपनी कडून पिक पंचनामे वेळेत न होणे, बँकामार्फत शेतकऱ्यांचे अर्ज न स्विकारणे, विमा कंपनीस माहिती सादर करतांना बँकामार्फत त्रुटी राहणे / विलंब होणे, विमा कंपनी मार्फत रक्कम प्राप्त झाल्यानंतरही बँकामार्फत लाभार्थ्यांना विहित कालावधीत अदा न करणे इ. प्रकारच्या तक्रारी प्राप्त होत असतात.

कृषि विभागास प्राप्त झालेल्या तक्रारींवर तातडीने कार्यवाही होणेचे दृष्टीने सतत पाठपूरावा होत असतो.त्यानुसार,प्राप्त होणाऱ्या विविध तक्रारींचे निरसन अनुक्रमे जिल्हा स्तर, विभाग स्तर, व राज्य स्तरावरील समितीमार्फत करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी जिल्हा स्तरावर संबंधित जिल्हाधिकारी, विभागीय स्तरावर विभागीय आयुक्त, तसेच राज्य स्तरावर सचिव कृषि यांचे अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे समिती स्थापन करणेत येत आहेत.

जिल्हा स्तरावरील समिती

१) जिल्हाधिकारी	: अध्यक्ष
२) जिल्हयाचे जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	: सदस्य
३) विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
४) जिल्हा अग्रणी बँक अधिकारी	: सदस्य
५) जिल्हा उप व्यवस्थापक, नाबार्ड	: सदस्य
६) निमंत्रित तज्ञ (कृषि विद्यापीठ शास्त्रज्ञ / संशोधन संस्था प्रतिनिधी)	: सदस्य
७) शेतकरी प्रतिनिधी (जास्तीत जास्त ३)	: सदस्य
५) कृषि उप संचालक, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालय	: सदस्य सचिव

विभागीय आयुक्त स्तरावरील समिती

१) विभागीय आयुक्त	: अध्यक्ष
२) संबंधित जिल्हयाचे जिल्हाधिकारी	: सदस्य
३) विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
४) कृषि विद्यापीठ शास्त्रज्ञ	: सदस्य
५) संबंधित विभागीय कृषि सह संचालक	: सदस्य सचिव

राज्य स्तरावरील समिती

१) सचिव / प्रधान सचिव /अपर मुख्य सचिव (कृषी)	: अध्यक्ष
२) आयुक्त कृषी	: सदस्य
३) आयुक्त सहकार	: सदस्य
४) समन्वयक, राज्यस्तरीय बँकर्स कमिटी	: सदस्य
५) मुख्य सरव्यवस्थापक, नाबार्ड	: सदस्य
५) उप सचिव	: सदस्य सचिव

* समिती आवश्यकतेनुसार विद्यापिठे / हवामानशास्त्र विभाग / संशोधन संस्था/कमोडीटी बोर्ड/महाराष्ट्र राज्य सुदूर संवेदन उपयोगिता केंद्र / राज्य टेक्निकल सपोर्ट युनिट मधील तज्ञांना निमंत्रित करू शकेल.

जिल्हास्तरावरील समितीने तक्रारींचे निरसन करावे. जिल्हा स्तरावरील समितीकडे केलेल्या तक्रारींचे योग्य निरसन न झाल्यास विभागीय स्तरावरील समितीने त्या तक्रारींचे निरसन करावे. विभागीय स्तरावर निरसन न झालेल्या तक्रारी राज्यस्तरीय समितीसमोर सादर करण्यात याव्यात. गंभीर स्वरुपाच्या तक्रारी, एकाहुन अधिक जिल्ह्यांशी संबंधित तसेच नुकसानीची व्याप्ती रु. २५ लाखांहून अधिक असेल अशा तक्रारी राज्यस्तरीय समितीकडे सादर करतील. राज्यस्तरीय समिती तक्रार प्राप्त झाल्यापासून १५ दिवसात निकाली काढेल. समितीचा निर्णय सर्व घटकांना मान्य असेल.

प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेसंदर्भात न्यायालयीन प्रकरणी दाव्यांचे कामकाज पाहण्यासाठी, शासनाचे वतीने संपूर्ण कार्यवाही करणेसाठी तसेच जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण न्यायमंच येथे दाखल केल्या जाणाऱ्या तक्रारीच्या अनुषंगाने संपूर्ण कार्यवाही करणेसाठी संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

तालुका, जिल्हा स्तरावर योजनेच्या अंमलबजावणी संदर्भात प्राप्त होणाऱ्या शेतकऱ्यांचे तक्रारी निवारणासाठी उपरोक्त समित्यांनी मार्गदर्शक सुचनेच्या अधिन राहुन कार्यवाही करावी. जिल्हा, विभागीय स्तरावर तक्रारींचे योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार निरसन न झाल्यास कृषि आयुक्तालय स्तरावर सदर प्रकरण संपूर्ण तपशीलांसह विभागीय कृषि सह संचालक यांनी अभिप्रायांसह सादर करावे.

१९. राज्यस्तरावर सदर योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी आयुक्त, कृषि हे सनियंत्रण व पर्यवेक्षण करतील.
२०. आयुक्त, कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी अधिसूचित क्षेत्रातील रबी पिकांची (उन्हाळी भात व उन्हाळी भुईमूग वगळून) पीक कापणी प्रयोगावर आधारित “सरासरी उत्पन्नाची आकडेवारी संबंधित विमा कंपनीस दिनांक ३१ जुलै, २०१९ पर्यंत, उन्हाळी भात व कांदा ३१ ऑगस्ट २०१९ व उन्हाळी भुईमूग ३१ ऑक्टोबर २०१९ पर्यंत सादर करावी. सदरची आकडेवारी कृषि आयुक्तालयास वेळेत सादर करण्याची संयुक्त जबाबदारी ही संबंधित जिल्हाधिकारी व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहिल.
२१. अधिसूचित विमा क्षेत्र घटकातील पिकाच्या सर्वसाधारण पीक परिस्थितीच्या मानाने पीक उत्पन्नाच्या अंदाजात असामान्य तफावत येत असेल तर विमा कंपनी राज्य शासनाच्या मार्गदर्शनाप्रमाणे विविध तंत्रज्ञानाचा वापर (जसे की, उपग्रह छायाचित्र व इतर तंत्रज्ञान) करुन पीक उत्पन्नाचा अंदाज निश्चित करेल. जर या दोन्हीमध्ये लक्षणीय फरक दिसुन आल्यास सदरची बाब केंद्र शासनाच्या तांत्रिक सल्लागार समितीपुढे ठेवण्यात येईल व या समितीने घेतलेला निर्णय अंतिम राहिल. याबाबतीत तांत्रिक सल्लागार समिती महालनोबिस राष्ट्रीय पीक पुर्वानुमान केंद्र, नवी दिल्ली यांची मदत घेईल.
२२. शासन असे निर्देश देत आहे की, विमा क्षेत्र घटक म्हणून अधिसूचित केलेल्या मंडळ/मंडळगटामध्ये किमान १० पीक कापणी प्रयोग आणि अधिसूचित तालुक्यामध्ये किमान १६ पीक कापणी प्रयोग घेण्यात यावेत. या योजनेअंतर्गत नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी मंडळ किंवा मंडळगट आणि तालुका यापैकी लागू असणाऱ्या अधिसूचित क्षेत्रावर आधारित पीक कापणी प्रयोग ग्राह्य धरण्यात यावेत.
२३. या योजनेअंतर्गत नुकसान भरपाई निश्चित करतांना पैसेवारी, दुष्काळ, टंचाई परिस्थिती आणि पुरामुळे झालेल्या नुकसानी संदर्भात कोणत्याही शासकीय विभाग/संस्थेमार्फत घोषित करण्यात आलेली आकडेवारी ग्राह्य धरण्यात येवू नये. यासाठी कृषि आयुक्तालयामार्फत सादर करण्यात आलेल्या राज्य शासनाच्या पीक उत्पादनाच्या अंदाजासाठी घेण्यात येणाऱ्या पीक सर्वेक्षण अंदाजाच्या पीक कापणी प्रयोगावर आधारित सरासरी उत्पन्नाची आकडेवारी ग्राह्य धरण्यात यावी.
२४. पीक कापणी प्रयोगाचे क्षेत्रिय काम मंडळ अधिकारी, कृषि सहाय्यक व ग्रामसेवक या अनुक्रमे महसूल, कृषि व ग्रामविकास विभागाच्या क्षेत्रिय कर्मचाऱ्यांकडे सोपविण्यात आले आहे. अधिसूचित विमा क्षेत्रामध्ये निर्धारित करण्यात आलेले पीक कापणी प्रयोग घेण्यासाठी जिल्हाधिकारी, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रात पीक कापणी प्रयोगाची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी संबंधित तालुक्यातील अनुक्रमे तहसिलदार, गट विकास अधिकारी व तालुका कृषि अधिकारी यांचे मार्फत सनियंत्रण करावे. या योजनेअंतर्गत पिक कापणी प्रयोगांसाठी मोबाईल ॲपचा वापर करणे केंद्र शासनाने बंधनकारक केले आहे. अन्यथा विमा हप्ता अनुदानामध्ये केंद्र हिश्याची रक्कम वितरीत केली जाणार नसल्याचे केंद्र शासनाने स्पष्ट

केले आहे. ही बाब सर्व क्षेत्रीय अधिकारी व कर्मचारी यांचे निदर्शनास आणुन द्यावी व त्यानुसार अंमलबजावणी करण्यात यावी.

२५. विमा प्रकरणे व विमा हप्ता जमा करणे :

१. पंतप्रधान पीक विमा योजनेअंतर्गत राष्ट्रीय कृषि विमा योजना व राष्ट्रीय पीक विमा कार्यक्रम यामध्ये उपयोगात येत असलेली बँक पध्दत ही सहकारी बँकांना तशीच लागू राहिल. कार्यान्वयित विमा कंपनीने प्राधिकृत केलेल्या नोडल बँकेशी संपर्क साधावा, परंतु कर्ज वाटप केंद्राशी (प्राथमिक कृषि पतपुरवठा सहकारी संस्थांशी) संपर्क ठेवण्याची आवश्यकता नाही. व्यापारी बँक / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखा यासाठी नोडल बँका म्हणून कार्यान्वयित राहतील. अग्रणी बँक आणि व्यापारी बँकांची प्रादेशिक कार्यालये / प्रशासकीय कार्यालये त्यांचे अधिनस्त बँकांना योजनेच्या मार्गदर्शक सुचना पाठविणेबाबत कार्यवाही करतील, बँक शाखेकडून विमा कंपनीस विहित मुदतीत विमा प्रस्ताव पाठविणेबाबत समन्वयाचे काम करतील आणि विम्याची संपूर्ण माहिती पीक विमा पोर्टलवर टाकण्याबाबत कार्यवाही करतील. या व्यतिरिक्त बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा योजनेत सहभाग वाढविणेसाठी विमा कंपनी विमा प्रतिनिधी / विमा मध्यस्थांचा वापर करतील.
२. कृषि विमा पोर्टलवर दर्शविलेल्या प्रपत्रात नोडल बँक / बँक शाखा घोषणापत्रे / प्रस्ताव विमा कंपनीस सादर करतील. त्यामध्ये विमा क्षेत्र घटक, विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता, शेतकऱ्यांनी विमा संरक्षित केलेले क्षेत्र, प्रवर्गनिहाय सहभागी शेतकरी संख्या (अल्प आणि अत्यल्प किंवा इतर) आणि इतर प्रवर्गातील शेतकरी संख्या (अ.जा./अ.ज./इतर) स्त्री / पुरुष, बँक खाते क्रमांक इ. माहितीचा समावेश असेल.
३. ज्या शेतकऱ्यांचा विमा अर्जाचा तपशिल राष्ट्रीय विमा पोर्टलवर अपलोड केलेला असेल तेच शेतकरी विमा संरक्षणासाठी पात्र असतील आणि राज्य व केंद्र शासनाचे विमा हप्ता अनुदान त्यानुसारच अदा केले जाईल.

कर्जदार शेतकरी:

४. अधिसूचित पिकांसाठी व अधिसूचित केलेल्या क्षेत्रासाठी कर्ज मंजूर केलेल्या शेतकऱ्यांसाठी योजना बंधनकारक राहिल. योजनेच्या वेळापत्रकानुसार कर्ज मंजूर करणारी बँक शाखा / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था ही (नोडल बँकेमार्फत) विमा संरक्षित रक्कमेनुसार महिनावार पीकनिहाय, विमा क्षेत्रनिहाय, विमा हप्ता दराची विहित प्रपत्रात माहिती तयार करून संबंधित विमा कंपनीस सादर करेल. कर्ज वितरण करणाऱ्या बँक / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था शेतकऱ्यांनी भरावयाच्या विमा हप्त्याची रक्कम जादा कर्ज रक्कम म्हणून मंजूर करतील.
५. किसान क्रेडिट कार्ड द्वारे पीक कर्ज मंजूर केलेल्या शेतकऱ्यांसाठी योजना बंधनकारक राहणार असून अशा शेतकऱ्यांच्या बाबतीत योजनेच्या वेळापत्रकानुसार त्यांचे विमा प्रस्ताव विहित कालावधीत बँकांनी विमा कंपनीस सादर करणे आवश्यक आहे. अशा शेतकऱ्यांच्या बाबतीत बँकेने कर्जाच्या अर्जामध्ये शेतकऱ्यांना दिलेल्या क्षेत्रावरून विमा संरक्षित क्षेत्र गृहित धरावे किंवा शेतकऱ्याने स्वतःने दिलेल्या पीक पेरणीच्या माहितीवरून गृहित धरणेत यावे.
६. राज्यस्तरीय समितीने निश्चित केलेल्या वेळापत्रकानुसार अंतिम दिनांकापर्यंत व्यापारी बँकेच्या शाखा / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखा/ नोडल बँक (प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थेच्या बाबतीत) विमा प्रस्ताव जमा करून ते सविस्तर तपशीलासह, पीक विमा हप्त्याच्या रकमेसह विमा कंपनीस पाठवतील.

बिगर-कर्जदार शेतकरी (ऐच्छिक)

७. योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणारे बिगर कर्जदार शेतकरी आपल्या विमा प्रस्तावाची आवेदन पत्रे भरून व्यापारी बँकांच्या स्थानिक शाखेत / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेत / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / विमा कंपनीच्या अधिकृत विमा प्रतिनिधी किंवा विमा मध्यस्थामार्फत विमा हप्ता रकमेसह सादर करतील.
८. योजनेत सहभागी होणारा शेतकरी विहित प्रपत्रातील विमा प्रस्ताव भरून व्यापारी बँकेच्या शाखेत/प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखेत / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थेत विमा हप्ता भरून सादर करेल. संबंधित शेतकऱ्यांना संबंधित बँकेत आपले बचत खाते उघडणे आवश्यक राहिल. बँकेतील अधिकारी, शेतकऱ्यांना आवेदनपत्रे भरणे व

इतर बाबतीत सहाय्य व मार्गदर्शन करतील. शेतकऱ्याचे विमा प्रस्ताव स्विकारताना त्यांनी विमा संरक्षित केलेली रक्कम व लागू होणारी विमा हप्ता रक्कम इत्यादी बाबी तपासून पाहण्याची जबाबदारी संबंधित बँकांची राहिल. बँकेची शाखा पिकवार व विहित प्रपत्रामधील पीक विमा प्रस्ताव / घोषणापत्र तयार करून विमा हप्ता रक्कमेसह अमंलबजावणी करणाऱ्या विमा कंपन्यांना विहित कालावधीत पाठवेल.

९. बिगर कर्जदार शेतकरी यांना भारतीय विमा नियामक आणि विकास प्राधिकरण यांनी मान्यता दिलेल्या संस्थेमार्फत / विमा प्रतिनिधीद्वारे सेवा घेता येईल आणि संबंधित संस्था / विमा प्रतिनिधी हे शेतकऱ्यांना योजनेचे फायदे आणि योजनेविषयी मार्गदर्शन करणेसाठी योजनेचे प्रवर्तक म्हणून काम करतील त्याचप्रमाणे शेतकऱ्यांकडून विमा हप्ता जमा करणे आणि वैयक्तिकरित्या / संकलित केलेल्या विमा हप्त्याची रक्कम वैयक्तिक प्रस्ताव आणि विमा घोषणापत्र / लाभाध्यांचे यादीची सॉफ्ट कॉपी तसेच शेतकऱ्यांच्या माहितीसह विमा कंपनीस पाठवतील व विमा कंपनीमार्फत सदरची माहिती पीक विमा पोर्टलवर भरण्यात येईल.
१०. भारतीय विमा नियामक आणि विकास प्राधिकरणाने मान्यता दिलेल्या संस्था, विमा कंपनीने नियुक्त केलेले प्रतिनिधी शेतकऱ्यांकडून विमा हप्ता स्विकारतेवेळी शेतकऱ्यांचे पीकाखालील क्षेत्र, विमा संरक्षित रक्कम इत्यादी बाबत संबंधित भुमि अभिलेख दस्तऐवज तपासून पाहतील, त्याचप्रमाणे भाडेतत्वावर किंवा कुळाने असलेल्या शेतकऱ्यांच्या करारनामा / सहमती पत्राची प्रत अभिलेखात जतन करतील. प्राधिकृत केलेल्या संस्था / विमा प्रतिनिधी जमा झालेल्या विमा हप्त्याची रक्कम व संकलित प्रस्ताव ७ दिवसात विमा कंपनीस पाठवतील. अशा शेतकऱ्यांच्या बाबतीत त्यांचे बँक खाते असल्याबाबतची खातरजमा करतील व याचा तपशील विमा कंपनीस पाठवतील.

बिगर-कर्जदार शेतकऱ्यांचा योजनेत सहभाग- थेट विमा कंपनी मार्फत:

११. योजनेत सहभागी होवू इच्छिणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकरी वैयक्तिकरित्या किंवा पोस्टाने त्यांचा विमा प्रस्ताव विहित प्रपत्रात योग्य त्या विमा हप्त्यासह विमा कंपनीस पाठवून योजनेत सहभागी होऊ शकतात. तसेच शासनाने प्राधिकृत केलेल्या पीक विमा संकेतस्थळाद्वारे किंवा विमा कंपनीच्या संकेतस्थळाद्वारे देखील बिगर कर्जदार शेतकरी योजनेत सहभागी होऊ शकतात. उपरोक्त पद्धतीने योजनेत सहभागी होणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांजवळ योजनेत सहभागी झाल्याचा पुरावा उदा. अर्जाची झेरॉक्स किंवा विमा हप्ता भरल्याची पावती असणे बंधनकारक आहे. विमा प्रस्तावात भरलेली माहिती चुकीची असल्याचे निदर्शनास आल्यास शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता जप्त केला जाईल व शेतकऱ्यांस नुकसान भरपाई मिळणेचा अधिकार राहणार नाही.
१२. पीक विमा योजनेत सहभागी होण्यासाठी सादर केलेला विमा प्रस्ताव अपूर्ण असल्यास / आवश्यक असणारे पुरावे व कागदपत्रे प्रस्तावासोबत सादर न केल्यास / योग्य तो विमा हप्ता भरलेला नसल्यास प्रस्ताव स्विकारल्यापासून १ महिन्याच्या आत सदर प्रस्ताव परत करण्याचे अधिकार विमा कंपनीस आहेत. विमा कंपनीने प्रस्ताव नाकारल्यास विमा हप्त्याची संपूर्ण रक्कम संबंधित शेतकऱ्याला विमा कंपनीमार्फत परत दिली जाईल.
१३. **पिक बदलाचा पर्याय** - बिगर कर्जदार शेतकरी पीक पेरणीच्या नियोजनांनुसार पेरणीच्या अगोदर योजनेत सहभागी होवू शकतात. परंतु पीक नियोजनात काही कारणास्तव बदल झाल्यास त्याबाबतची माहिती योजनेत सहभागी होण्याच्या अंतिम दिनांकाच्या २ कार्यालयीन दिवस अगोदर संबंधित विमा कंपनीस वित्तीय संस्थेच्या माध्यमातून किंवा विमा प्रतिनिधीद्वारे कळविणे आवश्यक आहे. तसेच बदललेल्या अधिसूचित पिकाचा पीक पेरणीचा स्वयंघोषणा पत्र व आवश्यकता असल्यास जास्तीची विमा हप्ता रक्कम संबंधित विमा कंपनीस अदा करणे आवश्यक आहे. अगोदर भरलेला विमा हप्ता हा पेरणी केलेल्या पिकाच्या विमा हप्त्यापेक्षा जास्त असल्यास अतिरिक्त विमा हप्ता रक्कम विमा कंपनीमार्फत परत केली जाईल.

कर्जदार शेतकरी देखील पीक नियोजनामध्ये काही बदल झाल्यास विमा संरक्षित पिकाचे नाव बदलू शकतात परंतु त्यासाठी कर्जदार शेतकऱ्यांनी पीक बदलाबाबत संबंधित बँकेस योजनेत सहभागी होण्याच्या अंतिम दिनांकाच्या २ कार्यालयीनदिवस अगोदर लेखी स्वरूपात कळविणे आवश्यक आहे जेणेकरून त्यांचे प्रस्तावित पीक विमा संरक्षित होऊ शकेल. परंतु अधिसूचित नसलेले पीक बदलून त्या ऐवजी अधिसूचित पीक

विमा संरक्षित करावयाचे झाल्यास त्यासाठी अधिसूचित पिकाची पेरणी केलेले स्वयं घोषणापत्र बँकेस सादर करणे आवश्यक आहे.

अधिसूचित पिकासाठी मंजूर केलेली सर्व कर्जे विहित कालावधीत विमा संरक्षित केली जातील याची सर्व बँकांनी दक्षता घेणे आवश्यक आहे.

१४. नोडल बँकांनी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थांनी विहित कालावधीनंतर सादर केलेले सर्व विमा प्रस्ताव विमा कंपनीमार्फत नाकारण्यात येतील व सदर सर्व विमा प्रस्तावांचे दायित्व हे संबंधित बँकांचे राहिल त्यामुळे नोडल बँकांनी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थांनी विहित कालावधीनंतर कोणताही विमा प्रस्ताव स्विकारू नये. सर्व नोडल बँकांनी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थांनी जमा विमा हप्त्यासह योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांचा एकत्रित अहवाल विहित कालमर्यादेत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची दक्षता घ्यावी. जर बँकेने विहित कालमर्यादेत विमा प्रस्ताव विमा कंपनीकडे सादर केले नाही तर त्याची जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित बँकेची राहिल.
१५. बँकांच्या सर्व शाखा, सर्व नोडल बँका, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) यादी व इतर आवश्यक माहिती जसे की, शेतकऱ्याचे संपूर्ण नाव, बँक खाते क्रमांक, गावाचे नाव, अल्प - अत्यल्प भुधारक अशी वर्गवारी, अनुसूचित जाती / जमाती, पुरुष / स्त्री वर्गवारी, विमा संरक्षित क्षेत्र, पिकाचे नाव, जमा विमा हप्ता, शासकिय अनुदान इ. माहिती संबंधित प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / बँकेची शाखा यांचेकडून सॉफ्ट कॉपीमध्ये घेऊन सदरची माहिती तपासून अंतिम मुदत संपल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची कार्यवाही करतील व पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करतील.
१६. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची माहिती विमा कंपनी मध्यस्थ संस्थांकडून विहित प्रपत्रात प्राप्त करून घेतील. बँका / वित्तीय संस्था, विमा मध्यस्थ संस्था यांच्या माध्यमातून योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) माहिती प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित विमा कंपनीची आहे व सदरची माहिती पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यास संबंधित विमा कंपनीही बँकेस मदत करेल.
१७. सर्व विमा कंपनी त्यांच्याकडे प्राप्त झालेली योजनेतील सहभागी शेतकऱ्यांची माहिती तपासतील व योजनेअंतर्गत शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या अनुदानाचा अंतिम विमा हप्ता मिळणेच्या १ महिना अगोदर विमा कंपनीच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करतील.

२६. प्रचार, प्रसिध्दी व प्रशिक्षण :

- १) सदर योजनेस क्षेत्रीय स्तरावर पुरेशी प्रसिध्दी देणे आवश्यक आहे. दृकश्राव्य माध्यम, राज्याचे कृषि विस्तार अधिकारी यांच्या सेवा यासाठी उपयोगात आणल्या जाव्यात. तसेच विमा हप्ता गोळा करणे, विमा प्रकरणांची छाननी करणे, इत्यादी कामे करणाऱ्या व्यक्तींना प्रशिक्षण देणेही आवश्यक आहे. अंमलबजावणी करणाऱ्या संस्थेने याची व्यवस्था करावी. योजनेसंबंधीची माहिती पुस्तिकांचे क्षेत्रीय स्तरावर वितरण करण्यात यावे. योजनेची मुख्य वैशिष्ट्ये दाखविणारा एक माहितीपट संबंधित विमा कंपनीने तयार करून जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांना दाखवावा.
- २) शेतकऱ्यांमध्ये योजनेसंबंधी जागृती निर्माण करण्यासाठी व प्रशिक्षण देण्यासाठी एक खास कृती आराखडा संबंधित विमा कंपनीने तयार करावा.
- ३) विमा कंपनीने एकुण विमा हप्ता रकमेच्या ०.५ टक्के रक्कम क्षेत्रीय पातळीवर योजनेच्या प्रचार व प्रसिध्दीवर खर्च करावी व केलेल्या खर्चाचा तपशिल हंगामाच्या शेवटी राज्य व केंद्र शासनाला सादर करावा. सदर खर्च एकुण विमा हप्ता रकमेच्या ०.५ टक्याहुन कमी असल्यास फरकाची रक्कम विमा कंपनीने 'तंत्रज्ञान निधी' मध्ये नोंदणीच्या अंतिम तारखेपासून तीन महिन्यांच्या आत जमा करावी.

२७. योजनेमध्ये निरनिराळ्या संस्थांच्या भुमिका व जबाबदाऱ्या:

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेत केंद्र सरकार, राज्य शासनाकडील विविध विभाग तसेच विविध संस्थांचा म्हणजे, सहभागी शासकीय व खाजगी विमा कंपनी आणि विविध आर्थिक संस्था यांचा सहभाग राहिल. प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेच्या सुलभ आणि परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी प्रत्येक संस्थेने त्यांना नेमुन दिलेले काम जास्तीत जास्त चांगल्या प्रकारे पार पाडणे बंधनकारक आहे.

अ) केंद्र शासनाच्या भुमिका व जबाबदाऱ्या:

१. केंद्र शासनामार्फत प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी वेळोवेळी मार्गदर्शक सुचना जाहीर केल्या जातील. तसेच राज्य शासनाला जनजागृती / प्रसिध्दी करण्यासाठी समन्वय व मदत केली जाईल.
२. केंद्र शासनामार्फत वित्तीय संस्था / बँका यांना रिझर्व बँक ऑफ इंडिया व नाबार्डद्वारे प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेच्या वित्तीय बाबींच्या परिपुर्ततेसाठी मार्गदर्शक सुचना देण्यात येतील.
३. "राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टल" चे व्यवस्थापन.
४. टेक्निकल सपोर्ट युनिट / केंद्रीय प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाची स्थापना करणे व आवश्यक सेवा-सुविधा पुरविणे.
५. तांत्रिक सल्लागार समितीची स्थापना / पुनर्रचना.
६. मागील हंगामातील विमा हप्ता रकमेच्या केंद्र शासनाच्या हिश्याच्या ८० टक्के रकमेच्या ५० टक्के रक्कम आगावू विमा हप्ता रक्कम म्हणून पीक विमा नोंदणीच्या अंतिम तारखेनंतर १५ दिवसांच्या आत विमा कंपन्यांना अदा करणे.
७. शेतकरी सहभागाची जिल्हानिहाय आकडेवारी राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अंतिम होताच १५ दिवसांच्या आत उर्वरित विमा हप्ता रक्कम अदा करणे.
८. प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेच्या अंमलबजावणीचे पर्यवेक्षण व आढावा घेतला जाईल तसेच पीक विमा हप्ता व इतर आवश्यक बाबींबाबत विमा कंपनीस सुचना देण्यात येतील. वेळोवेळी विमा कंपनींच्या कार्याचा आढावा घेऊन गरज असल्यास त्यामध्ये सुधारणा करणेबाबत सुचना देण्यात येतील.
९. राज्य शासन व इतर समभाग धारकांसाठी प्रशिक्षण / कार्यशाळा आयोजित करण्यात येईल.
१०. योजनेच्या तरतुदीबाबत मागदर्शन करणे तसेच नुकसान भरपाई निश्चित करतांना काही अडचणी आल्यास त्यावर निर्णय घेणे.
११. योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये पारदर्शकता, सुप्रशासन आणणे आणि शेतक-यांना विमा नुकसानभरपाई वेळेवर मिळावी यासाठी आवश्यक तंत्रज्ञानाच्या वापरासाठी सहाय्य, मार्गदर्शन आणि संसाधने उपलब्ध करून देणे.

ब) राज्य शासनाच्या भुमिका व जबाबदाऱ्या

योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी राज्य शासन खालील कार्ये पार पाडेल.

१. योजनेची अधिसूचना निर्गमित झाल्यानंतर राज्य शासनामार्फत योजना अंमलबजावणीसाठी निवडण्यात आलेल्याविमा कंपनीच्या सहाय्याने अधिसूचनेतील आवश्यक माहिती पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात यावी.
२. जिल्हानिहाय व पिकनिहाय पेरणी व काढणीच्या अंदाजीत तारखा कृषि विद्यापीठांकडून/केंद्रीय संस्थांकडून प्राप्त करून कृषि विभागाचे संकेतस्थळावर कृषि आयुक्तालायमार्फत प्रदर्शित करण्यात याव्यात.
३. नुकसान भरपाई विहित कालावधीत निश्चित करण्यासाठी तसेच योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करणेबाबत आवश्यक कार्यवाही करण्यात यावी.

४. योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये सहभागी सर्व यंत्रणा/संस्था/ शासकीय विभाग/समिती यांना आवश्यक ते निर्देश देणे.
५. प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत अधिसूचित करण्यात आलेल्या पिकांची मागील १० वर्षांतील विमा क्षेत्र घटक निहाय उत्पन्नाची आकडेवारी विमा कंपनीस देण्यात येईल.
६. मागील हंगामातील विमा हप्ता रकमेच्या केंद्र शासनाच्या हिश्याच्या ८० टक्के रकमेच्या ५० टक्के रक्कम आगावू विमा हप्ता रक्कम म्हणून पिक विमा नोंदणीच्या अंतिम तारखेनंतर १५ दिवसांच्या आत सर्वसाधारण वित्तीय नियम (जीएफआर) / प्रकरणातील दिशानिर्देशांची पूर्तता करून विमा कंपन्यांना अदा करणे.
७. शेतकरी सहभागाची जिल्हानिहाय आकडेवारी राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अंतिम होताच १५ दिवसांच्या आत उर्वरित विमा हप्ता रक्कम अदा करणे.
८. राज्य सरकारने संबंधित विमा कंपनीद्वारे मागणी केल्यापासून ३ महिन्यांच्या आत विमा हप्ता अनुदानाचा राज्य हिस्सा कंपनीस अदा करणे आवश्यक राहिल. अनुदान अदायगीस विलंब झाल्यास राज्य सरकारला दरमहा १% दंडव्याज द्यावे लागेल.
९. विमा हप्त्याचा राज्य हिस्सा कंपन्यांना वितरित करण्यासाठी शक्यतोवर सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (पीएफएमएस) / पीएफएमएस लिंकड सिस्टीमचा वापर करण्याचा राज्य शासन प्रयत्न करेल.
१०. पीक विमा योजनेत शेतकऱ्यांचा विशेषतः बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा सहभाग वाढविण्यासाठी राज्य शासनाच्या कृषि आणि इतर संबंधित विभागामार्फत मोठ्या प्रमाणावर जनजागृती व प्रसिध्दी करण्यात येईल.
११. वेळापत्रकानुसार विहित नमुन्यात अधिसूचित पिकांच्या उत्पन्नाची आकडेवारी विमा कंपनीस सादर करणे.
१२. स्थानिक नैसर्गिक आपत्ती व काढणी पश्चात नुकसान या बाबींअंतर्गत वैयक्तिक स्तरावर नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी विमा कंपनीस मदत करणे.
१३. अधिसूचित क्षेत्रात आवश्यकतेनुसार पीक कापणी प्रयोगांची अंमलबजावणी करण्यात यावी व विमा कंपनीस विहित कालावधीत पीक कापणी प्रयोगांचे आधारे उत्पन्नाची आकडेवारी पाठविण्यात यावी.
१४. पीक कापणी प्रयोगाचे वेळी विमा कंपनीच्या प्रतिनिधींना उपस्थित राहणे तसेच पीक कापणी प्रयोगाची आकडेवारी भरण्यासाठी क्षेत्रीय / जिल्हा / राज्य स्तरावर वापरण्यात येणाऱ्या तक्ता क्र. २ तपासण्याची मुभा देण्यात येईल. पीक कापणी प्रयोगांद्वारे मिळणारे उत्पन्नाचे अंदाज हे अचूक व दिलेल्या कालमर्यादेमध्ये प्राप्त होणेसाठी दृकश्राव्य माध्यमांद्वारे मुद्रण केले जाईल.
१५. योजनेसाठीच्या एकूण तरतूदीपैकी किमान २ टक्के तरतूद राज्य शासनाने प्रशासकिय खर्च, पिक कापणी प्रयोग, आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर, राज्य टेक्निकल सपोर्ट युनिट, प्रवासखर्च आणि आकस्मिक खर्चासाठी वापरण्यात यावा.

क) विमा कंपनीच्या भुमिका व जबाबदाऱ्या:

१. विमा कंपनी ही राज्य शासन व इतर अंमलबजावणी यंत्रणा यांच्यातील दुवा म्हणून काम करेल.
२. अधिसूचनेप्रमाणे आवश्यक बाबींची राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीला पुर्तता करेल.
३. या योजनेअंतर्गत नुकसान भरपाई निश्चित करणेबाबत कार्यवाही व नुकसान भरपाई शेतकऱ्याच्या बँक खात्यावर थेट अदा करण्याची जबाबदारी विमा कंपनीची राहिल.
४. वेळापत्रकाप्रमाणे सरासरी उत्पन्नाची आकडेवारी प्राप्त झाल्यानंतर नुकसान भरपाई निश्चित करणे व अदा करणे.
५. आवश्यकतेप्रमाणे पुनर्विम्याचे प्रयोजन करण्यात यावे.
६. डाटाबेस - पिक उत्पन्न आणि हवामान घटक तसेच कृषि विम्याचा डाटाबेस तयार करणे.
७. प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेचा आढावा घेऊन परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी आवश्यक सुचनांसह कृषि सहकार आणि किसान कल्याण मंत्रालय (केंद्र शासन) यांना सादर करणे.

८. पीक हंगाम सुरु होण्यापूर्वी संबंधीत विमा कंपनीने खाजगी विमा प्रतिनिधींची नियुक्ती लेखी स्वरूपात जाहीर करणे आवश्यक आहे.
९. सेवाशुल्क अंमलबजावणी यंत्रणांना देणे.
१०. योजनेची पारदर्शक पद्धतीने प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करून पथदर्शक प्रकल्प राबविण्यासाठी विमा कंपन्यांनी पुढाकार घ्यावा.
११. बिगर कर्जदार शेतक-यांच्या सहभागामध्ये किमान १० टक्के वाढ करण्याच्या दृष्टीने योजनेची माहिती शेतक-यांपर्यंत पोहोचविण्यासाठी जनजागृती व प्रसिध्दीसाठी प्रयत्न करणे, त्यासाठी आवश्यक ते मनुष्यबळ व साधनसामुग्री उपलब्ध करून देणे तसेच राज्य शासन व इतर संस्थांमध्ये जनजागृती व प्रसिध्दीसाठी समन्वय साधणे.
१२. केंद्र व राज्य शासनाने मागणी केल्याप्रमाणे मासिक प्रगति अहवाल / सांख्यिकी व इतर अनुषंगीक माहिती पुरवठा करणे.
१३. अधिकृत बँका आणि प्रतिनिधी यांचेकडून विमा धारक शेतकऱ्यांची / लाभार्थ्यांची माहिती संकलित करून ती संकेतस्थळावर प्रसारित करणे.
१४. विमा नियामक प्राधिकरणाने निश्चित केलेल्या विहित कालावधीत योजनेसंदर्भातील विविध तक्रारींचे निवारण करण्यात यावे तसेच शेतकऱ्यांच्या तक्रारींची नोंद घेण्यासाठी भारतीय कृषि विमा कंपनीच्या नियंत्रणाखाली डॉकेट सुविधेवर आधारित टोल फ्री नंबर उपलब्ध करून देण्यात यावा.
१५. कर्जदार शेतकऱ्यांच्या सहभागासाठी स्वतः विमा कंपनीने कार्यवाही करावी त्यासाठी मध्यस्थ यांची नेमणूक करू नये.
१६. ज्या जिल्ह्यासाठी विमा कंपनीची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे, त्या जिल्ह्यासाठी जिल्हा मुख्यालयी दुरध्वनी सुविधा असलेले कार्यालय सुरु करणे आवश्यक आहे. तसेच सदर जिल्हा कार्यालयात कृषि पदवीधारक प्रतिनिधींची नियुक्ती करणे आवश्यक आहे. ज्या जिल्ह्यात काम देण्यात आलेले आहे, त्या जिल्ह्यातील तालुका स्तरावर कार्यालयाची स्थापना करावी व कमीत कमी एका प्रतिनिधीची नेमणूक करावी. सदर कार्यालय व प्रतिनिधीचा तपशील कृषि विमा संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात यावा.
१७. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी पर्यवेक्षक (Loss Accessor) याची नेमणूक करणे बंधनकारक राहिल.
१८. योजनेत शेतकरी सहभागाची माहिती बँकेकडून प्राप्त झाल्यानंतर विमा कंपनीमार्फत शेतकरी सहभागाचा पिकनिहाय अंतिम तपशिल महसूल विभागास उपलब्ध करून दिला जाईल. त्यानंतर जिल्हाधिकारी यांनी महसूल विभागाकडील हंगामातील विमा कंपनीला उपलब्ध करून दिलेल्या महसूल मंडळनिहाय, पिकनिहाय पेरणी क्षेत्राच्या नोंदी व विमा योजनेत सहभागी शेतकऱ्यांचा तपशिलाच्या नोंदीची पडताळणी करावी व यामध्ये काही तफावत असल्यास तातडीने निदर्शनास आणावे. अन्यथा विमा कंपनीस उपलब्ध करून दिलेला पेरणी अहवालच अंतिम समजण्यात येऊन त्यानुसार विमा नुकसान भरपाई निश्चित करण्यात येईल.
१९. नोडल बँका / व्यापारी बँका / ग्रामीण बँकांनी पोर्टलवर अपलोड केलेले विमा प्रस्ताव आणि विमा हप्ता ऑनलाईन जमा केल्याचा तपशिलवार गोषवारा प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी विमा कंपन्यांची असेल.
२०. विमा कंपनीमार्फत अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकाच्या पेरणी क्षेत्राचा तपशिल व नुकसान भरपाई निश्चित करणेसाठी आधुनिक तंत्रज्ञान, रिमोट सेन्सींग, उपग्रह छायाचित्र, ड्रोन इत्यादीचा वापर करण्यात यावा.
२१. प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीस्तव नोडल बँका/ जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका यांचेकडून विमा प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर, त्याचप्रमाणे, अधिसूचित पिकांचे सरासरी उत्पनाची आकडेवारी, विमा हप्ता अनुदान, तसेच, महसूल मंडळनिहाय पेरणी क्षेत्राची आकडेवारी, शासनाकडून प्राप्त झाल्यानंतर, विमा कंपनीने २ आठवड्यांमध्ये नुकसान भरपाई रक्कम निश्चित करून शेतकऱ्यांना अदा करणे

- आवश्यक आहे. अन्यथा, विमा कंपनीस १२ टक्के दराने विलंब शुल्कासहित नुकसान भरपाईची रक्कम लाभार्थी शेतकऱ्यांना अदा करावी लागेल.
२२. विमा कंपन्यांनी हंगामामध्ये नमुद केलेले टोल फ्री क्रमांकावर शेतकऱ्यांना संपर्क साधणे सुलभ व्हावे यासाठी टोल फ्री क्रमांकाची क्षमता वाढवून टोल फ्री क्रमांक विना तक्रार कार्यरत राहिल याची दक्षता घ्यावी. त्याचप्रमाणे, विहीत टोल फ्री क्रमांक व्यवस्थित कार्यान्वीत नसल्यास फोन, पत्र, ईमेलद्वारे प्राप्त शेतकऱ्यांच्या पीक नुकसानीबाबतच्या सूचना, तक्रारींची नोंद घेवून योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार पुढील कार्यवाही संबंधित विमा कंपनीने करणे आवश्यक राहिल.
२३. विमा कंपन्या या वित्तीय संस्थांना सहभागी शेतकऱ्यांची सविस्तर माहिती पीक विमा पोर्टलवर भरण्यासाठी मदत करतील. या व्यतिरिक्त इतर कोणतेही प्रारूप / संकेतस्थळ / सुविधा इ. योजनेतील सहभागी शेतकऱ्यांची माहिती गोळा करण्यासाठी विमा कंपन्यांना वापरता येणार नाही.
२४. विमा कंपनी मार्फत अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकांच्या पेरणी क्षेत्राचा तपशील, पिक कापणी प्रयोगाचे पर्यवेक्षण व नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी राज्य शासनाच्या समन्वयाने आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करणे विमा कंपनीस बंधनकारक आहे. विमा कंपनी मार्फत नुकसान भरपाई निश्चित करताना रिमोट सेन्सिंग, उपग्रह छायाचित्र, ड्रोन इ. चा वापर करण्यासाठी सुयोग्य एजन्सी नेमण्यासारखी आवश्यक ती मदत राज्य शासन करेल. प्रभावी संनियंत्रण आणि ग्राउंड ट्रुथिंग होण्यासाठी हे आवश्यक आहे. तंत्रज्ञानाच्या वापरामध्ये विमा कंपन्यांनी सक्रिय सहभाग घेणे अपेक्षित आहे.
२५. प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेत सहभागी बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे प्रमाण कमीत कमी १० टक्के वाढविणेबाबत त्या विभागात सर्वात कमी विमा हप्ता दराने निश्चित करण्यात आलेल्या विमा कंपनीची जबाबदारी राहिल. तसेच सदर जिल्हा/ क्लस्टर मध्ये ऑनलाईन टेन्डर प्रक्रियेतून सहभागी इतर विमा कंपन्यांना, निश्चित करण्यात आलेल्या विमा कंपनीपेक्षा कमी दराने बिगर कर्जदार शेतकरी सहभाग वाढविण्याची मुभा दिली जाईल. यासाठी इच्छुक विमा कंपन्यांनी सदर अधिसूचना निघाल्यापासून ७ दिवसांच्या आत लिखित स्वरूपात कळविणे आवश्यक आहे. सदर जिल्ह्यामध्ये शेतकऱ्यांचा दुबार सहभाग होणार नाही याची जबाबदारी संबंधित विमा कंपनीची राहिल. एखादया जिल्ह्यामध्ये निश्चित करण्यात आलेल्या विमा कंपनी व्यतिरिक्त इतर कंपन्यांचा सहभाग हा सदर राज्य शासनाच्या पथदर्शी प्रकल्पावर आधारित असेल.
२६. पिक कापणी प्रयोगाच्या सह-पर्यवेक्षणासाठी पुरेशा प्रमाणात मनुष्यबळ उपलब्ध करणे आणि पिक कापणी प्रयोग ॲपचा अनिवार्यपणे वापर करणे.
२७. विमा कंपन्यांनी योजनेच्या जाहिरातीसाठी, जागरूकता निर्माण करण्यासाठी आणि क्षमता विकासासाठी पुरेसे आणि वचनबद्ध मनुष्यबळ निर्माण करणे आवश्यक आहे. याबाबतचे सविस्तर नियोजन हंगाम सुरु होण्यापुर्वी कंपनीने केंद्र व राज्य शासनाला सादर करणे आवश्यक आहे.
२८. विमा कंपन्यांकडे प्राप्त झालेल्या कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा अर्ज जर अपूर्ण असेल, आवश्यक प्रमाणपत्राची प्रत जोडली नसेल, आधार नंबर किंवा आधार नोंदणी क्रमांक/ पोचपावती किंवा विमा हप्ता भरला नसेल तर सदर अर्ज अनुक्रमे १५ दिवस किंवा १ महिन्याच्या आत स्वीकारणे अथवा फेटाळण्याचा अधिकार विमा कंपन्यांना राहिल. अर्ज फेटाळला गेल्यास विमा कंपनी सदर शेतकऱ्याचा भरलेला संपूर्ण विमा हप्ता परत करेल.

ड) बँका/वित्तीय संस्थांच्या जबाबदाऱ्या :

१. भारतीय रिझर्व्ह बँक आणि राष्ट्रीय कृषि व ग्रामिण विकास बँक (NABARD) यांच्या नियमात बसणाऱ्या व शेतकऱ्यांना हंगामी पिक कर्ज वितरण करणाऱ्या सर्व बँका व संस्था या योजनेत वित्तीय संस्था म्हणून मानल्या जातील.

२. प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेअंतर्गत, सहकारी बँकांच्या बाबतीत प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक ही नोडल बँक म्हणून कार्य करील व व्यापारी बँका तसेच ग्रामीण बँकांच्या बाबतीत सदर बँकेची प्रत्येक शाखा ही नोडल बँक म्हणून कार्य करील.
३. व्यापारी बँकांची तसेच ग्रामीण बँकांची विभागीय / प्रशासकीय कार्यालये, प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका (नोडल बँका) यांनी योजनेच्या अनुषंगाने त्यांना प्राप्त झालेल्या सर्व मार्गदर्शक सुचना, शासन निर्णय इ. त्यांच्या नियंत्रणाखालील सर्व शाखांना पाठविणे आवश्यक आहे.
४. व्यापारी बँकांची तसेच ग्रामीण बँकांची विभागीय / प्रशासकीय कार्यालये, प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका (नोडल बँका) यांनी कर्जदार शेतकऱ्यासाठी कर्ज मंजूर करताना त्यांच्या विमा हप्ता रकमेसाठी जादा कर्ज मंजूर करणेबाबत आपल्या अधिनस्त सर्व बँकांना सुचना द्याव्यात.
५. योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना सर्व बँकांनी योग्य ते मार्गदर्शन व मदत करणे आवश्यक आहे. जसे, शेतकऱ्यांचे बँकेत खाते उघडणे, योग्य तो विमा हप्ता घेवून त्यांना विमा प्रस्ताव भरण्यास मदत करणे व त्याबाबतचे अहवाल अद्ययावत करणे इ.
६. सर्व बँका / वित्तिय संस्थांनी अर्जदार शेतकऱ्यांचा तपशिल इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीनेच राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे बंधनकारक आहे. त्यादृष्टीने सर्व बँका / वित्तिय संस्थांनी सीबीएस इंटेग्रेशन करून घेणे गरजेचे आहे, जेणेकरून माहितीचे तात्काळ आदान-प्रदान शक्य होईल.
७. सर्व नोडल बँकांनी कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा जमा विमा हप्ता रक्कम, विमा प्रस्ताव व अनुषंगिक माहिती विहीत मुदतीत स्वतंत्रपणे संबंधित विमा कंपनीस सादर करणे आवश्यक आहे.
८. सर्व अग्रणी बँका / नोडल बँकांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील अधिसूचित पिकांसाठी घेतलेली सर्व कर्जे व कर्जदार शेतकरी योजनेअंतर्गत विमा संरक्षित केले जातील व एकही कर्जदार शेतकरी विमा संरक्षणापासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी व त्याबाबतच्या सुचना बँकांनी आपल्या अधिनस्त सर्व शाखांना देण्यात याव्यात. संबंधित बँकांच्या त्रुटीमुळे / दिरंगाईमुळे / हलगर्जीपणामुळे काही कर्जदार शेतकऱ्यांना विमा संरक्षण न मिळाल्यास व त्या हंगामात नुकसान भरपाई मंजूर झाल्यास विमा संरक्षित न झालेल्या सर्व शेतकऱ्यांना मंजूर नुकसान भरपाई देण्याची जबाबदारी सर्वस्वी त्या बँकेची / शाखेची राहिल.
९. घोषणापत्र / प्रस्ताव आणि विमा हप्ताविमा कंपनीला बँकेमार्फत/ प्राथमिक कृषी पत पुरवठा संस्था यांच्याकडून विहित मुदतीनंतर जमा झाला तर ते तात्काळ नाकारले जातील व अशा कोणत्याही घोषणापत्राबाबत संबंधित बँक जबाबदार राहिल. त्यानुसार विहित मुदतीनंतर राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अर्ज दाखल करण्याची सुविधा बंद केली जाईल. तथापि या संबंधी काही तक्रारी उदभवल्यास त्यांचे निराकरण विहित तक्रार निवारण समितीच्या कार्यपद्धतीनुसार करण्यात येईल. अधिसूचित पिकांसाठी हंगामी पीककर्ज घेणा-या कर्जदार शेतकऱ्यांना प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांसह कोणत्याही वित्तीय संस्थेने विमा योजनेतून सूट देण्याचा निर्णय घेतलेला असेल तरीदेखील अशा कोणत्याही निर्णयावर हे कलम प्रचलित राहिल व अशा शेतकऱ्यांचा पीक विमा योजनेतील सहभाग बंधनकारक राहिल. तथापि किसान क्रेडीट कार्ड अथवा तत्सम शेती कर्जे, जी विशिष्ट पिकाच्या पिक कर्ज मर्यादेनुसार नसतात त्या शेतकऱ्यांचा विमा योजनेतील सहभाग बंधनकारक नाही. मात्र बँका अशा शेतकऱ्यांना बिगर कर्जदार शेतकरी म्हणून विमा योजनेत सहभागी होण्यास प्रोत्साहित करू शकतात.
१०. सर्व नोडल बँका / व्यापारी बँका व ग्रामीण बँकांच्या सर्व शाखांनी पिकवार व अधिसूचित क्षेत्रवार पिक विमा प्रस्ताव विहीत विवरण पत्रात (बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी वेगळे) भरून विमा हप्ता रकमेसह विहीत वेळेत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविणे अत्यंत आवश्यक आहे. जर एखाद्या बँकेने जमा विमा हप्ता रक्कम विहीत वेळेत विमा कंपनीकडे सादर केले नाही तर उशिराच्या कालावधीतील जमा विमा हप्ता रकमेवरील व्याजासह (बचत खात्यावर देय असलेला प्रचलित व्याज दर) विमा हप्ता रक्कम विमा कंपनीकडे भरणेची जबाबदारी संबंधित बँकेची राहिल.

११. सर्व नोडल बँका / व्यापारी बँका / ग्रामीण बँकांनी शेतकरीनिहाय पिक विमा प्रस्ताव व विमा हप्ता जमा केल्याचा तपशिल (NEFT/RTGS/UTR) राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर ऑनलाईन अपलोड करणे आवश्यक आहे. तसेच सर्व प्रस्तावांचा गोषवारा विहित वेळेत विमा कंपनीलाही पाठवणे आवश्यक आहे.
१२. सर्व बँकांनी योजनेअंतर्गत अपवादात्मक परिस्थितीमध्ये संबंधित विमा कंपनीमार्फत मंजूर झालेली नुकसान भरपाई रक्कम प्राप्त झाल्यानंतर संबंधित लाभार्थी शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर ७ दिवसांच्या आत जमा करणे आवश्यक आहे. जर एखाद्या बँकेने नुकसान भरपाईची रक्कम विहीत वेळेत शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा केली नाही तर संबंधित बँकेने व्याजासह (बचत खात्यावर देय असलेला प्रचलित व्याज दर) नुकसान भरपाईची रक्कम शेतकऱ्यांच्या खात्यावर जमा करणे बंधनकारक राहिल.
१३. नोडल बँक / प्रशासकीय कार्यालये योजनेत भाग घेणाऱ्या शेतकऱ्यांची अनुषंगिक माहिती शेतकऱ्याचे संपूर्ण नाव, अचुक बँक खाते क्रमांक, गावाचे नाव, अल्प - अत्यल्प भुधारक अशी वर्गवारी, अनुसूचित जाती जमाती, महीला शेतकरी अशी वर्गवारी, विमा संरक्षित क्षेत्र, पिकाचे नाव, जमा विमा हप्ता, शासकिय अनुदान इ. माहिती संबंधित प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / बँकेची शाखा यांचेकडून Soft Copy मध्ये घेऊन सदरची माहिती तपासून अंतिम मुदत संपल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची कार्यवाही करेल.
१४. संबंधित विमा कंपनी बँकेकडून विमा प्रस्ताव प्राप्त झाले नंतर ते तपासून बँकेला पोहच देईल. संबंधित बँक आपलेकडे उपलब्ध असलेल्या दस्तऐवजावरून सदर विमा प्रस्तावाची पुर्नतपासणी करेल व यामध्ये काही दुरुस्ती आढळल्यास १५ दिवसांचे आत विमा कंपनीच्या निदर्शनास आणेल अन्यथा विमा कंपनीने पोहच दिलेले विमा प्रस्ताव अंतीम समजून त्यानुसार कार्यवाही करण्यात येईल व भविष्यात त्यामधील कोणतेही बदल स्वीकारले जाणार नाहीत.
१५. संबंधित बँकेने नुकसान भरपाई मिळालेल्या शेतकऱ्यांची यादी नोटीस बोर्डावर प्रसिध्द करणे आवश्यक आहे. तसेच प्राप्त झालेली नुकसान भरपाई रक्कम सर्व शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यात जमा केले असल्याचे प्रमाणपत्र विमा कंपनीस पाठविणे आवश्यक आहे तसेच नुकसान भरपाई पात्र शेतकऱ्यांची यादी विमा कंपनीच्या सहाय्याने पिक विमा पोर्टलवर प्रसिध्द करणे आवश्यक आहे.
१६. सर्व बँकांना विमा प्रस्तावाशी संबंधित असलेले सर्व दस्तऐवज संबंधित विमा कंपनीस तपासणीसाठी आवश्यकतेनुसार उपलब्ध करून द्यावे लागतील.
१७. बँकेने कोणताही शेतकरी योजनेच्या लाभापासून वंचित राहणार नाही याची खात्री करावी जर एखादा शेतकरी वित्तीय संस्थेच्या चुकीमुळे योजनेच्या लाभापासून वंचित राहीला तर सदर शेतकऱ्याला देय असणारी नुकसान भरपाई अदा करणेची जबाबदारी संबंधित बँकेची राहिल.
१८. शेतकऱ्याची पूर्ण अर्ज भरण्याची जबाबदारी ही बँकेच्या शाखेची राहिल. जर एखादया शेतकऱ्याला अर्ज भरता येत नसेल तर सदर अर्ज शेतकऱ्यांच्या वतीने भरण्याची जबाबदारी बँकेच्या शाखेची राहिल, जेणेकरून पिक विमा योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणारा एकही शेतकरी पिक विमा संरक्षणापासून वंचित राहणार नाही.
१९. प्रतिकूल हवामानामुळे पेरणी/लावणी होऊ न शकणे, प्रतिकूल परिस्थितीत हंगामाच्या मध्यावर द्यावयाची मदत आणि स्थानिक आपत्ती या घटकांच्या बाबतीत ज्या शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता संबंधित घटकाची अधिसूचना जारी होण्याच्या आत जमा झाला असेल / बँक खात्यातून वर्ग केलेला असेल त्यांनाच पात्र समजले जाईल. सबब बँकांनी कर्जदार शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता पीक कर्ज मंजूरी/किसान क्रेडीट कार्डचे नुतनीकरण केल्यापासून १५ दिवसांच्या आत विमा कंपनीकडे देणे बंधनकारक आहे, अन्यथा अशा शेतकऱ्यांच्या बाबतीत संभाव्य नुकसानभरपाईची सम्पूर्ण जबाबदारी संबंधित बँकेची राहिल. अशी परिस्थिती उद्भवू नये यासाठी बँकांनी विमा नोंदणीच्या अंतिम तारखेपुर्वी किमान एक महिना आधीच कर्जदार शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता विमा कंपनीकडे जमा करावा आणि त्यानंतर मंजूर केलेल्या कर्जखात्यांच्या बाबतीत दररोज विमा हप्ता जमा करावा.

२०. बँकांना जमा विमा हप्त्याचे ४ टक्के सेवा शुल्क देण्यात येते. त्यासाठी बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना विमा प्रस्ताव सादर करण्याबाबतीत बँकांनी आवश्यक ते सर्व सहकार्य करावयाचे आहे.
२१. बँकांनी कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव सादर करताना शेतकऱ्यांचे बँक खाते आधार कार्डशी सलग्न करणे अनिवार्य आहे. या बाबतच्या आवश्यक त्या कागदपत्राची तपासणी संबंधित बँकांनी करावयाची आहे.
२२. बँक / नोडल बँक यांचेकडून संबंधित विमा कंपनीस विमा घोषणापत्रे (Declaration) पाठविण्यास विलंब झाल्यास बँकेला द्यावयाच्या सेवा शुल्कामध्ये कपात करण्यात येईल.

ई) कर्ज पुरवठा करणारी बँक/वित्तीय संस्था

१. प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेबाबत शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करणे
२. शेतकऱ्यांना विहित प्रपत्रात विमा प्रस्ताव तयार करणेस मदत करणे आणि बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे विविध कागदपत्र संकलित करणे.
३. विमा नोंदणी सुरु होण्यापुर्वी सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांचे आधार व मोबाईल क्रमांक प्राप्त करून घेणे.
४. कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची स्वतंत्र प्रपत्रात माहिती संकलित करून ती विमा कंपनीस विमा हप्त्यासह वेळेत सादर करणे.
५. विमा कंपनी किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या प्रतिनिधी आणि जिल्हास्तरीय समन्वय समिती मार्फत करण्यात येणाऱ्या छाननी / पडताळणीसाठी विमा पॉलिसी प्रस्ताव व इतर आवश्यक कागदपत्रांचे जतन करावे.
६. आपल्या कार्यक्षेत्रामधील नोडल बँक आणि त्याअंतर्गत सेवा पुरविणाऱ्या इतर बँकाच्या कार्यालयामधील संबंधित अभिलेख व नोंदी या विमा कंपनीस उपलब्ध करून देण्यात याव्यात.
७. विमा संरक्षण घेणाऱ्या कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची क्षेत्र व पिकांसंबंधी आकडेवारीची नोंद ठेवणे.
८. पोर्टलवर विमा प्रस्ताव अपलोड करण्याच्या अंतिम तारखेपासून १५ दिवसांच्या आत आणि विमा कंपनीने मागणी केल्यापासून ७ दिवसांच्या आत विमा प्रस्तावांची माहिती संकलित व प्रमाणित करून देणे.
९. ज्या अधिसूचित क्षेत्रामध्ये पेरणी/लावणी होऊ न शकलेले क्षेत्र/हंगामातील प्रतिकूल परिस्थिती अथवा स्थानिक आपत्ती आढळून आलेली आहे त्या विमा क्षेत्रातील विमा हप्ता भरलेले मात्र पोर्टलवर प्रस्ताव अपलोड होऊ न शकलेल्या शेतकऱ्यांची यादी उपलब्ध करून देणे.
१०. विमा नोंदणीची मुदत संपण्यापुर्वी शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता कपात करून घेणे व ती रक्कम संबंधित विमा कंपनीला थेट इलेक्ट्रॉनिक प्रणालीद्वारे हस्तांतरीत करणे.
११. विमा कंपनीकडून प्राप्त विमा नुकसानभरपाई रक्कम शेतकऱ्यांच्या खात्यावर ७ दिवसांच्या आत जमा करणे व जी रक्कम अदा होऊ शकली नाही ती रक्कम प्राप्त झाल्यापासून १० कार्यालयीन दिवसांच्या आत कारणांसह संबंधित विमा कंपनीला परत करणे व त्याची माहिती केंद्र व राज्य शासनाला कळवणे.
१२. जिल्ह्यात प्रतिकूल हवामानामुळे पेरणी/लावणी होऊ न शकल्याची अधिसूचना काढण्यात आलेली असेल तर त्या पिकासाठी शेतकऱ्यांची पुन्हा नोंदणी करण्यात येऊ नये.
१३. प्रशासकीय व्यवस्थेमध्ये बँकेच्या शाखा या अंतिम सेवा केंद्रे मानण्यात आलेल्या आहेत. सबब सर्व कर्जदार शेतकरी आणि इच्छुक बिगर कर्जदार शेतकरी यांची पिक विमा नोंदणी करून घेणे ही सर्व बँक शाखांची जबाबदारी आहे. यामध्ये हयगय अथवा चूकीची माहिती देण्यात आल्यास संबंधित बँक/बँक शाखा/प्राथमिक सेवा संस्था जबाबदार असतील.

फ) जन सुविधा केंद्र - आपले सरकार केंद्र (सीएससी- एसपीव्ही)

१. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची नोंदणी जनसुविधा केंद्रमार्फत सुनिश्चित करणे.
२. गाव पातळी वरील कर्मचारी यांना पिक विमा सहभाग वाढविण्यासाठी पोर्टलद्वारे अथवा जिल्हा पातळीवर काम करणाऱ्या संबंधित पिक विमा कंपनीद्वारे पिक विम्याविषयी प्रशिक्षण देणे.
३. जनसुविधा केंद्रमार्फत शेतकऱ्यांकडून जमा केलेली विमा हप्त्याची रक्कम संबंधित विमा कंपनीकडे शेतकऱ्यांकडून प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून तीन दिवसांच्या आत ऑनलाईन जमा करणे.

४. जनसुविधा केंद्रामध्ये जमा झालेल्या विमा हप्त्यांचा अहवाल व शेतकरी सहभागाच्या गोषवा-यासह संबंधीत विमा कंपन्यांना दररोज सादर करणे.
५. राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर भरण्यात आलेली शेतकरी सहभागाची माहिती आणि संबंधीत विमा कंपनीला अदा केलेली विमा हप्ता रक्कम यांची पडताळणी विमा नोंदणीची अंतिम मुदत संपल्यावर ७ दिवसांच्या आत करणे.
६. हंगामासाठी निश्चित करण्यात आलेल्या प्रती शेतकरी सेवाशुल्काच्या दरानुसार सेवा शुल्काचे देयक संबंधीत विमा कंपनी कडे पुढील महिन्यातील १० तारखेस अथवा त्यापुर्वी सादर करणे.
७. विमाधारक शेतक-यांच्या तक्रार निवारण करणेसाठी व विमा पश्चात सेवा सुनिश्चित करणे.
८. राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर भरण्यात आलेली वैयक्तिक शेतक-यांची माहिती व सादर केलेली कागदपत्रे यामध्ये त्रुटी अथवा चुका आढळून आल्यास संबंधीत सेवा केंद्र जबाबदार असेल व अशा चुकांमुळे देय पिक विमा दाव्यांना जबाबदार राहिल.

प) जन-सुविधा केंद्रा वरील गावपातळी सेवक (व्ही.एल.ई.)

१. शेतकरी विशेषतः बिगर कर्जदार शेतक-यांना योजने बाबत शिक्षित करणे व योजनेची वैशिष्ट्ये समजावून सांगणे.
२. विमाकंपनी / राज्यशासना मार्फत योजनेच्या प्रचार व प्रसिध्दीसाठी देण्यात आलेल्या जाहीराती, प्रचार साहित्य, बॅनर, पोस्टर, पत्रके इ. शेतक-यां पर्यंत पोहचवण्यासाठी कार्यक्षेत्रामध्ये ठळकपणे प्रसिद्ध करणे.
३. फक्त बिगर कर्जदार शेतक-यांचे विमा प्रस्ताव विहित प्रपत्रात आवश्यक कागदपत्रासह स्विकारणे व ऑनलाईन भरून घेणे.
४. अंमलबजावणी करणा-या विमा कंपनीने मार्गदर्शक सुचनेच्या तरतुदीनुसार शेतकरी विमा हप्ता जमा करणे.
५. राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टल वर बिगर कर्जदार शेतक-यांची माहिती मोबाईल नंबरसह योग्य तपशिल आवश्यक कागदपत्रासह अदयावत करणे व निश्चित कालावधीत जनसुविधा केंद्रामार्फत विमा हप्ता रक्कम जमा करणे. बिगर कर्जदार शेतक-यांचे पिक विमा प्रस्ताव भरतांना योग्य ती काळजी घेणे व जोडलेल्या कागदपत्राचा प्रस्तावाशी ताळमेळ घालणे.
६. विमा सहभाग नोंदवलेले शेतकरी काही त्रुटी, चुका अथवा विपरीत बाबीमुळे योजनेच्या फायदयापासून वंचित राहणार नाही याची जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (व्हीएलईज) यांनी खात्री करणे. जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (व्हीएलईज) यांचे सेवेतील त्रुटी, गैरव्यवहार यामुळे योजनेच्या फायदयापासून शेतकरी वंचित राहिल्यास त्यांचा अहवाल सादर करून त्यांचे वर प्रशासकीय व कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.
७. विमा धारक शेतक-यांना विमा पश्चात सेवा देणे तसेच पिक विमा दाव्यांची सुचना अथवा या संबंधीत तक्रारी असल्यास त्याबाबतची सुविधा निर्माण करणे.
८. जनसुविधा केंद्र शेतक-यांच्या वतीने विमा अर्ज भरतांना विमा प्रस्तावासाठी आवश्यक / गरजेची सर्व कागदपत्रे अपलोड करेल. आवश्यक कागदपत्रांशिवाय असलेले अर्ज विमा नुकसान भरपाईसाठी विचारात घेतले जाणार नाहीत व कागदपत्रांतील त्रुटींसाठी जनसुविधा केंद्राचे चालक जबाबदार असतील.
९. जन सुविधा केंद्रामार्फत विमा अर्ज दाखल करण्यासाठी शेतक-यांनी संबंधीत जनसुविधा केंद्र / विशेष हेतू वाहन यांना कोणतेही शुल्क / फी अदा करणे आवश्यक नाही.

इ) विमा प्रतिनिधीच्या भूमिका व जबाबदारी

१. प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेबाबत शेतक-यांना मार्गदर्शन करणे.
२. शेतक-यांना विहित प्रपत्रात विमा प्रस्ताव तयार करणेस मदत करणे आणि बिगर कर्जदार शेतक-यांचे आधार क्रमांक आणि मोबाईल क्रमांकासह विविध कागदपत्र संकलीत करणे.
३. प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार विमा कंपनीचा प्रतिनिधी म्हणून विमा हप्ता गोळा करणे आणि त्याची पावती देणे.

४. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची प्रपत्रात माहिती संकलित करून ती विमा कंपनीस विमा हप्त्यासह वेळेत सादर करणे. अशा प्रकारे वेळेत माहिती सादर केलेले व विमा हप्ता रक्कम राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर विहित मुदतीत ईलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने जमा केलेले अर्जच विमा संरक्षणास पात्र असतील.
५. संबंधित विमा प्रतिनिधींनी योजनेत सहभागी झालेला शेतकरी योजनेतील लाभापासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी. विमा प्रतिनिधीच्या त्रुटीमुळे/ दिरंगाईमुळे/हलगर्जीपणामुळे या योजनेच्या लाभापासून योजनेत सहभागी शेतकरी वंचित राहील्यास या संबंधात काही नुकसान भरपाई द्यावयाची झाल्यास संबंधित विमा कंपनीची जबाबदारी राहिल. विमा प्रतिनिधीच्या सेवेमध्ये काही त्रुटी/चुका आढळल्यास त्यावर प्रशासकीय / कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.

य) विमाधारक शेतकऱ्यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या

कर्जदार शेतकऱ्यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या

१. कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी ही योजना बंधनकारक असल्याने सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांनी त्यांच्या कर्ज मागणीच्या अर्जामध्ये नमूद केलेल्या पिकासाठी व क्षेत्रासाठी विमा संरक्षण घेणे बंधनकारक आहे.
२. कर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव सुध्दा योजनेत सहभागी होण्याच्या अंतिम दिनांकापुर्वीच स्विकारले जातील.
३. कर्जदार शेतकऱ्यांनी पिक नियोजनामध्ये काही कारणास्तव बदल झाल्यास पेरणी नंतर तात्काळमात्र पिक विमा नोंदणीची मुदत संपण्यापुर्वी किमान दोन दिवस आधी संबंधित बँकेस कळवावे व सोबत पेरणी प्रमाणपत्र सादर करावे.
४. सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांनी विमा नोंदणीच्या अंतिम मुदतीच्या आत संबंधित बँकेकडे आपले आधार कार्ड व मोबाईल क्रमांक सादर अथवा प्रत्यक्ष ई-केवायसी करणे बंधनकारक आहे. सर्व बँकांनी आधार कायदानुसार प्रत्येक कर्ज खात्यासाठी संबंधित शेतकऱ्याचा आधार क्रमांक घेणे बंधनकारक आहे.
५. विमा प्रस्ताव पुर्वनिश्चित तारखेपर्यंतच स्विकारले जातात. सबब सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांनी आपल्या बँकेकडे चौकशी करून विमा प्रस्ताव दाखल झाल्याची खात्री करून घेणे आवश्यक आहे.
६. स्थानिक नैसर्गिक आपत्तीमुळे पिकांच्या झालेल्या नुकसानीची तसेच चक्रीवादळ, वादळी पाऊस व अवेळी पाऊस यामुळे कापणी नंतर शेतात वाळविण्यासाठी ठेवलेल्या पिकांचे नुकसान झाल्यास त्याबाबतची माहिती ४८ तासांच्या आत संबंधित बँक / वित्तीय संस्था / विमा कंपनी यांना देणे आवश्यक आहे.
७. कर्जदार शेतकऱ्यांनी एकाच जमीनीवर विविध बँकांकडून कर्ज घेणे, एकाहुन अधिक बँकांकडून विमा प्रस्ताव दाखल करणे अथवा बिगर कर्जदार म्हणूनदेखील त्याच पिकाचा विमा हप्ता भरणे असे प्रकार करू नयेत. असे आढळल्यास विमा संरक्षण नाकारले जाऊन विमा हप्ता जप्त करण्यात येईल तसेच योग्य प्रशासकीय कार्यवाही देखील करण्यात येईल.

बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या:

१. योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी जवळच्या प्राधिकृत बँका / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / संबंधित विमा कंपनीची कार्यालये किंवा विमा प्रतिनिधींशी संपर्क साधून विमा प्रस्ताव विहित प्रपत्रात योग्य त्या विमा हप्त्यासह तसेच आवश्यक त्या कागद पत्रासह विहित वेळेत सादर करावीत.
२. अर्जदाराने आपल्या अर्जासोबत आधार कार्ड/आधार नोंदणीची प्रत, ७/१२ उतारा, भाडेपट्टा करार असलेल्या शेतकऱ्यांच्या करारनामा / सहमती पत्र, पेरणी घोषणापत्र आणि बँक पासबुकाची प्रत सादर करून प्रत्यक्ष ईलेक्ट्रॉनिक साक्षांकन करणे बंधनकारक आहे.
३. आपले सरकार सेवा केंद्रांद्वारे नोंदणी करणा-या शेतकऱ्यांनी प्रस्तावासोबत आपला मोबाईल क्रमांक नमूद करून आधार क्रमांकाचे स्वयंसाक्षांकन करणे बंधनकारक आहे.
४. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी संबंधित बँकेत स्वतःच्या नावे खाते उघडणे आवश्यक आहे.
५. शेतकऱ्यांनी विमा प्रस्तावामध्ये आपल्या जमिनीचा सर्व्हे नं. नमूद करावा.

६. शेतकऱ्यांनी धारण केलेल्या जमिनीचा पुरावा म्हणून ७/१२ उतारा तसेच शेतात अधिसूचित पिकाची पेरणी केलेले स्वयंघोषणा पत्र विमा प्रस्तावा सोबत देणे आवश्यक आहे.
 ७. शेतकऱ्यांनी अधिसूचित पिकासाठी एका क्षेत्रासाठी, एकाचवेळी आणि एकाच विमा कंपनीकडून विमा संरक्षण घेणे बंधनकारक आहे. जर त्याने एकाच क्षेत्रासाठी २ किंवा त्यापेक्षा अधिक विमा संरक्षण एकाच किंवा वेगवेगळ्या विमा कंपनीकडून घेतले तर त्याचा जमा विमा हप्ता जप्त करून त्याच्यावर कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.
 ८. स्थानिक नैसर्गिक आपत्तीमुळे पिकांच्या झालेल्या नुकसानीची तसेच चक्रीवादळ, वादळी पाऊस व अवेळी पाऊस यामुळे कापणी नंतर शेतात वाळविण्यासाठी ठेवलेल्या पिकांचे नुकसान झाल्यास त्याबाबतची माहिती ७२ तासांच्या आत संबंधित बँक / वित्तीय संस्था / विमा कंपनी यांना देणे आवश्यक आहे.
 ९. बिगर कर्जदार शेतकरी विमा संरक्षणासाठी वेब पोर्टलद्वारे थेट अर्ज भरू शकतील .त्यासाठी पिक विमा पोर्टलवर (www.pmfby.gov.in) शेतकऱ्यांसाठी ऑनलाईन अर्ज उपलब्ध करून दिलेला आहे. विमा हप्त्याची रक्कम ही पेमेंट गेटवे द्वारे ऑनलाईन भरावयाची आहे. अर्ज सदरच्या प्रणालीवर पूर्ण भरल्यानंतर विशेष ओळख क्रमांकासह पोचपावती मिळेल .तसेच शेतकऱ्यांच्या नोंदणी केलेल्या मोबाईल नंबर वर ही एसएमएस दवारा सूचित केले जाईल..
 १०. तथापि बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी स्वतःचे अर्ज संबंधित विमा कंपनीला किंवा पिक विमा पोर्टल द्वारे सादर करतांना त्यांच्याकडे संबंधित विमा संरक्षित पिक तेवढ्या क्षेत्रावर असणे आवश्यक आहे तसेच त्यासंदर्भात राज्यस्तरीय समितीने ठरवून दिलेले कागदोपत्री पुरावे आणि आधार क्रमांक / आधार नोंदणी क्रमांक सादर करणे आवश्यक आहे. विमा प्रस्तावत नमूद करण्यात आलेली माहिती चुकीची अथवा अयोग्य असल्याचे नंतरच्या काळात केव्हाही आढळल्यास संबंधित शेतकरी विमा हप्त्याची रक्कम आणि दाव्याचा (लागू असल्यास) हक्क गमावतील.
२८. शेतकऱ्यांना अर्ज भरण्यासाठी बँकामध्ये होणारी गर्दी टाळता यावी व शेतकऱ्यांना अर्ज भरण्यास सुलभता यावी म्हणून मागील खरीप हंगामापासून प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेत शेतकऱ्यांचे अर्ज / विमा हप्ता Common Service Centre (CSC) मार्फत ऑनलाईन पद्धतीने स्विकारण्यात येत आहेत.
- याकरिता राज्यात सी.एस.सी. ई. गव्हर्नस सर्व्हिसेस इंडिया लिमिटेड द्वारे कार्यान्वीत “आपले सरकार सेवा केंद्र” (डिजीटल सेवा केंद्र) सुविधा शेतकऱ्यांना प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेचे अर्ज भरण्याकरीता उपलब्ध करण्यात आले आहेत. राज्यात कार्यान्वीत आपले सरकार प्राधिकृत सेवा केंद्र, कृषि विभागाने नियुक्त केलेल्या विमा कंपनीच्या वतीने शेतकऱ्यांचे पिक विमा अर्ज भरण्यास मदत करतील व विमा हप्ता स्विकारतील या करिता प्राधिकृत आपले सरकार सेवा केंद्राचे चालक विमा योजनाचे अर्ज ऑन लाईन पद्धतीने भरतील. विमा अर्जा करिता आवश्यक कागदपत्रे जसे की, ७/१२ उतारा, आधार कार्ड, बँकखात्याचे तपशिल इत्यादी अर्जास ऑन लाईन पद्धतीने जोडतील. शेतकऱ्यांना विमा अर्जाची प्रत, पोहोच उपलब्ध करून देतील. त्यादृष्टिने संबंधित विमा कंपन्यांनी CSC मार्फत करार करणे बंधनकारक आहे. यासंदर्भात कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचेस्तरावरून कळविण्यात येणा-या सूचना बंधनकारक राहतील.
- नुकसान भरपाईचे प्रमाण व देय नुकसान भरपाई निश्चित करणे, ऑन अकाउंट क्लेमस, आणि प्रतिबंधित पेरणीचे दावे निश्चितीसाठी आवश्यक हवामानाची आकडेवारी व डिजीटल माहिती घेण्यासाठी विमा कंपन्यांना खालील स्रोतांचा वापर करता येईल.
- मानवरहित यान (ड्रोन) / उपग्रहाद्वारे उपलब्ध सुदूर संवेदन माहिती.
 - स्वयंचलित हवामान केंद्रे)एडब्ल्युएस / (स्वयंचलित पर्जन्यमापन केंद्रे (एआरजी)
 - महालनोबिस नॅशनल क्रॉप फोरकास्ट सेंटर (एमएनसीएफसी) चे अहवाल / दुष्काळ मुल्यांकन अहवाल
 - सदर हवामानविषयक माहितीचे मुख्य संबंधित विमा कंपनी अदा करेल. स्वयंचलित हवामान केंद्रे)एडब्ल्युएस (/स्वयंचलित पर्जन्यमापन केंद्रे (एआरजी) यांचा दर्जा संबंधित नियंत्रक संस्थेच्या प्रचलित मानकांनुसार असणे आवश्यक राहिल.

राज्य शासनामार्फत राज्यात प्रत्येक महसुल मंडळस्तरावर स्वयंचलित हवामान केंद्र उभारण्यासाठी महावेध प्रकल्प राबविण्यात येत आहे. या प्रकल्पांतर्गत हवामानाची आकडेवारी उपलब्ध होणार असून त्यामुळे नुकसान भरपाई निश्चित होण्यास मदत होणार आहे. त्यानुसार प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेंतर्गत लागणारी हवामानविषयक माहिती महावेध प्रकल्पाच्या अटी व शर्तीनुसार या प्रकल्पांतर्गत निश्चित केलेल्या स्कायमेट वेदर सर्व्हिसेस लि. या एजन्सीकडून घेणे विमा कंपनीला बंधनकारक राहिल. महावेध प्रकल्पांतर्गत हवामानाची आकडेवारी खरीप व रब्बी हंगामासाठी कमीत कमी ६ महिने कालावधी करिता रक्कम रु. ३२५०/- अधिक स्थानिक कर इतकी रक्कम विमा कंपन्यांना संबंधीत कंपनीकडे भरावी लागणार आहे. ६ महिन्या पेक्षा कमी कालावधी करिता हवामान विषयक माहिती आवश्यक असल्यास स्कायमेट वेदर सर्व्हिसेस लि. या कंपनीने निश्चित केलेल्या दराप्रमाणे विमा कंपनीस रक्कम भरावी लागेल.

२९. “आधार” या ओळखपत्राच्या वापरातून शासनामार्फत देण्यात येणा-या सेवा, सुविधा, लाभ व अनुदेय वितरण लाभाध्यांना करण्याच्या प्रक्रियेत सुलभता, पारदर्शकता, उत्तरदायित्व आणून योजनेचा लाभ थेट शेतक-यांना देण्याकरिता, केंद्र शासनाच्या दिनांक ०८ फेब्रुवारी, २०१७ चे राजपत्रान्वये खरीप हंगाम २०१७ पासून सदर योजनेंतर्गत सहभागी होणाऱ्या सर्व कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना आधार कार्ड प्रमाणिकरण करणे अनिवार्य केले आहे.

योजनेत सहभागासाठी शेतकऱ्यांचे आधारकार्ड सक्तीचे करण्यात आले असल्यामुळे सर्व बँकांनी आपल्या शेतक-यांचे आधार क्रमांक प्राप्त करणे आवश्यक आहे. सदर बाब बँकेमार्फत तसेच विमा कंपन्या व विमा मध्यस्थांमार्फत नोंदणी करणा-या बिगर कर्जदार शेतक-यांनाही लागू राहिल. आधारकार्ड उपलब्ध नसल्यास पिक विमा योजनेत सहभागासाठी आधार नोंदणी करून त्याचा पुरावा सादर करणे आवश्यक आहे.

सर्व बँकांनी आधार कायद्याच्या अधिसूचनेनुसार व्याजदर सवलत योजनेखाली पीक कर्ज / किसान क्रेडीट कार्ड मंजूर करतांना आधार / आधार नोंदणी क्रमांक घेणे बंधनकारक आहे. जेणेकरून प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेत आधार शिवाय कर्जदार शेतकरी सहभागी होण्याचा प्रश्नच उद्भवत नाही. संबंधीत बँक शाखांनी अशा खातेदारांचा वेळोवेळी आढावा घेणे आवश्यक आहे.

३०. निधी वितरणासाठी संगणकीय प्रणालीचा वापर

विमा हप्त्याचा राज्य हिस्सा कंपन्यांना वितरित करण्यासाठी शक्यतोवर सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (पीएफएमएस) / पीएफएमएस लिंकड सिस्टीमचा वापर करण्याचा राज्य शासन प्रयत्न करेल.

बँका, सीएससी आणि विमा एजंटाना विमा हप्त्याचा भरणा राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलच्या पेमेंट-गेटवे (पे-जीओवी) च्या माध्यमातून किंवा आरटीजीएस / एनईएफटी द्वारे विमा कंपनीला करणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विहित कालमर्यादेत सदर भरण्याचा तपशील राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे अनिवार्य राहिल. विमा कंपन्यांचे बँक तपशील राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवरच उपलब्ध केले जातील. त्यानुसार, विमा कंपन्या, बँक शाखा, सीएससी आणि विमा एजंट्ससह सर्व भागधारकांनी या उद्देशासाठी समर्पित बँक खाती अनिवार्यपणे राखून ठेवली पाहिजेत. बँकर्स चेक / डिमांड ड्राफ्टच्या स्वरूपात कोणत्याही प्रेषणाची / आर्थिक व्यवहाराची परवानगी नाही.

३१. सेवाशुल्क:

- कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांकडून जमा केलेल्या विमा हप्त्याच्या ४ टक्के रक्कम संबंधित विमा कंपनीकडून बँक सेवा शुल्क म्हणून बँकाना परस्पर देय होईल. पोर्टलवरील आकडेवारी निश्चित झाल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत विमा कंपनीने सदर रक्कम अदा करावी.
- विमा प्रतिनिधींना विमा कंपनीने निश्चित केलेल्या दराने कमिशन दिले जाईल. तथापि, सदरचे कमिशन हे विमा नियामक प्राधिकरणाने निश्चित केलेल्या मर्यादेच्या आत असेल.
- विमा कंपनीकडून सेवा शुल्क अदा करण्यास विलंब झाल्यास वार्षिक १२ टक्के व्याज देय राहिल.
- ज्या विमा प्रस्तावांच्या बाबतीत अपूर्णता/चुका/विसंगती आढळून येतील त्यासाठी सेवा शुल्क देय असणार नाही.

- आपले सरकार सेवा केंद्रांना केंद्र शासनाने निश्चित केलेल्या दरानुसार विमा कंपन्यांनी सेवाशुल्क अदा करावे.

३२. वस्तु व सेवा कर (Goods and Service Tax-GST) :

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेला वस्तु व सेवा करातून वगळण्यात आले आहे.

३३. नियंत्रण अधिकारी व आहरण संवितरण अधिकारी :

या योजनेसाठी आयुक्त, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे नियंत्रण अधिकारी राहतील. तसेच सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. याशिवाय केंद्र शासनाने सदर योजनेकरिता वेळोवेळी विहित केलेल्या मार्गदर्शक सुचना मधील सर्व अटी व शर्ती योजनेतील सर्व सहभागीदाराकरिता लागू राहिल.

३४. सदर शासन निर्णय मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे अध्यक्षतेखालील दिनांक १७/०९/२०१८ व २०/१०/२०१८ रोजी झालेल्या राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीच्या सभेत दिलेल्या मंजूरीनुसार व केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०१८११०६१६१०३४९९०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सहपत्र: परिशिष्ट.

(किरण पाटील)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव.
२. मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव.
३. मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव.
४. सचिव, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, कृषि व सहकार विभाग, कृषिभवन, नवीदिल्ली.
५. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
६. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
७. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
८. सचिव, कृषि व फलोत्पादन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
९. अपर मुख्य सचिव (महसूल) महसूल व वनविभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
१०. अपर मुख्य सचिव (सहकार), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योगविभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
११. आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे-४११ ००१ (५ प्रती).
१२. सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारीसंस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-४११ ००१.
१३. अध्यक्ष व कार्यकारी संचालक, भारतीय कृषि विमा कंपनी, १३ वा मजला, अंबादिप बिल्डिंग, कस्तुरबा गांधी मार्ग, कॅनॉट प्लेस, नवी दिल्ली.
१४. विभागीय महसूल आयुक्त (सर्व)
१५. जिल्हाधिकारी (सर्व)
१६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१७. कृषि संचालक, (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१८. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ (प्रसिध्दीकरिता)

१९. अतिरिक्त निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-४११ ००१
२०. विमा संचालक, म्हाडा बिल्डींग, पहीला मजला, बांद्रा(पूर्व), मुंबई-४०० ०५१
२१. महालेखापाल, महाराष्ट्र, १/२, (लेखापरीक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर
२२. विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय कृषि विमा कंपनी मर्यादित, नवीन स्टॉक एक्सचेंज बिल्डींग, २० वा मजला, दलाल स्ट्रीट, मुंबई-४०० ०२३
२३. विभागीय व्यवस्थापक, फ्युचर जनराली जनरल इंशुरन्स कं. लि., इंडिया बुल्स फायनान्स सेंटर, टॉवर-३, ६ वा मजला, सेनापती बापट मार्ग, एलफिस्टन रोड, पश्चिम, मुंबई ४०००१३.
२४. विभागीय व्यवस्थापक, बजाज अलियान्स जनरल इंशुरन्स कं. लि. कॉमरझोन, १ ला मजला, टॉवर १, समर्थ अशोक मार्ग, येरवडा, पुणे ४११००६
२५. विभागीय व्यवस्थापक, भारती एक्सा जनरल इंशुरन्स कं.लि. १९ वा मजला, परिणी क्रुसेंझो जी ब्लोक, बांद्रा कुर्ला कॉम्प्लेक्स, एम सी ए क्लब समोर, बांद्रा पूर्व, मुंबई ४०००५१
२४. सरव्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक मर्यादित, ९ नगिनदास स्ट्रीट, मुंबई-४०० ०२३
२५. मुख्य अधिकारी, सेन्ट्रल फायनान्स एजन्सी, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक मर्यादित, ९ नगिनदास स्ट्रीट, मुंबई-२३
२६. सहायक महाप्रबंधक, रुरल प्लॅनींग अँड क्रेडिट डीपार्टमेंट, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, न्यू सेन्ट्रल ऑफीस, फोर्ट, मुंबई- ४०० ००१.
२७. व्यवस्थापक, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, रिजनल ऑफीस, डॉ.अंनी बेझंट रोड, वरळी, मुंबई-४०० ०१८.
२८. सरव्यवस्थापक, नाबार्ड, पुनमचेंबर्स, शिवसागर इस्टेट, डॉ.अंनी बेझंट रोड, वरळी, मुंबई-४०० ०१८.
२९. उप सरव्यवस्थापक, नाबार्ड, ५४ वेलस्ली रोड, शिवाजीनगर, पुणे-४११ ००५.
३०. उपसरव्यवस्थापक, एस.एल.बी.सी., बँक ऑफ महाराष्ट्र, १५०१, शिवाजीनगर, पुणे-४११ ००५.
३१. व्यवस्थापक, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, (सर्व).
३२. विभागीय कृषि सह संचालक (सर्व).
३३. मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-४११ ००१ (५ प्रती).
३४. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी (सर्व).
३५. विभागीय सांख्यिक, द्वारा- विभागीय कृषि सह संचालक कार्यालय (सर्व).
३६. सहसचिव (११-अ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
३७. क्रेडिट स्पेशलिस्ट, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
३८. ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
३९. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई.
४०. अधिदान व लेखाधिकारी, लेखा व कोषागारे संचालनालय, मुंबई ३२.
४१. सर्व विधानसभा सदस्य.
४२. सर्व विधान परिषद सदस्य.
४३. सर्व मान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांची कार्यालये.
४४. निवडनस्ती, ११-अ.

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - १											
समुह क्र. : ५		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांझ जनरल इंशुरन्स कं. लि.								जिल्हा : रायगड	
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	उ. भात	७०	५००००	८.००	४०००.००	१.५०	७५०.००	३.२५	१६२५.००	३.२५	१६२५.००
२	उ. भुईमूग	७०	३७८००	८.००	३०२४.००	१.५०	५६७.००	३.२५	१२२८.५०	३.२५	१२२८.५०

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - २											
समुह क्र. : ४		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांन्झ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : रत्नागिरी			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	उ. भात	७०	४६०००	८.००	३६८०.००	१.५०	६९०.००	३.२५	१४९५.००	३.२५	१४९५.००
२	उ. भुईमूग	७०	३७८००	८.००	३०२४.००	१.५०	५६७.००	३.२५	१२२८.५०	३.२५	१२२८.५०

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - ३											
समुह क्र. : ४		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांझ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : सिंधुदूर्ग			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर(टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	उ. भात	७०	५००००	८.००	४०००.००	१.५०	७५०.००	३.२५	१६२५.००	३.२५	१६२५.००
२	उ. भुईमूग	७०	३७८००	८.००	३०२४.००	१.५०	५६७.००	३.२५	१२२८.५०	३.२५	१२२८.५०

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - ४											
समुह क्र. : ६		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांन्झ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : नाशिक			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३४६००	८.००	२७६८.००	१.५०	५१९.००	३.२५०	११२४.५०	३.२५०	११२४.५०
२	गहू जि.	७०	३००००	८.००	२४००.००	१.५०	४५०.००	३.२५०	९७५.००	३.२५०	९७५.००
३	ज्वारी बा.	७०	२७३००	८.००	२१८४.००	१.५०	४०९.५०	३.२५०	८८७.२५	३.२५०	८८७.२५
४	ज्वारी जि.	७०	२५२००	८.००	२०१६.००	१.५०	३७८.००	३.२५०	८१९.००	३.२५०	८१९.००
५	हरभरा	७०	२३१००	८.००	१८४८.००	१.५०	३४६.५०	३.२५०	७५०.७५	३.२५०	७५०.७५
६	उ. भुईमगू	७०	३७५००	८.००	३०००.००	१.५०	५६२.५०	३.२५०	१२१८.७५	३.२५०	१२१८.७५
७	र. कांदा	७०	७२६००	३५.००	२५४१०.००	५.००	३६३०.००	१५.०००	१०८९०.००	१५.०००	१०८९०.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - ५											
समुह क्र. : ५		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांन्झ जनरल इंशुरन्स कं. लि.								जिल्हा : धुळे	
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	२७५००	१०.००	२७५०.००	१.५०	४१२.५०	४.२५०	११६८.७५	४.२५०	११६८.७५
२	ज्वारी जि.	७०	२५०००	८.००	२०००.००	१.५०	३७५.००	३.२५०	८१२.५०	३.२५०	८१२.५०
३	हरभरा	७०	२३१००	८.००	१८४८.००	१.५०	३४६.५०	३.२५०	७५०.७५	३.२५०	७५०.७५
४	उ. भुईमूग	७०	३५०००	८.००	२८००.००	१.५०	५२५.००	३.२५०	११३७.५०	३.२५०	११३७.५०
५	र. कांदा	७०	४६२५०	८.००	३७००.००	५.००	२३१२.५०	१.५००	६९३.७५	१.५००	६९३.७५

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - ६											
समुह क्र. : ५		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांन्झ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : नंदुरबार			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	२७५००	८.००	२२००.००	१.५०	४१२.५०	३.२५०	८९३.७५	३.२५०	८९३.७५
२	ज्वारी जि.	७०	२००००	८.००	१६००.००	१.५०	३००.००	३.२५०	६५०.००	३.२५०	६५०.००
३	हरभरा	७०	२३१००	८.००	१८४८.००	१.५०	३४६.५०	३.२५०	७५०.७५	३.२५०	७५०.७५
४	उ. भुईमूग	७०	३५०००	८.००	२८००.००	१.५०	५२५.००	३.२५०	११३७.५०	३.२५०	११३७.५०

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - ७											
समुह क्र. : ५		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांन्झ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : जळगाव			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३००००	८.००	२४००.००	१.५०	४५०.००	३.२५०	९७५.००	३.२५०	९७५.००
२	ज्वारी बा.	७०	२४०००	८.००	१९२०.००	१.५०	३६०.००	३.२५०	७८०.००	३.२५०	७८०.००
३	ज्वारी जि.	७०	२४०००	८.००	१९२०.००	१.५०	३६०.००	३.२५०	७८०.००	३.२५०	७८०.००
४	हरभरा	७०	२३१००	८.००	१८४८.००	१.५०	३४६.५०	३.२५०	७५०.७५	३.२५०	७५०.७५
५	उ. भुईमूग	७०	३५०००	८.००	२८००.००	१.५०	५२५.००	३.२५०	११३७.५०	३.२५०	११३७.५०
६	र. कांदा	७०	५४०००	१०.००	५४००.००	५.००	२७००.००	२.५००	१३५०.००	२.५००	१३५०.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९

विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल

प्रपत्र अ - ८

समुह क्र.: १

विमा कंपनीचे नाव : फ्युचर जनरली इंशुरन्स कं. लि.

जिल्हा : अहमदनगर

अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३२५००	९.५०	३०८७.५०	१.५०	४८७.५०	४.०००	१३००.००	४.०००	१३००.००
२	गहू जि.	७०	३००००	३.५०	१०५०.००	१.५०	४५०.००	१.०००	३००.००	१.०००	३००.००
३	ज्वारी बा.	७०	२७३००	३.५०	९५५.५०	१.५०	४०९.५०	१.०००	२७३.००	१.०००	२७३.००
४	ज्वारी जि.	७०	२५२००	५.५०	१३८६.००	१.५०	३७८.००	२.०००	५०४.००	२.०००	५०४.००
५	हरभरा	७०	२३१००	४.५०	१०३९.५०	१.५०	३४६.५०	१.५००	३४६.५०	१.५००	३४६.५०
६	करडई	७०	१२५००	१७.५०	२१८७.५०	१.५०	१८७.५०	८.०००	१०००.००	८.०००	१०००.००
७	सूर्यफूल	७०	२३१००	७.५०	१७३२.५०	१.५०	३४६.५०	३.०००	६९३.००	३.०००	६९३.००
८	उ. भुईमूग	७०	२५०००	३९.५०	९८७५.००	१.५०	३७५.००	१९.०००	४७५०.००	१९.०००	४७५०.००
९	र. कांदा	७०	५५०००	३९.००	२१४५०.००	५.००	२७५०.००	१७.०००	९३५०.००	१७.०००	९३५०.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - ९											
समुह क्र. : ३		विमा कंपनीचे नाव : भारती अॅक्सा जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : पुणे			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३३०००	१.५२	५०१.६०	१.५०	४९५.००	०.०१०	३.३०	०.०१०	३.३०
२	गहू जि.	७०	३००००	१.५२	४५६.००	१.५०	४५०.००	०.०१०	३.००	०.०१०	३.००
३	ज्वारी बा.	७०	२६०००	१.५२	३९५.२०	१.५०	३९०.००	०.०१०	२.६०	०.०१०	२.६०
४	ज्वारी जि.	७०	२४०००	७.५०	१८००.००	१.५०	३६०.००	३.०००	७२०.००	३.०००	७२०.००
५	हरभरा	७०	२००००	१.५२	३०४.००	१.५०	३००.००	०.०१०	२.००	०.०१०	२.००
६	करडई	७०	१३०००	१.५२	१९७.६०	१.५०	१९५.००	०.०१०	१.३०	०.०१०	१.३०
७	उ. भुईमूग	७०	३००००	१.५२	४५६.००	१.५०	४५०.००	०.०१०	३.००	०.०१०	३.००
८	र. कांदा	७०	६५०००	५९.५०	३८६७५.००	५.००	३२५०.००	२७.२५०	१७७१२.५०	२७.२५०	१७७१२.५०

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९

विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल

प्रपत्र अ - १०

समुह क्र. : २		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांन्झ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : सोलापूर			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३१०००	४.००	१२४०.००	१.५०	४६५.००	१.२५०	३८७.५०	१.२५०	३८७.५०
२	गहू जि.	७०	५५००	१०.००	५५०.००	१.५०	८२.५०	४.२५०	२३३.७५	४.२५०	२३३.७५
३	ज्वारी बा.	७०	२७३००	४.००	१०९२.००	१.५०	४०९.५०	१.२५०	३४१.२५	१.२५०	३४१.२५
४	ज्वारी जि.	७०	२१०००	४.००	८४०.००	१.५०	३१५.००	१.२५०	२६२.५०	१.२५०	२६२.५०
५	हरभरा	७०	१२०००	४.००	४८०.००	१.५०	१८०.००	१.२५०	१५०.००	१.२५०	१५०.००
६	करडई	७०	१००००	१८.००	१८००.००	१.५०	१५०.००	८.२५०	८२५.००	८.२५०	८२५.००
७	सूर्यफूल	७०	११५००	१०.००	११५०.००	१.५०	१७२.५०	४.२५०	४८८.७५	४.२५०	४८८.७५
८	उ. भुईमूग	७०	३००००	१०.००	३०००.००	१.५०	४५०.००	४.२५०	१२७५.००	४.२५०	१२७५.००
९	र. कांदा	७०	५५०००	१८.००	९९००.००	५.००	२७५०.००	६.५००	३५७५.००	६.५००	३५७५.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९

विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल

प्रपत्र अ - ११

समुह क्र. : १

विमा कंपनीचे नाव : फ्युचर जनरली इंशुरन्स कं. लि.

जिल्हा : सातारा

अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर(टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	२३०००	३.५०	८०५.००	१.५०	३४५.००	१.०००	२३०.००	१.०००	२३०.००
२	गहू जि.	७०	२३०००	५.५०	१२६५.००	१.५०	३४५.००	२.०००	४६०.००	२.०००	४६०.००
३	ज्वारी बा.	७०	१९०००	३.५०	६६५.००	१.५०	२८५.००	१.०००	१९०.००	१.०००	१९०.००
४	ज्वारी जि.	७०	१५०००	३.५०	५२५.००	१.५०	२२५.००	१.०००	१५०.००	१.०००	१५०.००
५	हरभरा	७०	१४०००	३.५०	४९०.००	१.५०	२१०.००	१.०००	१४०.००	१.०००	१४०.००
६	करडई	७०	१००००	१५.५०	१५५०.००	१.५०	१५०.००	७.०००	७००.००	७.०००	७००.००
७	उ. भुईमूग	७०	३००००	७.५०	२२५०.००	१.५०	४५०.००	३.०००	९००.००	३.०००	९००.००
८	र. कांदा	७०	७२६००	३९.००	२८३१४.००	५.००	३६३०.००	१७.०००	१२३४२.००	१७.०००	१२३४२.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - १२											
समुह क्र.: ३		विमा कंपनीचे नाव : भारती ॲक्सा जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : सांगली			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर(टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३००००	१.५२	४५६.००	१.५०	४५०.००	०.०१०	३.००	०.०१०	३.००
२	ज्वारी बा.	७०	२५०००	१.५२	३८०.००	१.५०	३७५.००	०.०१०	२.५०	०.०१०	२.५०
३	ज्वारी जि.	७०	२००००	१.५२	३०४.००	१.५०	३००.००	०.०१०	२.००	०.०१०	२.००
४	हरभरा	७०	२००००	१.५२	३०४.००	१.५०	३००.००	०.०१०	२.००	०.०१०	२.००
५	उ. भुईमूग	७०	३६०००	१.५२	५४७.२०	१.५०	५४०.००	०.०१०	३.६०	०.०१०	३.६०

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - १३											
समुह क्र. : ६		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांझ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : कोल्हापूर			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३४६००	८.००	२७६८.००	१.५०	५१९.००	३.२५	११२४.५०	३.२५	११२४.५०
२	ज्वारी जि.	७०	२५२००	८.००	२०१६.००	१.५०	३७८.००	३.२५	८१९.००	३.२५	८१९.००
३	हरभरा	७०	२३१००	८.००	१८४८.००	१.५०	३४६.५०	३.२५	७५०.७५	३.२५	७५०.७५
४	उ. भुईमूग	७०	३००००	८.००	२४००.००	१.५०	४५०.००	३.२५	९७५.००	३.२५	९७५.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - १४											
समुह क्र. : ५		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांन्झ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : औरंगाबाद			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३४६००	१०.००	३४६०.००	१.५०	५१९.००	४.२५०	१४७०.५०	४.२५०	१४७०.५०
२	ज्वारी बा.	७०	२७३००	१०.००	२७३०.००	१.५०	४०९.५०	४.२५०	११६०.२५	४.२५०	११६०.२५
३	ज्वारी जि.	७०	२५२००	१०.००	२५२०.००	१.५०	३७८.००	४.२५०	१०७१.००	४.२५०	१०७१.००
४	हरभरा	७०	२३१००	२०.००	४६२०.००	१.५०	३४६.५०	९.२५०	२१३६.७५	९.२५०	२१३६.७५
५	करडई	७०	६२५०	१०.००	६२५.००	१.५०	९३.७५	४.२५०	२६५.६३	४.२५०	२६५.६३
६	र. कांदा	७०	७२६००	८.००	५८०८.००	५.००	३६३०.००	१.५००	१०८९.००	१.५००	१०८९.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - १५											
समुह क्र. : ५		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांझ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : जालना			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३४६००	१०.००	३४६०.००	१.५०	५१९.००	४.२५०	१४७०.५०	४.२५०	१४७०.५०
२	ज्वारी बा.	७०	२७३००	७.००	१९११.००	१.५०	४०९.५०	२.७५०	७५०.७५	२.७५०	७५०.७५
३	ज्वारी जि.	७०	२५२००	१३.००	३२७६.००	१.५०	३७८.००	५.७५०	१४४९.००	५.७५०	१४४९.००
४	हरभरा	७०	२३१००	१३.००	३००३.००	१.५०	३४६.५०	५.७५०	१३२८.२५	५.७५०	१३२८.२५
५	करडई	७०	१८१००	२०.००	३६२०.००	१.५०	२७१.५०	९.२५०	१६७४.२५	९.२५०	१६७४.२५

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - १६											
समुह क्र. : ४		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांन्झ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : बीड			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३४६००	११.००	३८०६.००	१.५०	५१९.००	४.७५०	१६४३.५०	४.७५०	१६४३.५०
२	ज्वारी बा.	७०	२७३००	८.००	२१८४.००	१.५०	४०९.५०	३.२५०	८८७.२५	३.२५०	८८७.२५
३	ज्वारी जि.	७०	२५२००	९.००	२२६८.००	१.५०	३७८.००	३.७५०	९४५.००	३.७५०	९४५.००
४	हरभरा	७०	२३१००	१३.९५	३२२२.४५	१.५०	३४६.५०	६.२२५	१४३७.९८	६.२२५	१४३७.९८
५	करडई	७०	१६५००	१०.००	१६५०.००	१.५०	२४७.५०	४.२५०	७०१.२५	४.२५०	७०१.२५
६	सूर्यफूल	७०	२३१००	२०.००	४६२०.००	१.५०	३४६.५०	९.२५०	२१३६.७५	९.२५०	२१३६.७५
७	र. कांदा	७०	७२६००	३५.००	२५४१०.००	५.००	३६३०.००	१५.००	१०८९०.००	१५.००	१०८९०.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - १७											
समुह क्र.: २		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांझ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : लातूर			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३४६००	८.००	२७६८.००	१.५०	५१९.००	३.२५०	११२४.५०	३.२५०	११२४.५०
२	ज्वारी बा.	७०	२७३००	१२.००	३२७६.००	१.५०	४०९.५०	५.२५०	१४३३.२५	५.२५०	१४३३.२५
३	ज्वारी जि.	७०	२५२००	१०.००	२५२०.००	१.५०	३७८.००	४.२५०	१०७१.००	४.२५०	१०७१.००
४	हरभरा	७०	२३१००	१७.९०	४१३४.९०	१.५०	३४६.५०	८.२००	१८९४.२०	८.२००	१८९४.२०
५	करडई	७०	२३१००	८.००	१८४८.००	१.५०	३४६.५०	३.२५०	७५०.७५	३.२५०	७५०.७५
६	सूर्यफूल	७०	२३१००	९.००	२०७९.००	१.५०	३४६.५०	३.७५०	८६६.२५	३.७५०	८६६.२५

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रबी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - १८											
समुह क्र. : ६		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांन्झ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : उस्मानाबाद			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३४६००	८.००	२७६८.००	१.५०	५१९.००	३.२५०	११२४.५०	३.२५०	११२४.५०
२	गहू जि.	७०	२४०००	७.००	१६८०.००	१.५०	३६०.००	२.७५०	६६०.००	२.७५०	६६०.००
३	ज्वारी बा.	७०	२७३००	८.००	२१८४.००	१.५०	४०९.५०	३.२५०	८८७.२५	३.२५०	८८७.२५
४	ज्वारी जि.	७०	२५२००	६.००	१५१२.००	१.५०	३७८.००	२.२५०	५६७.००	२.२५०	५६७.००
५	हरभरा	७०	२३१००	८.००	१८४८.००	१.५०	३४६.५०	३.२५०	७५०.७५	३.२५०	७५०.७५
६	करडई	७०	७०००	७.००	४९०.००	१.५०	१०५.००	२.७५०	१९२.५०	२.७५०	१९२.५०
७	उ. भुईमूग	७०	३७८००	१२.००	४५३६.००	१.५०	५६७.००	५.२५०	१९८४.५०	५.२५०	१९८४.५०
८	र. कांदा	७०	७२६००	१२.००	८७१२.००	५.००	३६३०.००	३.५००	२५४१.००	३.५००	२५४१.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - १९											
समुह क्र. : १		विमा कंपनीचे नाव : फ्युचर जनरली इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : नांदेड			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३४६००	२१.५०	७४३९.००	१.५०	५१९.००	१०.०००	३४६०.००	१०.०००	३४६०.००
२	ज्वारी जि.	७०	२५२००	४.५०	११३४.००	१.५०	३७८.००	१.५००	३७८.००	१.५००	३७८.००
३	हरभरा	७०	२३१००	४०.५०	९३५५.५०	१.५०	३४६.५०	१९.५००	४५०४.५०	१९.५००	४५०४.५०

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रबी हंगाम २०१७ - १८											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - २०											
समुह क्र. : ३		विमा कंपनीचे नाव : भारती अॅक्सा जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : परभणी			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३४६००	१९.५०	६७४७.००	१.५०	५१९.००	९.०००	३११४.००	९.०००	३११४.००
२	ज्वारी जि.	७०	२५२००	८.००	२०१६.००	१.५०	३७८.००	३.२५०	८१९.००	३.२५०	८१९.००
३	हरभरा	७०	२३१००	८.४०	१९४०.४०	१.५०	३४६.५०	३.४५०	७९६.९५	३.४५०	७९६.९५
४	करडई	७०	२३१००	८.००	१८४८.००	१.५०	३४६.५०	३.२५०	७५०.७५	३.२५०	७५०.७५
५	उ. भुईमूग	७०	३७८००	३९.५०	१४९३१.००	१.५०	५६७.००	१९.०००	७१८२.००	१९.०००	७१८२.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - २१											
समुह क्र. : २		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांझ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : हिंगोली			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३४६००	९.००	३११४.००	१.५०	५१९.००	३.७५०	१२९७.५०	३.७५०	१२९७.५०
२	ज्वारी जि.	७०	२५२००	८.००	२०१६.००	१.५०	३७८.००	३.२५०	८१९.००	३.२५०	८१९.००
३	हरभरा	७०	२३१००	७.००	१६१७.००	१.५०	३४६.५०	२.७५०	६३५.२५	२.७५०	६३५.२५
४	करडई	७०	२३१००	१५.००	३४६५.००	१.५०	३४६.५०	६.७५०	१५५९.२५	६.७५०	१५५९.२५
५	उ. भुईमूग	७०	३७८००	१८.००	६८०४.००	१.५०	५६७.००	८.२५०	३११८.५०	८.२५०	३११८.५०

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - २२											
समुह क्र. : १		विमा कंपनीचे नाव : फ्युचर जनरली इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : बुलढाणा			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३३०००	४.५०	१४८५.००	१.५०	४९५.००	१.५०	४९५.००	१.५०	४९५.००
२	हरभरा	७०	२२०००	४.५०	९९०.००	१.५०	३३०.००	१.५०	३३०.००	१.५०	३३०.००
३	र. कांदा	७०	७२५००	३९.००	२८२७५.००	५.००	३६२५.००	१७.००	१२३२५.००	१७.००	१२३२५.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रबी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - २३											
समुह क्र. : ३		विमा कंपनीचे नाव : भारती अॅक्सा जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : अकोला			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३३०००	२.५०	८२५.००	१.५०	४९५.००	०.५००	१६५.००	०.५००	१६५.००
२	हरभरा	७०	२२०००	२.५०	५५०.००	१.५०	३३०.००	०.५००	११०.००	०.५००	११०.००
३	करडई	७०	१०५००	१.५२	१५९.६०	१.५०	१५७.५०	०.०१०	१.०५	०.०१०	१.०५
४	उ. भुईमूग	७०	३६०००	३९.५०	१४२२०.००	१.५०	५४०.००	१९.०००	६८४०.००	१९.०००	६८४०.००
५	र. कांदा	७०	६६०००	४९.५०	३२६७०.००	५.००	३३००.००	२२.२५०	१४६८५.००	२२.२५०	१४६८५.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - २४											
समुह क्र.: २		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांन्झ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : वाशिम			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३३०००	७.००	२३१०.००	१.५०	४९५.००	२.७५०	९०७.५०	२.७५०	९०७.५०
२	हरभरा	७०	२३१००	७.००	१६१७.००	१.५०	३४६.५०	२.७५०	६३५.२५	२.७५०	६३५.२५
३	उ. भुईमूग	७०	३६०००	१८.००	६४८०.००	१.५०	५४०.००	८.२५०	२९७०.००	८.२५०	२९७०.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - २५											
समुह क्र. : ६		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांझ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : अमरावती			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम(रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३२०००	८.००	२५६०.००	१.५०	४८०.००	३.२५०	१०४०.००	३.२५०	१०४०.००
२	गहू जि.	७०	३००००	८.००	२४००.००	१.५०	४५०.००	३.२५०	९७५.००	३.२५०	९७५.००
३	हरभरा	७०	२२०००	८.००	१७६०.००	१.५०	३३०.००	३.२५०	७१५.००	३.२५०	७१५.००
४	उ. भुईमूग	७०	३६०००	८.००	२८८०.००	१.५०	५४०.००	३.२५०	११७०.००	३.२५०	११७०.००
५	र. कांदा	७०	५५०००	८.००	४४००.००	५.००	२७५०.००	१.५००	८२५.००	१.५००	८२५.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - २६											
समुह क्र. : १		विमा कंपनीचे नाव : फ्युचर जनरली इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : यवतमाळ			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	२८०००	४.५०	१२६०.००	१.५०	४२०.००	१.५००	४२०.००	१.५००	४२०.००
२	हरभरा	७०	२३१००	७.५०	१७३२.५०	१.५०	३४६.५०	३.०००	६९३.००	३.०००	६९३.००
३	उ. भुईमूग	७०	३४०००	१३.५०	४५९०.००	१.५०	५१०.००	६.०००	२०४०.००	६.०००	२०४०.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - २७											
समुह क्र. : ३		विमा कंपनीचे नाव : भारती ॲक्सा जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : वर्धा			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३४६००	४९.५०	१७१२७.००	१.५०	५१९.००	२४.०००	८३०४.००	२४.०००	८३०४.००
२	हरभरा	७०	२३१००	४९.५०	११४३४.५०	१.५०	३४६.५०	२४.०००	५५४४.००	२४.०००	५५४४.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रबी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - २८											
समुह क्र.: ३		विमा कंपनीचे नाव : भारती ॲक्सा जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : नागपूर			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३४६००	४९.५०	१७१२७.००	१.५०	५१९.००	२४.०००	८३०४.००	२४.०००	८३०४.००
२	गहू जि.	७०	३००००	३९.५०	११८५०.००	१.५०	४५०.००	१९.०००	५७००.००	१९.०००	५७००.००
३	ज्वारी जि.	७०	२५२००	३९.५०	९९५४.००	१.५०	३७८.००	१९.०००	४७८८.००	१९.०००	४७८८.००
४	हरभरा	७०	२३१००	४९.५०	११४३४.५०	१.५०	३४६.५०	२४.०००	५५४४.००	२४.०००	५५४४.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - २९											
समुह क्र. : २		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांन्झ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : भंडारा			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	२५०००	१०.००	२५००.००	१.५०	३७५.००	४.२५०	१०६२.५०	४.२५०	१०६२.५०
२	गहू जि.	७०	१७५००	१८.००	३१५०.००	१.५०	२६२.५०	८.२५०	१४४३.७५	८.२५०	१४४३.७५
३	हरभरा	७०	१७५००	२०.००	३५००.००	१.५०	२६२.५०	९.२५०	१६१८.७५	९.२५०	१६१८.७५
४	उ. भात	७०	४५०००	२०.००	९०००.००	१.५०	६७५.००	९.२५०	४१६२.५०	९.२५०	४१६२.५०

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - ३०											
समुह क्र. : ६		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांन्झ जनरल इंशुरन्स कं. लि.							जिल्हा : गोंदिया		
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू जि.	७०	२८७५०	८.००	२३००.००	१.५०	४३१.२५	३.२५०	९३४.३८	३.२५०	९३४.३८
२	हरभरा	७०	१८७५०	८.००	१५००.००	१.५०	२८१.२५	३.२५०	६०९.३८	३.२५०	६०९.३८
३	उ. भात	७०	४००००	८.००	३२००.००	१.५०	६००.००	३.२५०	१३००.००	३.२५०	१३००.००

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - ३१											
समुह क्र. : ४		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांझ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : चंद्रपूर			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर(टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	३४६००	८.००	२७६८.००	१.५०	५१९.००	३.२५०	११२४.५०	३.२५०	११२४.५०
२	गहू जि.	७०	३००००	८.००	२४००.००	१.५०	४५०.००	३.२५०	९७५.००	३.२५०	९७५.००
३	ज्वारी जि.	७०	२५२००	८.००	२०१६.००	१.५०	३७८.००	३.२५०	८१९.००	३.२५०	८१९.००
४	हरभरा	७०	२३१००	८.००	१८४८.००	१.५०	३४६.५०	३.२५०	७५०.७५	३.२५०	७५०.७५

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना रब्बी हंगाम २०१८ - १९											
विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर इ. तपशिल											
प्रपत्र अ - ३२											
समुह क्र. : ४		विमा कंपनीचे नाव : बजाज अलियांन्झ जनरल इंशुरन्स कं. लि.						जिल्हा : गडचिरोली			
अ.क्र.	पीक	विमा संरक्षण प्रति हे. (उंबरठा उत्पन्न पातळीपर्यन्त)				शेतकरी हिस्सा प्रति हे.		केंद्र हिस्सा प्रति हे.		राज्य हिस्सा प्रति हे.	
		जोखीमस्तर (टक्के)	विमा संरक्षित रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)	विमा हप्ता दर (टक्के)	विमा हप्ता अनुदान रक्कम (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	गहू बा.	७०	२२५००	८.००	१८००.००	१.५०	३३७.५०	३.२५०	७३१.२५	३.२५०	७३१.२५
२	गहू जि.	७०	२२५००	१०.००	२२५०.००	१.५०	३३७.५०	४.२५०	९५६.२५	४.२५०	९५६.२५
३	ज्वारी जि.	७०	१७५००	१०.००	१७५०.००	१.५०	२६२.५०	४.२५०	७४३.७५	४.२५०	७४३.७५
४	हरभरा	७०	२००००	८.००	१६००.००	१.५०	३००.००	३.२५०	६५०.००	३.२५०	६५०.००
५	उ. भात	७०	२९८७५	८.००	२३९०.००	१.५०	४४८.१३	३.२५०	९७०.९४	३.२५०	९७०.९४

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना
अधिसूचित मंडळांची संख्या, रबी २०१८ - १९

अ. क्र.	जिल्हा	पिकनिहाय अधिसूचित मंडळांची संख्या										
		गहू (बा.)	गहू (जि.)	ज्वारी (बा.)	ज्वारी (जि.)	हरभरा	करडई	सुर्यफूल	उ. भात	उ. भुईमूग	रबी कांदा	एकूण
१	ठाणे											०
२	पालघर											०
३	रत्नागिरी											०
४	रायगड								७			७
५	सिंधुदुर्ग								१८			१८
कोकण विभाग		०	०	०	०	०	०	०	२५	०	०	२५
६	नाशिक	१६	६	१३	३२							६७
७	धुळे	३९			१७	३९				१०		१०५
८	नंदुरबार	२६			२२	२७						७५
९	जळगांव	८५			३१	६६						१८२
नाशिक विभाग		१६६	६	१३	१०२	१३२	०	०	०	१०	०	४२९
१०	अहमदनगर	९७	१४	८९	८९	९२	५८	५				४४४
११	पुणे	८६	४७	५६	९०	९२	९					३८०
१२	सोलापूर	८९	१६	९१	९१	७७	४७	२२		३४		४६७
पुणे विभाग		२७२	७७	२३६	२७०	२६१	११४	२७	०	३४	०	१२९१
१३	सातारा	८९	२१	६३	८८	२९						२९०
१४	सांगली	६०		१६	४३	५१						१७०
१५	कोल्हापूर	३१			२							३३
कोल्हापूर विभाग		१८०	२१	७९	१३३	८०	०	०	०	०	०	४९३
१६	औरंगाबाद	६५		४५	६१	६५	६२					२९८
१७	जालना	४९		४९	४९	४१						१८८
१८	बीड	६३		६३	६३	६३	९	४				२६५
औरंगाबाद विभाग		१७७	०	१५७	१७३	१६९	७१	४	०	०	०	७५१
१९	लातूर	१८		९	१८	५८	१०					११३
२०	उस्मानाबाद			६	३९	३७						८२
२१	नांदेड	६			१५	४६						६७
२२	परभणी	१८			३८	२९				६		९१
२३	हिंगोली	३०			७	२२	२३			७		८९
लातूर विभाग		७२	०	१५	११७	१९२	३३	०	०	१३	०	४४२
२४	बुलडाणा	९०				७८						१६८
२५	अकोला	५१				५१	११					११३
२६	वाशीम											०
२७	अमरावती	७७	१४			७१						१६२
२८	यवतमाळ	१०१				५५						१५६
अमरावती विभाग		३१९	१४	०	०	२५५	११	०	०	०	०	५९९
२९	वर्धा	४७				४४						९१
३०	नागपूर	६६	२२		२०	६७						१७५
३१	भंडारा	३४	२९			२९						९२
३२	गोंदिया		२७			१६						४३
३३	चंद्रपूर	१०	५०		५	२६						९१
३४	गडचिरोली	३	४		२२	१०						३९
नागपूर विभाग		१६०	१३२	०	४७	१९२	०	०	०	०	०	५३१
राज्य एकूण		१३४६	२५०	५००	८४२	१२८१	२२९	३१	२५	५७	०	४५६१

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना
अधिसूचित तालुक्यांची संख्या, रबी २०१८ - १९

अ. क्र.	जिल्हा	पिकनिहाय अधिसूचित तालुक्यांची संख्या										
		ज्वारी (जि.)	गहू (बा.)	गहू (जि.)	ज्वारी (बा.)	हरभरा	करडई	सुर्यफूल	उ. भात	उ. भुईमूग	रबी कांदा	एकूण
१	ठाणे											०
२	पालघर											०
३	रत्नागिरी								३	६		९
४	रायगड									२		२
५	सिंधुदुर्ग									८		८
कोकण विभाग		०	०	०	०	०	०	०	३	१६	०	१९
६	नाशिक	१	१२	१		१२				१३	१२	५१
७	धुळे									३	४	७
८	नंदुरबार									४		४
९	जळगांव				६	३				१५	९	३३
नाशिक विभाग		१	१२	१	६	१५	०	०	०	३५	२५	९५
१०	अहमदनगर					१				१४	१४	२९
११	पुणे	१	१		१					९	९	२१
१२	सोलापूर									६	१०	१६
पुणे विभाग		१	१	०	१	१	०	०	०	२९	३३	६६
१३	सातारा						२			८	५	१५
१४	सांगली									७		७
१५	कोल्हापूर					९				६		१५
कोल्हापूर विभाग		०	०	०	०	९	२	०	०	२१	५	३७
१६	औरंगाबाद										४	४
१७	जालना						२					२
१८	बीड						४				५	९
औरंगाबाद विभाग		०	०	०	०	०	६	०	०	०	९	१५
१९	लातूर	४	७		४	१	४	१				२१
२०	उस्मानाबाद	१	८	५	५	१	५			४	८	३७
२१	नांदेड	५	११			३						१९
२२	परभणी		६			३	९			४		२२
२३	हिंगोली					१				४		५
लातूर विभाग		१०	३२	५	९	९	१८	१	०	१२	८	१०४
२४	बुलडाणा					२					७	९
२५	अकोला									५	६	११
२६	वाशीम		६			६				५		१७
२७	अमरावती					३				३	९	१५
२८	यवतमाळ					५				५		१०
अमरावती विभाग		०	६	०	०	१६	०	०	०	१८	२२	६२
२९	वर्धा											०
३०	नागपूर											०
३१	भंडारा								६			६
३२	गोंदिया								८			८
३३	चंद्रपूर					१						१
३४	गडचिरोली								४			४
नागपूर विभाग		०	०	०	०	१	०	०	१८	०	०	१९
एकूण पिकनिहाय अधिसूचित तालुक्यांची संख्या		१२	५१	६	१६	५१	२६	१	२१	१३१	१०२	४१७

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत मंडळ/तालुका अधिसूचना, रबी हंगाम २०१८-१९

पिक - गहू (बागायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१	नाशिक				१	नाशिक			
१	दिंडोरी	१	दिंडोरी	+}	२	निफाड	८	निफाड	+}
		२	मोहाडी	+}			९	चांदोरी	+}
		३	कसबेवणी	+}			१०	सायखेडा	+}
		४	वरखेडा	}			११	पिंपळगाव बसवंत	+}
		५	उमराळे	+}			१२	ओझर	+}
		६	ननाशी	+}			१३	रानवड	}
		७	कोशींबे	}					
							१४	लासलगाव	+}
							१५	देवगाव	+}
							१६	नांदुर (म.)	}

पिक - गहू (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

२ धुळे

१	धुळे	१	धुळे (शहर)	+ }
		२	शिरुड	+ }
		३	बोरकूड	+ }
		४	आर्वी	}

५	सोनगीर	+ }
६	नगाव (बु.)	+ }
७	फागणे	+ }
८	मुकटी	}

९	धुळे (ग्रामिण)	+ }
१०	कुसुंबा	+ }
११	नेर (म.)	+ }
१२	लामकानी	}

२ साक्री

१३	साक्री	+ }
१४	कासारे	+ }
१५	म्हसदी(प्रा.)	}

१६	दुसाने	+ }
१७	निजामपूर	}

१८ ब्राम्हणवेल

१९	पिंपळनेर	+ }
२०	कुडाशी	+ }
२१	उमरपाटा	+ }
२२	दहीवेल	}

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

२ धुळे

३	शिरपूर	२३	शिरपूर	+ }
		२४	बोराडी	+ }
		२५	आर्थे	+ }
		२६	जवखेडे	}

२७	होळनाथे	+ }
२८	थाळनेर	+ }
२९	सांगवी	}

४ शिंदखेडा

३०	शिंदखेडा	+ }
३१	चिमठाणे	+ }
३२	शेवाळे	+ }
३३	खलाणे	}

३४	नरडाणे	+ }
३५	बेटावद	+ }
३६	वर्षी	}

३७	दोंडाईचा	+ }
३८	विखरण	+ }
३९	विरदेल	}

पिक - गहू (बागायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
३	नंदुरबार			
१	नंदुरबार	१	नंदुरबार	+}
		२	रनाळे	+}
		३	मांडळ	}
		४	खोंडामाळी	+}
		५	कोरीट	}
		६	धानोरा	+}
		७	आष्टे	}
२	नवापूर	८	नवापूर	+}
		९	नवागाव	}
		१०	खांडबारा	+}
		११	चिंचपाडा	}
		१२	विसरवाडी	
३	शहादा	१३	शहादा	+}
		१४	मोहिदेतऱ्हा	+}
		१५	म्हसावद	+}
		१६	ब्राम्हणपूरी	}
		१७	सारंगखेडा	+}
		१८	प्रकाशा	}
		१९	वडाळी	+}
		२०	असलोद	+}
		२१	मंदाणा	+}
		२२	कळसाडी	}
४	तळोदा	२३	तळोदा	+}
		२४	बोरद	+}
		२५	प्रतापपूर	}
		२६	सोमावल	
४	जळगाव			
१	जळगाव	१	जळगाव	+}
		२	म्हसावद	}
		३	भोकर	+}
		४	पिंपराळा	+}
		५	नाशिराबाद	+}
		६	असोदा	}
२	भुसावळ	७	भुसावळ	+}
		८	कुऱ्हे	+}
		९	वरणगाव	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
४	जळगाव			
३	बोदवड	१०	बोदवड	+}
		११	नाडगाव	+}
		१२	करंजी	}
४	यावल	१३	यावल	+}
		१४	भालोद	+}
		१५	बामणोद	+}
		१६	फैजपूर	}
		१७	साकळी	+}
		१८	किनगाव	}
५	रावेर	१९	रावेर	
		२०	खानापूर	
		२१	खिर्डी	+}
		२२	ऐनपूर	}
		२३	खिरोदा	+}
		२४	निंभोरा (बु.)	}
		२५	सावदा	
६	मुक्ताईनगर	२६	मुक्ताईनगर	
		२७	अंतुर्ली	+}
		२८	कुऱ्हा	+}
		२९	घोडसगाव	}
७	अंमळनेर	३०	अंमळनेर	+}
		३१	शिरुड	+}
		३२	नगाव	}
		३३	पातोंडा	+}
		३४	अमळगाव	+}
		३५	मारवाड	+}
		३६	भरवस	+}
		३७	वावडे	}
८	चोपडा	३८	चोपडा	+}
		३९	हातेड	+}
		४०	लासूर	}
		४१	अडावद	+}
		४२	धानोरा (प्रा.)	+}
		४३	गोरगावले	+}
		४४	चहाडी	}

पिक - गहू (बागायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

४ जळगाव

९	एरंडोल	४५	एरंडोल	+ }
		४६	रिंगणगाव	+ }
		४७	कासोदा	+ }
		४८	उतराण (गृह)	}
१०	धरणगाव	४९	पाळधी	+ }
		५०	चांदसर	+ }
		५१	साळवा	+ }
		५२	सोनवद (बु.)	+ }
		५३	पिंपरी (खु.)	+ }
		५४	धरणगाव	}
११	पारोळा	५५	पारोळा	+ }
		५६	बहादरपूर	+ }
		५७	रोळावे	}
		५८	तामसवाडी	+ }
		५९	चोरवड	}
१२	चाळीसगाव	६०	चाळीसगाव	+ }
		६१	खडकी	+ }
		६२	हातले	}
		६३	मेहूणबारे	+ }
		६४	बहाळ	}
		६५	तळेगाव	+ }
		६६	शिरसगाव	}
१३	जामनेर	६७	जामनेर	+ }
		६८	नेरी	+ }
		६९	मालदाभाडी	}
		७०	पहूर	+ }
		७१	शेंदुर्णी	+ }
		७२	तोंडापूर	}
		७३	फत्तेपूर	+ }
		७४	वाकडी	}
१४	पाचोरा	७५	पाचोरा	+ }
		७६	नगरदेवळा	+ }
		७७	गाळण	}
		७८	नांदरा	+ }
		७९	कुन्हाड (बु.)	+ }
		८०	वरखेडी (बु.)	+ }
		८१	पिंपळगाव	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

४ जळगाव

१५	भडगाव	८२	भडगाव	+ }
		८३	आमदडे	}
		८४	कोळगाव	+ }
		८५	कजगाव	}
५	अहमदनगर	१	जेऊर	+ }
१	अहमदनगर	२	कापूरवाडी	+ }
		३	चिंचोडी (प.)	+ }
		४	भिगार	}
		५	वाळकी	+ }
		६	रुई छत्तीसी	}
		७	नलेगाव	+ }
		८	सावेडी	+ }
		९	नागापूर	}
		१०	चास	+ }
		११	केडगाव	}
२	पारनेर	१२	पारनेर	+ }
		१३	भालवणी	+ }
		१४	सुपा	+ }
		१५	वाडेगव्हाण	}
		१६	टाकळी (धो.)	+ }
		१७	पळशी	+ }
		१८	वडझीरे	+ }
		१९	निघोज	}
३	श्रीगोंदा	२०	श्रीगोंदा	+ }
		२१	पेडगाव	}
		२२	मांडवगण	+ }
		२३	कोळगाव	}
		२४	बेलवंडी	+ }
		२५	दाव दैठाण	+ }
		२६	काष्टी	+ }
		२७	चिनाळा	}
४	कर्जत	२८	राशीन	+ }
		२९	कर्जत	+ }
		३०	भांबोरा	}
		३१	मिरजगाव	+ }
		३२	कोंभाळी	+ }
		३३	माही जळगाव	}

पिक - गहू (बागायत)					रबी २०१८-१९				
अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
५ अहमदनगर					५ अहमदनगर				
५	जामखेड	३४	जामखेड	+ }	१०	संगमनेर	६६	संगमनेर	+ }
		३५	अरणगाव	}			६७	धांदरफळ (बु.)	+ }
							६८	घारगाव	+ }
		३६	खर्डा	+ }			६९	डोळासणे	+ }
		३७	नान्नज	+ }			७०	साकूर	+ }
६	शेवगाव	३८	नायगाव	}	७१	पिंपरने	७१	पिंपरने	}
							७२	आश्वी	+ }
		३९	शेवगाव	+ }			७३	सिबलापूर	+ }
		४०	भातकूडगाव	+ }			७४	तळेगाव	+ }
		४१	धोर जळगाव (शे.)	}			७५	सामनापूर	}
७	पाथर्डी	४२	येरंडगाव		११	अकोले	७६	अकोले	+ }
							७७	समशेरपूर	+ }
		४३	भोधेगाव	+ }			७८	विळगाव	}
		४४	चापडगाव	}					
							७९	राजूर	+ }
८	नेवासा	४५	पाथर्डी	+ }	१२	केपरगाव	८०	साकिरवाडी	+ }
		४६	मानिक दौंडी	}			८१	शेंडी	+ }
		४७	करंजी	+ }			८२	कोतुळ	+ }
		४८	मिरी	}			८३	ब्राम्हणवाडा	}
९	राहुरी	४९	टाकळी मानूर	+ }	१३	राहाता	८४	कोपरगाव	+ }
		५०	कोरडगाव	}			८५	रवंदे	+ }
							८६	सूरेगाव	}
		५१	नेवासा (खु.)	+ }			८७	दहीगाव बोलका	+ }
		५२	नेवासा (बु.)	}			८८	पोहेगाव	}
१०	राहुरी	५३	सालबतपूर		१४	श्रीरामपूर	८९	राहाता	+ }
							९०	लोणी	+ }
		५४	घोडेगाव	+ }			९१	बाभळेश्वर	+ }
		५५	वडाळा भैरोबा	+ }			९२	शिर्डी	+ }
		५६	सोनाई	+ }			९३	पूणतांबा	}
११	राहुरी	५७	चांदा	+ }	१५	श्रीरामपूर	९४	श्रीरामपूर	+ }
		५८	कूकाणा	}			९५	बेलापूर	+ }
							९६	टाकळीभान	+ }
		५९	राहुरी	+ }			९७	उंदीरगाव	}
		६०	सात्रळ	+ }					
१२	राहुरी	६१	तहाराबाद	}	१६	श्रीरामपूर			
		६२	वांबोरी	+ }					
		६३	ब्राम्हणी	}					
१३	राहुरी	६४	देवळाली	+ }	१७	श्रीरामपूर			
		६५	टाकळी मिया	}					

८५

पिक - गहू (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

६ पुणे

१	हवेली	१	खेड शिवापूर	+}
		२	खडकवासला	+}
		३	कोथरुड	+}
		४	चिंचवड	}

५	कळस	+}
६	भोसरी	+}
७	वाघोली	}

८	हडपसर	+}
९	उरळीकांचन	+}
१०	थेऊर	}

२ मुळशी

११	पौड	+}
१२	पिरंगुट	+}
१३	माले	+}
१४	मुठे	}

१५	घोटावडे	+}
१६	थेरगाव	}

३ भोर

१७	भोर	+}
१८	अंबावडे	+}
१९	भोलावडे	+}
२०	संगमनेर	+}
२१	निघूडघर	}

२२	नसरापूर	+}
२३	वेळू	+}
२४	किकवी	}

४ मावळ

२५	लोणावळा	+}
२६	कार्ला	+}
२७	खडकाळा	+}
२८	तळेगाव दाभाडे	}

२९	काळे कॉलनी	+}
३०	शिवणे	+}
३१	वडगाव मावळ	}

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

६ पुणे

५	जुन्नर	३२	जुन्नर	+}
		३३	राजूर	+}
		३४	आपटाळे	}

३५	ओतूर	+}
३६	वडगाव (आनंद)	+}
३७	दिंगोरे	}

३८	नारायणगाव	+}
३९	बेल्हा	+}
४०	निमगाव सावा	}

६ खेड

४१	राजगुरु नगर	+}
४२	कन्हारसर	+}
४३	वाडा	+}
४४	कुडे (बु.)	}

४५	कडूस	+}
४६	पाईट	}

४७	चाकण	+}
४८	पिंपळगाव त.खेड	+}
४९	आळंदी	}

७ आंबेगाव

५०	घोडेगाव	+}
५१	आंबेगाव	}

५२	कळंब	+}
५३	मंचर	+}
५४	पारगाव	}

८ शिरूर

५५	शिरूर	+}
५६	रांजणगाव गणपती	+}
५७	टाकळी हाजी	+}
५८	मलठण	}

५९	पाबळ	+}
६०	तळेगाव ढमढेरे	+}
६१	कोरेगाव भीमा	}

६२	न्हावरा	+}
६३	वडगाव रासाई	}

पिक - गहू (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

६ पुणे

९	बारामती	६४	बारामती	+}
		६५	उंडावडी केपी	}
		६६	मालेगाव	+}
		६७	पणदरे	}
		६८	वडगाव निंब	
		६९	सूपा	+}
		७०	लोणी (भा.)	+}
		७१	मोरगाव	}
१०	इंदापूर	७२	इंदापूर	+}
		७३	लोणी देवकर	+}
		७४	बावडा	}
		७५	सणसर	
		७६	निमगाव केतकी	+}
		७७	काटी	+}
		७८	अंधूरणे	+}
		७९	भिगवण	}
११	पुरंदर	८०	सासवड	+}
		८१	भिवडी	+}
		८२	राजेवाडी	}
		८३	जेजूरी	+}
		८४	कुंभार वळण	}
		८५	परिंचे	+}
		८६	वाल्हा	}

७ सोलापूर

१	उ. सोलापूर	१	तिन्हे	+}
		२	वडाळा	+}
		३	मार्डी	}

८६

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

७ सोलापूर

२	द. सोलापूर	४	बोरामणी	+}
		५	मुस्ती	+}
		६	वळसंग	}
		७	मंद्रुप	+}
		८	विचूर	+}
		९	निबर्गी	+}
		१०	होटगी	}
३	बारशी	११	बारशी	+}
		१२	खांडवी	+}
		१३	आगलगाव	+}
		१४	पांगरी	}
		१५	पानगाव	+}
		१६	सूडी	+}
		१७	वैराग	}
		१८	नारी	+}
		१९	उपळे (दु.)	+}
		२०	गौडगाव	}
४	अक्कलकोट	२१	अक्कलकोट	+}
		२२	जेऊर	+}
		२३	तडवळ	+}
		२४	करजगी	}
		२५	दुधनी	+}
		२६	मैदर्गी	}
		२७	वागदरी	+}
		२८	चपळगाव	+}
		२९	किणी	}
५	मोहोळ	३०	मोहोळ	+}
		३१	नरखेड	+}
		३२	शेटफळ	+}
		३३	पेनुर	}
		३४	वाघोली	+}
		३५	कामती (बु.)	+}
		३६	सावळेक्षर	+}
		३७	टाकळी (सि.)	}

८७

पिक - गहू (बागायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

७ सोलापूर

६	माढा	३८	माढा	+	}
		३९	दारफळ		}
		४०	रोपळे	+	}
		४१	म्हैसगाव	+	}
		४२	कुर्जुवाडी		}
		४३	टेंभूर्णी	+	}
		४४	रांझणी	+	}
		४५	मोडनिंब	+	}
		४६	लऊळ		}
७	करमाळा	४७	करमाळा	+	}
		४८	केतूर	+	}
		४९	कोटी		}
		५०	जेऊर	+	}
		५१	उमरड	+	}
		५२	केम	+	}
		५३	अर्जूननगर	+	}
		५४	सालसे		}
८	पंढरपूर	५५	पंढरपूर	+	}
		५६	भंडी शेगाव	+	}
		५७	भाळवणी		}
		५८	करकंब	+	}
		५९	पट. कुरोली		}
		६०	पूळूज	+	}
		६१	चळे		}
		६२	तुंगत	+	}
		६३	कासेगाव		}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

७ सोलापूर

९	सांगोला	६४	सांगोला	+	}
		६५	शिवणे	+	}
		६६	जवळा		}
		६७	हात्तीद	+	}
		६८	सोनंद	+	}
		६९	कोळा	+	}
		७०	नाझरा		}
		७१	महूद (बु.)	+	}
		७२	संगेवाडी		}
१०	माळशिरस	७३	माळशिरस	+	}
		७४	ईस्लामपूर	+	}
		७५	अकलूज	+	}
		७६	लवंग	+	}
		७७	महालुंग		}
		७८	पिलीव	+	}
		७९	वेळापूर		}
		८०	नातेपूते	+	}
		८१	सदाशिवनगर	+	}
		८२	दहिगाव		}
११	मंगळवेढा	८३	मंगळवेढा	+	}
		८४	बोराळे	+	}
		८५	आंधळगाव		}
		८६	भोसे	+	}
		८७	हूलजंती	+	}
		८८	मरवडे	+	}
		८९	मारापूर		}

पिक - गहू (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
८	सातारा			
१	सातारा	१	सातारा	+ }
		२	खेड	+ }
		३	वर्ये	+ }
		४	कनेर	+ }
		५	शेंद्रे	}
		६	नागठाणे	+ }
		७	आंबवडे	+ }
		८	दहिवड	+ }
		९	परळी	}
		१०	वडूथ	+ }
		११	तासगाव	+ }
		१२	अपर्शिगे	}
२	जावळी	१३	मेढा	+ }
		१४	आनेवाडी	+ }
		१५	कुडाळ	+ }
		१६	करहर	}
		१७	केळघर	+ }
		१८	बामणोली	}
३	पाटण	१९	पाटण	+ }
		२०	म्हावशी	+ }
		२१	हेळवाक	+ }
		२२	मरळी	+ }
		२३	मोरगीरी	+ }
		२४	ढेबेवाडी	+ }
		२५	चाफळ	}
		२६	तारळे	+ }
		२७	मल्हारपेठ	+ }
		२८	तळमावले	+ }
		२९	कूठरे	}

८८

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
८	सातारा			
४	कराड	३०	कराड	+ }
		३१	उंब्रज	+ }
		३२	इंडोली	+ }
		३३	सूपने	}
		३४	मसूर	+ }
		३५	कवठे	+ }
		३६	कोपर्डे-हवेली	+ }
		३७	सैदपूर	+ }
		३८	शोणोली	}
		३९	कोळे	+ }
		४०	उंडाळे	+ }
		४१	काले	+ }
		४२	मलकापूर	}
५	कोरेगाव	४३	कोरेगाव	+ }
		४४	कुमठे	+ }
		४५	रहिमतपूर	+ }
		४६	शिरंबे	+ }
		४७	वाठारकिरोली	}
		४८	वाठार (स्टे.)	+ }
		४९	पिंपोडे (बु.)	+ }
		५०	सातारा रोड	+ }
		५१	किन्हई	}
६	खटाव	५२	खटाव	+ }
		५३	औंध	+ }
		५४	पूसेगाव	+ }
		५५	बूध	+ }
		५६	वडूज	}
		५७	पूसेसावळी	+ }
		५८	मायणी	+ }
		५९	निमसोड	+ }
		६०	कातरखटाव	}

पिक - गहू (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

८ सातारा

७	माण	६१	दहीवडी	+}
		६२	मालवडी	+}
		६३	गोंदवले (बु.)	+}
		६४	कूकूडवाड	}
		६५	म्हसवड	+}
		६६	मार्डी	+}
		६७	शिगणापूर	}

८ फलटण

	६८	फलटण	
	६९	आसू	
	७०	होळ	+}
	७१	गिरवी	}
	७२	आदर्की (बु.)	+}
	७३	वाठार (नि.)	+}
	७४	बरड	+}
	७५	राजळे	+}
	७६	तरडगाव	}

९ खंडाळा

	७७	खंडाळा	+}
	७८	वाठार (बु.)	+}
	७९	शिरवळ	+}
	८०	लोणंद	}

१० वाई

	८१	पसरणी	+}
	८२	पाचवड	+}
	८३	धोम	+}
	८४	वाई	}
	८५	भुईंज	+}
	८६	ओझर्डे	+}
	८७	सूरुर	}

११ महाबळेश्वर

	८८	तापोळा	+}
	८९	लामज	}

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

९ सांगली

१	मिरज	१	मिरज	+}
		२	मालगाव	+}
		३	अरग	}
		४	कवलापूर	+}
		५	बुधगाव	}
		६	क. डिग्रज	+}
		७	सांगली	}

२ जत

८	जत	+}
९	डफळापूर	+}
१०	कुंभारी	+}
११	शेगाव	}
१२	उमदी	+}
१३	माडग्याळ	+}
१४	मुचंडी	+}
१५	संख	}

३ खानापूर

१६	खानापूर	+}
१७	करंजे	+}
१८	विटा	+}
१९	लेंगरे	+}
२०	भाळवणी	}

४ वाळवा

२१	वाळवा	+}
२२	आष्टा	+}
२३	कोरेगाव	}
२४	ईस्लामपूर	+}
२५	पेठ	+}
२६	कामेरी	}
२७	कासेगाव	+}
२८	ताकारी	+}
२९	बहे	}
३०	चिकूर्डे	+}
३१	तांदुळवाडी	}

९०

पिक - गहू (बागायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
९	सांगली			
५	तासगाव	३२	तासगाव	+ }
		३३	विसापूर	+ }
		३४	मांजर्डे	}
		३५	मणेराजुरी	+ }
		३६	सावळज	+ }
		३७	येळावी	}
६	पलूस	३८	भिलवडी	+ }
		३९	अंकल खोप	+ }
		४०	पलूस	+ }
		४१	कुंडल	}
७	कडेगाव	४२	कडेगाव	+ }
		४३	शाळगाव	+ }
		४४	नेवरी	+ }
		४५	वांगी	+ }
		४६	चिंचणी (अं.)	}
८	शिराळा	४७	शिराळा	+ }
		४८	मांगले	+ }
		४९	सागाव	+ }
		५०	शिरसी	}
		५१	चरण आरळा	+ }
		५२	कोकरुड	}
९	आटपाडी	५३	आटपाडी	+ }
		५४	दिघंची	}
		५५	खरसूंडी	
१०	कवठेमहांकाळ	५६	कवठेमहांकाळ	+ }
		५७	कूची	+ }
		५८	ढालगाव	}
		५९	देशिंग	+ }
		६०	हिंणगाव	}
१०	कोल्हापूर			
१	हातकर्णगले	१	हातकर्णगले	+ }
		२	हेरळे	+ }
		३	कबनुर	+ }
		४	रुई	+ }
		५	हूपरी	}
		६	वडगाव	+ }
		७	वाठार त. वडगाव	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१०	कोल्हापूर			
२	शिरोळ	८	शिरोळ	+ }
		९	नृसिंहवाडी	+ }
		१०	नांदणी	+ }
		११	जयसिंगपूर	}
		१२	शिरढोण	+ }
		१३	कुरुंदवाड	+ }
		१४	दत्तवाड	}
३	करविर	१५	कसबा बावडा	+ }
		१६	निगवे (बु.)	+ }
		१७	मुडशिगी	}
		१८	सांगरुळ	+ }
		१९	शिरोली-दुमाळा	+ }
		२०	बीड	+ }
		२१	बालीगे	}
		२२	हळदी	+ }
		२३	इसपुर्ली	+ }
		२४	कनेरी	}
४	गडहिंग्लज	२५	गडहिंग्लज	+ }
		२६	कडगाव	+ }
		२७	दुंडगे	+ }
		२८	हलकर्णी	+ }
		२९	कसबा-नुल	}
		३०	महागाव	+ }
		३१	नेसरी	}
११	औरंगाबाद			
१	औरंगाबाद	१	औरंगाबाद	+ }
		२	भावसिंगपूरा	+ }
		३	उस्मानपूरा	+ }
		४	कांचनवाडी	}
		५	चौका	+ }
		६	हरसूल	+ }
		७	विता-पिंपळगाव	}
		८	करमाड	+ }
		९	चिखलठाणा	+ }
		१०	लाडसांगवी	}

पिक - गहू (बागायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

११ औरंगाबाद

२	फुलंब्री	११	फुलंब्री	+ }
		१२	तिरबावडा	+ }
		१३	आळंद	+ }
		१४	वडोदा बाजार	}

३ पैठण

		१५	पैठण	
		१६	बिडकीन	
		१७	लोहगाव	+ }
		१८	ढोरकीन	+ }
		१९	बालानगर	+ }
		२०	पिंपळवाडी (पि.)	}

		२१	पाचोड	+ }
		२२	विहामांडवा	+ }
		२३	नांदर	}

४ गंगापूर

		२४	अड्डळ	
		२५	गंगापूर	+ }
		२६	भंडाळा	}
		२७	मांजरी	
		२८	शेंदुरवाडा	+ }
		२९	वाळूज	}

		३०	तुर्काबाद	
		३१	हरसूल	+ }
		३२	डोणगाव	+ }
		३३	सिद.वडगाव	}

५ वैजापूर

		३४	वैजापूर	+ }
		३५	शिऊर	+ }
		३६	लोणी (खु.)	}

		३७	खंडाळा	+ }
		३८	बोरसर	}

		३९	लासूरगाव	+ }
		४०	गारज	}

		४१	महालगाव	+ }
		४२	नागमठाण	+ }
		४३	लाडगाव	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

११ औरंगाबाद

६	कन्नड	४४	कन्नड	
		४५	चापनेर	
		४६	चिखलठाणा	
		४७	पिशोर	+ }
		४८	नाचणवेल	}

		४९	करंजखेड	+ }
		५०	चिंचोली (पी.)	}
		५१	देवगाव	

७	खूलताबाद	५२	वेरुळ	
		५३	सुलतानपूर	+ }
		५४	सावंगी	}

८	सिल्लोड	५५	सिल्लोड	+ }
		५६	निल्लोड	}

		५७	भराडी	+ }
		५८	बोरगाव बाजार	}
		५९	अजिंठा	+ }
		६०	गोळेगाव	}

		६१	आमठाणा	
		६२	अभई	
		६३	सोयगाव	+ }
		६४	सावळज बाजार	}

		६५	बानोटी	
--	--	----	--------	--

१२ जालना

१	भोकरदन	१	भोकरदन	
		२	धावडा	+ }
		३	अनावा	}
		४	पिंपळगाव (रे.)	
		५	सिपोरा	+ }
		६	राजूर	+ }
		७	केदारखेड	}

८	हसनाबाद			
---	---------	--	--	--

पिक - गहू (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१२ जालना				
२	जाफराबाद	९	जाफराबाद	+ }
		१०	माहोरा	+ }
		११	कुंभारझरी	}
		१२	टेंभूर्णी	+ }
		१३	वरुड (बु.)	}
३	जालना	१४	जालना (शहर)	+ }
		१५	जालना (ग्रामिण)	}
		१६	नेर	+ }
		१७	शेताली	+ }
		१८	रामनगर	}
		१९	पांचाळ वडगाव	+ }
		२०	विरेगाव	}
		२१	वाघरुळ (ज.)	
४	बदनापूर	२२	बदनापूर	+ }
		२३	शेलगाव	}
		२४	धाबाडी	+ }
		२५	बावणे पांगरी	+ }
		२६	रोषणगाव	}
५	अंबड	२७	अंबड	+ }
		२८	धनगर पिंपरी	}
		२९	जामखेड	+ }
		३०	रोहीलगड	+ }
		३१	गोंदी	}
		३२	वडीगोद्री	+ }
		३३	सुकापूरी	}
६	घनसांगवी	३४	घनसांगवी	
		३५	राणीउंचेगाव	
		३६	तिर्थपूरी	
		३७	कु. पिंपळगाव	+ }
		३८	अंतरवली टेंभे	}
		३९	रांजणी	+ }
		४०	जांब समर्थ	}

१२

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१२ जालना				
७	परतूर	४१	परतूर	+ }
		४२	वाटूर	}
		४३	श्रीष्टी	
		४४	आष्टी	+ }
		४५	सातोना (बु.)	}
८	मंठा	४६	मंठा	
		४७	तळणी	+ }
		४८	ढोकसाळ	+ }
		४९	पांगारी (गो.)	}
१३ बीड				
१	बीड	१	बीड	+ }
		२	पाली	}
		३	नळवंडी	+ }
		४	पिंपळनेर	+ }
		५	म्हळस जवळा	}
		६	पेडगाव	+ }
		७	राजुरी (बु.)	}
		८	मांजरसूंभा	+ }
		९	लिंबा गणेश	+ }
		१०	नेकनूर	+ }
		११	चौसाळा	}
२	पाटोदा	१२	पाटोदा	+ }
		१३	दासखेड	+ }
		१४	अमळनेर	+ }
		१५	येरळा	}
३	शिरूर कासार	१६	शिरुड	+ }
		१७	तितरवाणी	+ }
		१८	रायमोह	}

पिक - गहू (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१३ बीड

४	आष्टी	१९	आष्टी	+ }
		२०	टाकळसिंग	}

२१	कडा			
----	-----	--	--	--

२२	धामणगाव			
----	---------	--	--	--

२३	दौलावडगाव	+ }		
----	-----------	-----	--	--

२४	धानोरा	}		
----	--------	---	--	--

२५	पिंपळा			
----	--------	--	--	--

५	गेवराई	२६	गेवराई	+ }
---	--------	----	--------	-----

		२७	धोंडराई	}
--	--	----	---------	---

२८	जातेगाव	+ }		
----	---------	-----	--	--

२९	पाचेगाव	+ }		
----	---------	-----	--	--

३०	सिरसादेवी	+ }		
----	-----------	-----	--	--

३१	तलवडा	+ }		
----	-------	-----	--	--

३२	रेवकी	}		
----	-------	---	--	--

३३	उमापूर	+ }		
----	--------	-----	--	--

३४	मादळमोही	+ }		
----	----------	-----	--	--

३५	चकलंबा	}		
----	--------	---	--	--

६	माजलगाव	३६	माजलगाव	+ }
---	---------	----	---------	-----

		३७	गंगामसला	+ }
--	--	----	----------	-----

		३८	कीट्टी आडगाव	+ }
--	--	----	--------------	-----

		३९	तालखेड	}
--	--	----	--------	---

४०	नित्रुड	+ }		
----	---------	-----	--	--

४१	दिद्रुड	}		
----	---------	---	--	--

७	आंबेजोगाई	४२	आंबेजोगाई	+ }
---	-----------	----	-----------	-----

		४३	लो. सावरगाव	+ }
--	--	----	-------------	-----

		४४	पाटोदा (म.)	}
--	--	----	-------------	---

४५	घाटनांदुर	+ }		
----	-----------	-----	--	--

४६	बर्दापूर	}		
----	----------	---	--	--

८	केज	४७	केज	+ }
---	-----	----	-----	-----

		४८	यूसूफवडगाव	+ }
--	--	----	------------	-----

		४९	बनसारोळा	}
--	--	----	----------	---

५०	होळ			
----	-----	--	--	--

५१	ह. पिंपरी	+ }		
----	-----------	-----	--	--

५२	नांदुरघाट	+ }		
----	-----------	-----	--	--

५३	विडा	}		
----	------	---	--	--

१३

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१३ बीड

९	परळी	५४	परळी	+ }
		५५	धर्मापूर	}

५६	सिरसाळा	+ }		
----	---------	-----	--	--

५७	नागापूर	+ }		
----	---------	-----	--	--

५८	पिंपळगाव गाडे	}		
----	---------------	---	--	--

१०	धारुर	५९	धारुर	+ }
----	-------	----	-------	-----

६०	मोहरखेड	+ }		
----	---------	-----	--	--

६१	तेलगाव	}		
----	--------	---	--	--

११	वडवणी	६२	कवडगाव	+ }
----	-------	----	--------	-----

		६३	वडवणी	}
--	--	----	-------	---

१४ लातूर

१	औसा	१	औसा	+ }
---	-----	---	-----	-----

२	किनी-थोट	+ }		
---	----------	-----	--	--

३	भादा	+ }		
---	------	-----	--	--

४	उजनी	+ }		
---	------	-----	--	--

५	बेलकूड	}		
---	--------	---	--	--

६	किल्लारी	+ }		
---	----------	-----	--	--

७	लामजना	+ }		
---	--------	-----	--	--

८	मातोळा	}		
---	--------	---	--	--

२	निलंगा	९	निलंगा	+ }
---	--------	---	--------	-----

		१०	पानचिंचोली	+ }
--	--	----	------------	-----

		११	अंबुलगा	+ }
--	--	----	---------	-----

		१२	निटुर	}
--	--	----	-------	---

१३	कासार सिरसी	+ }		
----	-------------	-----	--	--

१४	मदनसूरी	+ }		
----	---------	-----	--	--

१५	औरादशहाजनी	+ }		
----	------------	-----	--	--

१६	कासार बालकूदा	+ }		
----	---------------	-----	--	--

१७	हलगरा	+ }		
----	-------	-----	--	--

१८	भुतमुंगळी	}		
----	-----------	---	--	--

१५ नांदेड

१	नांदेड (ग्रा.)	+ }		
---	----------------	-----	--	--

२	तुप्पा	}		
---	--------	---	--	--

३	विष्णुपूरी	+ }		
---	------------	-----	--	--

४	वसरणी	+ }		
---	-------	-----	--	--

५	लिंबगाव	+ }		
---	---------	-----	--	--

६	तरोडा (बु.)	}		
---	-------------	---	--	--

पिक - गहू (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१६ परभणी

१ परभणी

१ परभणी

२ झरी

३ पेडगाव + }

४ जांब }

५ शिंगणापूर

६ दैठणा

७ पिंगळी

२ जितूर

८ जितूर + }

९ बोरी + }

१० आडगाव (बु.) }

११ सांगवी (म्हा.) + }

१२ बामणी (बु.) + }

१३ चारठाणा }

९४

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१६ परभणी

८ पूर्णा

१४ पूर्णा

१५ ताडकळस + }

१६ लिमला }

१७ कातनेश्वर

१८ चुडावा

१७ हिंगोली

१ हिंगोली

१ हिंगोली + }

२ खंबाळा }

३ नर्सी

४ बासंबा + }

५ डिग्रस कराळे }

६ माळ हिवरा

७ सिरसम (बु.)

पिक - गहू (बागायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१७	हिंगोली				१८	बुलडाणा			
२	औंढा (ना.)	८	औंढा (ना.)		३	खिखली	११	खिखली	+ }
		९	येहळेगाव				१२	हातणी	}
		१०	जवळा बाजार				१३	एकलारा	+ }
		११	साळणा				१४	अमडापूर	+ }
							१५	पेठ	+ }
							१६	उंद्री	+ }
							१७	धोडप	}
३	सेनगाव	१२	सेनगाव	+ }			१८	मेरा (खु.)	+ }
		१३	गोरेगाव	}			१९	शोलगाव आटोळ	+ }
		१४	आजेगाव	+ }			२०	कोलारा	+ }
		१५	पान - कन्हैरगाव	+ }			२१	चांदई	}
		१६	साखरा	+ }					
		१७	हत्ता	}	४	बुलडाणा	२२	बुलडाणा	+ }
४	कळमनुरी	१८	कळमनुरी	+ }			२३	साखळी (बु.)	+ }
		१९	वाकोडी	}			२४	पाडळी	+ }
							२५	देऊळघाट	}
		२०	नांदापूर				२६	म्हसला	+ }
		२१	आ. बाळापूर				२७	धाड	+ }
							२८	रायपूर	}
		२२	डोंगरकडा	+ }	५	देऊळगाव	२९	देऊळगाव (रा.)	+ }
		२३	वारंगा फाटा	}			३०	मेहूणा राजा	+ }
							३१	तुळजापूर	}
५	बसमत	२४	बसमत	+ }			३२	दे. माही	+ }
		२५	अंबा	+ }			३३	अंदेरा	}
		२६	हयातनगर	}					
		२७	गिरगाव		६	मेहकर	३४	मेहकर	+ }
		२८	हट्टा				३५	हिवरा आश्रम	+ }
							३६	देऊळगाव माळी	}
		२९	टेंभूर्णी				३७	डोणगाव	+ }
		३०	कुरुंदा				३८	अंजनी (बु.)	}
							३९	शेवगाव (दे.)	+ }
							४०	लोणी गवळी	+ }
							४१	जानेफळ	+ }
							४२	नायगाव दत्तपूर	+ }
							४३	वरवंड	}
१८	बुलडाणा								
१	जळगाव	१	जळगाव	+ }			४४	सिंदखेड राजा	+ }
		२	आसलगाव	+ }			४५	किनगाव राजा	+ }
		३	पिपळगाव काळे	}			४६	सोनोशी	}
		४	जामोद	+ }	७	सिंदखेड राजा	४७	साखरखेडा	
		५	वडशिगी	}					
२	संग्रामपूर	६	संग्रामपूर	+ }			४८	दुसरबीड	+ }
		७	पातुर्डा	+ }			४९	मलकापूर (पांग्रा)	+ }
		८	कवठळ	}			५०	शेंदुरजन	}
		९	सोनाळा	+ }					
		१०	बावनबीर	}					

पिक - गहू (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१८ बुलडाणा				
८	लोणार	५१	लोणार	+}
		५२	टिटवी	+}
		५३	हिरडव	}
		५४	सुलतानपूर	+}
		५५	बिबी	+}
		५६	अंजनी (खु.)	}
९	खामगाव	५७	खामगाव	+}
		५८	आवार	+}
		५९	अटाळी	}
		६०	काळेगाव	+}
		६१	हिवरखेड	+}
		६२	वझर	+}
		६३	पिंपळगाव राजा	+}
		६४	पारखेड	}
		६५	बोरी अडगाव	+}
		६६	पळशी (बु.)	+}
		६७	लाखनवाडा	}
१०	शोगाव	६८	शोगाव	+}
		६९	जवळा (बु.)	+}
		७०	मनसगाव	}
		७१	माटरगाव	+}
		७२	जळंब	}
११	मलकापूर	७३	मलकापूर	+}
		७४	धरणगाव	+}
		७५	नरवेल	}
		७६	दाताळा	+}
		७७	जांभूळ धाबा	}
१२	मोताळा	७८	मोताळा	+}
		७९	बोराखेडी	+}
		८०	शेलापूर (बु.)	+}
		८१	प्रिप्री गवळी	+}
		८२	पिंपळगाव देवी	}
		८३	धामणगाव बढे	+}
		८४	रोहीणखेड	}

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१८ बुलडाणा				
१३	नांदुरा (बु.)	८५	नांदुरा (बु.)	+}
		८६	निमगाव	+}
		८७	शेंबा (बु.)	+}
		८८	महाळुंगी	}
		८९	वडनेर	+}
		९०	चांदुरबीस्वा	}
१९ अकोला				
१	अकोट	१	अकोट	+}
		२	मुंडगाव	+}
		३	पणज	+}
		४	चोहोड्टा	+}
		५	कुटासा	+}
		६	आसेगाव बाजार	}
		७	उमरा	+}
		८	अकोलखेड	}
२	तेल्हारा	९	तेल्हारा	+}
		१०	माळेगांव बाजार	+}
		११	हिवरखेड	+}
		१२	पंचगव्हाण	}
		१३	अडगाव (बु.)	+}
		१४	पाथर्डी	}
३	बाळापूर	१५	बाळापूर	+}
		१६	पारस	+}
		१७	उरळ (बु.)	+}
		१८	निंबा	+}
		१९	हातरुण	}
		२०	व्याळा	+}
		२१	वाडेगाव	}
४	पातूर	२२	पातूर	+}
		२३	बाभूळगाव	+}
		२४	आलेगाव	}
		२५	चात्री	+}
		२६	सरस्ती	}

पिक - गहू (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१९	अकोला			
५	अकोला	२७	अकोला	+ }
		२८	घूसर	+ }
		२९	दहिहोडा	+ }
		३०	कापशी	+ }
		३१	उगवा	+ }
		३२	आगर	}
		३३	बोरगाव मंजू	+ }
		३४	शिवणी	+ }
		३५	पळशी (बु.)	+ }
		३६	सांगळूद	+ }
		३७	कुरणखेड	}

९७

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१९	अकोला			
६	बार्शीटाकळी	३८	बार्शीटाकळी	+ }
		३९	महान	}
		४०	राजंदा	+ }
		४१	धाबा	+ }
		४२	पिंजर	+ }
		४३	खेडा (बु.)	}
७	मुर्तीजापूर	४४	मुर्तीजापूर	+ }
		४५	हातगाव	+ }
		४६	लाखपूरी	}
		४७	माना	+ }
		४८	शेलू बाजार	+ }
		४९	निंभा	+ }
		५०	कुरुम	+ }
		५१	जामटी	}

पिक - गहू (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
२० अमरावती				
१	धारणी	१	धुळघाट	+}
		२	सावलीखेडा	}
२	अमरावती	३	अमरावती	+}
		४	वडाळी	+}
		५	बडनेरा	+}
		६	वलगाव	+}
		७	नवसारी	}
		८	शिराळा	+}
		९	नांदगाव पेठ	+}
		१०	माहूली जहागीर	+}
		११	डवरगाव	}
३	भातकूली	१२	भातकूली	+}
		१३	आसरा	+}
		१४	निभा	}
		१५	आष्टी	+}
		१६	पूर्णा नगर	+}
		१७	खोलापूर	}
४	नांदगाव खंडेश्वर	१८	नांदगाव खंडेश्वर	+}
		१९	धानोरा गुरव	+}
		२०	पापळ	}
		२१	मंगरुळ चव्हाळा	+}
		२२	शिवणी	+}
		२३	लोणी	+}
		२४	माहूलीचोर	+}
		२५	दाभा	}
५	चांदुर (रे.)	२६	चांदुर (रे.)	+}
		२७	अमला विश्वेश्वर	+}
		२८	घुईखेड	+}
		२९	पळसखेड	+}
		३०	सातेफळ	}

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
२० अमरावती				
६	धामणगाव (रे.)	३१	धामणगाव (रे.)	+}
		३२	दत्तापूर	+}
		३३	भातकूली	+}
		३४	चिंचाली	+}
		३५	तळेगाव दशासर	+}
		३६	मंगरुळ दस्तगीर	+}
		३७	अंजनसिंगी	}
७	तिवसा	३८	तिवसा	+}
		३९	वरखेड	}
		४०	मोझरी	+}
		४१	वऱ्हा	+}
		४२	कुऱ्हा	}
८	मोर्शी	४३	मोर्शी	+}
		४४	नेर (पिंगळाई)	+}
		४५	शिरखेड	}
		४६	रिध्दपूर	+}
		४७	अंबाडा	+}
		४८	हिवरखेड	+}
		४९	धामणगाव	}
९	वरुड	५०	वरुड	+}
		५१	बेनोडा	+}
		५२	लोणी	}
		५३	पुसला	+}
		५४	शेंदुर्जना घाट	+}
		५५	राजुरा बाजार	}
१०	अचलपूर	५६	अचलपूर	
		५७	परतवाडा	
		५८	रासेगाव	+}
		५९	असदपूर	+}
		६०	पश्चोट	+}
		६१	परसापूर	}

पिक - गहू (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

२० अमरावती

११	चांदुर बाजार	६२	चांदुर बाजार	+}
		६३	बेलारा	+}
		६४	तळेगाव मोहना	+}
		६५	आसेगाव	}

		६६	शिरजगाव कसबा	+}
		६७	करजगाव	+}
		६८	ब्राम्हणवाडा थडी	}

१२	चिखलदरा	६९	चिखलदरा	+}
		७०	सेमाडोह	+}
		७१	टेंभूरसोडा	+}
		७२	चुर्णी	}

१३	अंजनगांव सुर्जी	७३	अंजनगांव	
		७४	भंडारज	
		७५	विहिगाव	
		७६	सातेगाव	
		७७	कापूसतळणी	

२१ यवतमाळ

१	यवतमाळ	१	यवतमाळ	+}
		२	कापरा (मे.)	+}
		३	हिवरी	+}
		४	अर्जुना	}
		५	येळाबारा	+}
		६	सावरगड	+}
		७	कोळंबी	+}
		८	अकोला (बा.)	}

२	बाभूळगाव	९	बाभूळगाव	+}
		१०	वेणी	+}
		११	घारफळ	}
		१२	पहूर	+}
		१३	सावर	}

३	कळंब	१४	कळंब	+}
		१५	कोठा	+}
		१६	सावरगाव	+}
		१७	पिंपळगाव (रु.)	}
		१८	मेटीखेडा	+}
		१९	जोडमोहा	}

४	दारव्हा	२०	दारव्हा	+}
		२१	बोरी (खु.)	+}
		२२	महागाव	+}
		२३	लाडखेड	}

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

२१ यवतमाळ

४	दारव्हा	२४	चिखली	+}
		२५	लोही	+}
		२६	मांगकिन्ही	}

५	दिग्रस	२७	दिग्रस	+}
		२८	तिवरी	}

		२९	कलगाव	+}
		३०	तूप टाकळी	}

६	आर्णी	३१	आर्णी	+}
		३२	लोणबेहळ	+}
		३३	अंजनखेड	}

		३४	जवळा	+}
		३५	बोरगाव	+}
		३६	सावळी	}

७	नेर	३७	नेर	+}
		३८	शिरजगाव	+}
		३९	मोझर	}
		४०	माणिकवाडा	+}
		४१	वटफळी	+}
		४२	मालखेड (खु.)	}

८	पूसद	४३	पूसद	+}
		४४	वरुड	+}
		४५	जांबबाजार	+}
		४६	ब्राम्हणगाव	}
		४७	खंडाळा	+}
		४८	बेलोरा (खु.)	+}
		४९	शेंबाळपिंपरी	+}
		५०	गौळ (खु.)	}

९	उमरखेड	५१	उमरखेड	+}
		५२	मुळावा	+}
		५३	विडूळ	}

		५४	बिटरगाव (बु.)	+}
		५५	दराटी	+}
		५६	ढाणकी	+}
		५७	चातारी	}

पिक - गहू (बागायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

२१ यवतमाळ

१०	महागाव	५८	महागाव	+ }
		५९	फुल सावंगी	+ }
		६०	मोरथ	}

		६१	गुंज	+ }
		६२	हिवरा	+ }
		६३	काळी (दौ.)	}

११	वणी	६४	वणी	+ }
		६५	राजूर	+ }
		६६	भालर	}

		६७	रासा	+ }
		६८	कायर	+ }
		६९	शिंदोला	+ }
		७०	शिरपूर	}

		७१	पूनवट	
--	--	----	-------	--

१२	मारेगाव	७२	मारेगाव	
		७३	माडी	+ }
		७४	वनोजा	+ }
		७५	कुंभा	+ }
		७६	वाटोणी	}

१३	जामणी	७७	झरी	+ }
		७८	माथार्जून	+ }
		७९	शिबळा	+ }
		८०	खडकडोह	+ }
		८१	मूकूटबन	}

१४	केळापूर	८२	पांढरकवडा	+ }
		८३	पहापळ	+ }
		८४	चालबर्डी	}
		८५	रुंझा	+ }
		८६	करंजी	+ }
		८७	पाटणबोरी	}

१५	घाटंजी	८८	घाटंजी	
		८९	पारवा	+ }
		९०	कुर्ली	+ }
		९१	साखरा (खु.)	+ }
		९२	शिवणी	+ }
		९३	घोटी	+ }
		९४	शिरोली	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

२१ यवतमाळ

१६	राळेगाव	९५	राळेगाव	+ }
		९६	झाडगाव	+ }
		९७	वरघ	}

		९८	वाढोणा (बा.)	+ }
		९९	धानोरा	+ }
		१००	वडकी	+ }
		१०१	किन्ही (ज.)	}

२२ वर्धा

१	आर्वी	१	आर्वी	+ }
		२	खरांगणा	+ }
		३	वाढोडा	}

		४	वाढोणा	+ }
		५	रोहणा	+ }
		६	विरुळ	}

२	कारंजा	७	कारंजा	+ }
		८	ठाणेगाव	+ }
		९	सारवाडी	}

		१०	कन्नमवार ग्राम	
३	आष्टी	११	आष्टी	+ }
		१२	तळेगाव	}

		१३	साहूर	
४	वर्धा	१४	वर्धा	
		१५	सेवाग्राम	+ }
		१६	तळेगाव (टा.)	}

		१७	वायगाव	
		१८	आंजी	+ }
		१९	वायफळ	+ }
		२०	सालोड (ही.)	}

५	सेलू	२१	सेलू	+ }
		२२	केळझर	}

		२३	सिंदी	
		२४	हिंगणी	
		२५	झडशी	

पिक - गहू (बागायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
२२ वर्धा				
६	देवळी	२६	देवळी	+}
		२७	अंदोरी	+}
		२८	गिरोली	}
		२९	पूलगाव	+}
		३०	विजय गोपाल	+}
		३१	भिडी	}
७	हिंगणघाट	३२	हिंगणघाट	+}
		३३	वाघोली	+}
		३४	सावली (वा.)	}
		३५	अल्लीपूर	+}
		३६	सिरसगाव	+}
		३७	कानगाव	}
		३८	वडनेर	+}
		३९	पोहना	}
८	समुद्रपूर	४०	समुद्रपूर	+}
		४१	गिरड	}
		४२	मांडगाव	+}
		४३	कंदळी	+}
		४४	वायगाव (गोंड)	}
		४५	नंदोरी	+}
		४६	जाम	+}
		४७	कोरा	}
२३ नागपूर				
१	नागपूर (ग्रा.)	१	खापरी (रे.)	+}
		२	सोनेगाव लोधी	+}
		३	गोधनी	+}
		४	बोरी	+}
		५	वाडी	}
२	कामठी	६	कामठी	+}
		७	कोराडी	}
		८	वडोदा	+}
		९	दिघोरी	}
३	हिंगणा	१०	हिंगणा	+}
		११	वाणाडोंगरी	+}
		१२	कान्होलीबारा	+}
		१३	अडेगाव	}
		१४	गुमगाव	+}
		१५	टाकळघाट	}
४	रामटेक	१६	रामटेक	
		१७	नगरधन	+}
		१८	मुसेवाडी	+}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
२३ नागपूर				
५	पारशिवणी	२०	पारशिवणी	+}
		२१	नवेगाव खैरी	}
		२२	कन्हान	+}
		२३	आमडी	}
६	मौदा	२४	मौदा	+}
		२५	धानला	}
		२६	खात	+}
		२७	कोंदामेंढी	}
		२८	निमखेडा	+}
		२९	चाचेर	}
७	काटोल	३०	काटोल	+}
		३१	पारडसिंगा	+}
		३२	येनवा	}
		३३	मेटपांजरा	+}
		३४	रिघोरा	+}
		३५	कोंढाळी	}
८	नरखेड	३६	नरखेड	+}
		३७	मोवाड	+}
		३८	सावरगाव	}
		३९	भीष्णुर	
		४०	जलालखेडा	+}
		४१	मेंढला	}
९	सावनेर	४२	सावनेर	+}
		४३	पाटणसावंगी	}
		४४	केळवद	+}
		४५	खापा	+}
		४६	वडेगाव	}
१०	कळमेश्वर	४७	कळमेश्वर	
		४८	धापेवाडा	
		४९	मोहपा	+}
		५०	तेल कामठी	}
११	उमरेड	५१	उमरेड	+}
		५२	हेवती	}
		५३	पाचगाव	
		५४	बेला	+}
		५५	सिर्सी	+}
		५६	मकरधोकडा	}

१९ देवलापार }

१०२

पिक - गहू (बागायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

२३ नागपूर

१२	भिवापूर	५७	भिवापूर	+ }
		५८	कारगाव	+ }
		५९	मालेवाडा	}

६० नांद

१३	कुही	६१	कुही	+ }
		६२	राजोला	+ }
		६३	तितुर	}

६४ वेलतूर

६५ मंडळ

६६ पचखेडी

२४ भंडारा

१	भंडारा	१	भंडारा	+ }
		२	बेला	}

३ शहापूर

४ धारगाव

५ खमारी

६ पहेला

२ मोहाडी

७	मोहाडी	+ }
८	वरठी	}

९ आंधळगाव

१० कंद्री

११ कन्हाळगाव

१२ करडी

३ तुमसर

१३	तुमसर	+ }
१४	मिटेवाणी	+ }
१५	गर्रा (बघेडा)	}

१६ नाकाडोंगरी

१७ सिंहोरा

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

२४ भंडारा

४	पवणी	१८	पवणी	+ }
		१९	आमगाव	}

२० आसगाव

२१ अड्याळ

२२ कोंढा

२३ चिंचाळ

५ साकोली

२४ साकोली

२५ सांनगडी

२६ एकोडी

६ लाखणी

२७ लाखणी

२८ पिंपळगाव

२९ पोहरा

३० पालांदुर

७ लाखांदुर

३१ लाखांदुर

३२ विरली (बु.)

३३ बारव्हा

३४ मासळ

२५ चंद्रपूर

१	वरोरा	१	वरोरा	+ }
		२	मांडळी	+ }
		३	चिखली	}

४ टेंभूडा

५ खंबाडा

६ शेगाव

२ राजूरा

७ राजूरा

८ विरूर (स्टे.)

३ कोरपणा

९ गडचांदुर

१० कोरपणा

२८ गडचिरोली

१ कुरखेडा

१ कुरखेडा

२ कडोळी

३ पूराडा

एकूण अधिसूचित मंडळ : १३४६

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत मंडळ/तालुका अधिसूचना, रबी हंगाम २०१८-१९

पिक - गहू (जिरायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१ नाशिक

१	ईगतपूरी	१	ईगतपूरी	+ }
		२	ताकेड	}
		३	घोटी	+ }
		४	नांदगाव (बू.)	+ }
		५	वाडीवन्हे	}

२ अहमदनगर

१	शेवगाव	१	शेवगाव	+ }
		२	भातकूडगाव	+ }
		३	ढोर जळगाव (शे.)	+ }
		४	एरंडगाव	+ }
		५	बोधेगाव	+ }
		६	चापडगाव	}

२ अकोले

		७	अकोले	+ }
		८	समशेरपूर	+ }
		९	विल्गाव	}
		१०	राजूर	+ }
		११	साकीरवाडी	+ }
		१२	शेंडी	+ }
		१३	कोटूल	+ }
		१४	ब्राम्हणवाडा	}

३ पुणे

१	हवेली	१	खेडशिवापूर	+ }
		२	खडकवासला	+ }
		३	कोथरुड	+ }
		४	चिंचवड	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

३ पुणे

१	हवेली	५	कळस	+ }
		६	भोसरी	+ }
		७	वाघोली	+ }
		८	हडपसर	+ }
		९	उरळीकांचन	+ }
		१०	थेऊर	}

२ मुळशी

		११	पौड	+ }
		१२	पिरंगूट	+ }
		१३	माले	+ }
		१४	मुठा	}

		१५	घोटावडे	+ }
		१६	थेरगाव	}

३ भोर

		१७	भोर	+ }
		१८	आंबावडे	+ }
		१९	भोलावडे	+ }
		२०	संगमनेर	+ }
		२१	निघूडघर	}

		२२	नसरापूर	+ }
		२३	वेळू	+ }
		२४	किकवी	}

४ मावळ

		२५	लोणावळा	+ }
		२६	कार्ला	+ }
		२७	खडकाळा	+ }
		२८	तळेगाव (दा.)	}

		२९	काळे कॉलनी	+ }
		३०	शिवणे	+ }
		३१	वडगाव मावळ	}

१०५

पिक - गहू (जिरायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

३ पुणे

५	वेलहे	३२	वेलहे	+ }
		३३	विंझर	+ }
		३४	आंबवणे	}

६ खेड

३५	खेड	+ }
३६	कन्हेरसर	+ }
३७	वाडा	+ }
३८	कुडे (बु.)	}

७ आंबेगाव

३९	घोडेगाव	+ }
४०	आंबेगाव	}

८ पुरंदर

४१	सासवड	+ }
४२	भिवडी	+ }
४३	राजेवाडी	}
४४	जेजूरी	+ }
४५	कुभार वळण	+ }
४६	परिंचे	+ }
४७	वाल्हा	}

४ सोलापूर

१	द. सोलापूर	१	बोरामणी	+ }
		२	मुस्ती	+ }
		३	वळसंग	}
		४	मंद्रूप	+ }
		५	विंचूर	+ }
		६	निंबर्गी	+ }
		७	होटगी	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

४ सोलापूर

२	अक्कलकोट	८	अक्कलकोट	+ }
		९	जेऊर	+ }
		१०	तडवळ	+ }
		११	करजगी	}
		१२	दुधनी	+ }
		१३	मैदरगी	+ }
		१४	वागदरी	+ }
		१५	चपळगाव	+ }
		१६	किणी	}

५ सातारा

१	सातारा	१	सातारा	+ }
		२	खेड	+ }
		३	वर्ये	+ }
		४	कान्हेर	+ }
		५	शेंद्रे	}
		६	नागठाणे	+ }
		७	आंबवडे	+ }
		८	दहीवड	+ }
		९	परळी	}

२ जावळी (मेढा)

१०	जावळी (मेढा)	+ }
११	आनेवाडी	+ }
१२	कुडाळ	+ }
१३	करहर	}
१४	केळघर	+ }
१५	बामणोली	}

पिक - गहू (जिरायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

५ सातारा

३	महाबळेश्वर	१६	तापोळा	+ }
		१७	लामज	}
४	वाई	१८	पसरणी	+ }
		१९	पाचवड	+ }
		२०	धोम	+ }
		२१	वाई	}

१०६

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

६ अमरावती

१	भातकूली	१	भातकूली	+ }
		२	आसरा	+ }
		३	निंभा	}
		४	आष्टी	+ }
		५	पूर्णा नगर	+ }
		६	खोलापूर	}
२	दर्यापूर	७	दर्यापूर	+ }
		८	थिलोरी	+ }
		९	मंडळ रामतिर्थ	}
		१०	खल्लार	+ }
		११	दारापूर	}
		१२	वडनेर गंगाई	+ }
		१३	सामदा	+ }
		१४	येवदा	}

१०७

पिक - गहू (जिरायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

७ नागपूर

१	नागपूर (ग्रा.)	१	खापरी (रेल्वे)	+ }
		२	सोनेगाव लोधी	}
२	रामटेक	३	रामटेक	+ }
		४	नगरधन	+ }
		५	मुसेवाडी	+ }
		६	देवलापार	}
३	उमरेड	७	उमरेड	+ }
		८	हेवती	+ }
		९	पाचगाव	}
		१०	बेला	+ }
		११	सिसी	+ }
		१२	मकरधोकडा	}
४	भिवापूर	१३	भिवापूर	+ }
		१४	कारगाव	+ }
		१५	मालेवाडा	+ }
		१६	नांदगाव	}
५	कुही	१७	कुही	+ }
		१८	राजोला	+ }
		१९	तितुर	}
		२०	वेलतूर	+ }
		२१	मांदळ	+ }
		२२	पचखेडी	}

८ भंडारा

१	भंडारा	१	भंडारा	+ }
		२	बेला	+ }
		३	शहापूर	}
		४	घारगाव	+ }
		५	खमरी	+ }
		६	पहेला	}
२	मोहाडी	७	मोहाडी	+ }
		८	वरठी	}
		९	आंधळगाव	+ }
		१०	कंद्री	+ }
		११	कन्हाळगाव	+ }
		१२	करडी	}
३	तुमसर	१३	तुमसर	+ }
		१४	मीटेवाणी	+ }
		१५	गर्रा (बघेडा)	}
		१६	नाकाडोंगरी	+ }
		१७	सिहोरा	}

१०८

पिक - गहू (जिरायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

८ भंडारा

९ गोंदिया

४ पवनी	१८ पवनी	+	}
	१९ आमगाव	+	}
	२० आसगाव		}

३ आमगाव	१३ आमगाव	+	}
	१४ ठाणा	+	}
	१५ कट्टीपार	+	}
	१६ तीगाव		}

	२१ अड्याळ	+	}
	२२ कोंढा	+	}
	२३ चिंचाळ		}

४ अर्जुनी मारेगाव	१७ अर्जुनी मोरगाव	+	}
	१८ बोंडगाव देवी	+	}
	१९ केशोरि		}

५ साकोली	२४ साकोली	+	}
	२५ सानगडी		}

२० महागाव	+	}
२१ नवेगाव बांध		}

	२६ एकोडी		}
--	----------	--	---

५ स. अर्जुनी	२२ स. अर्जुनी	+	}
	२३ सौंदड	+	}
	२४ डव्वा		}

६ लाखणी	२७ लाखणी	+	}
	२८ पिंपळगाव	+	}
	२९ पोहरा		}

६ देवरी	२५ देवरी	+	}
	२६ मुल्ला	+	}
	२७ चिंचगड		}

९ गोंदिया

१ गोंदिया	१ गोंदिया	+	}
	२ खमारी	+	}
	३ दासगाव	+	}
	४ रतनारा	+	}
	५ गंगाझरि		}

१० चंद्रपूर

१ चंद्रपूर	१ चंद्रपूर-१	+	}
	२ घुगुस	+	}
	३ पडोळी		}

	६ रावणवाडी	+	}
	७ कामठा		}

२ बल्लारपूर	४ बल्लारपूर		}
-------------	-------------	--	---

२ तीरोडा	८ तिरोडा	+	}
	९ ठाणेगाव	+	}
	१० परसवाडा		}

३ मुल	५ मुल	+	}
	६ चिखली	+	}
	७ बेंबाळ		}

	११ वडेगाव	+	}
	१२ मुंडीकोटा		}

४ गोंडपिंपरी	८ गोंडपिंपरी	+	}
	९ धाबा		}

५ पोभूर्णा	१० पोभूर्णा		}
------------	-------------	--	---

पिक - गहू (जिरायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१० चंद्रपूर

६	वरोरा	११	वरोरा	
		१२	माढळी	+ }
		१३	चिकणी	}
		१४	टेंभूडा	+ }
		१५	खंबाडा	}
		१६	शोगाव	
७	भद्रावती	१७	भद्रावती	+ }
		१८	घोडपेठ	}
		१९	नंदोरी (बु.)	
		२०	मांगली रै	
		२१	चंदनखेडा	+ }
		२२	मुधोली	}
८	चिमुर्	२३	चिमुर्	+ }
		२४	मासळ (बु.)	}
		२५	खडसंगी	
		२६	नेरी	
		२७	भीसी	+ }
		२८	जांभूळघाट	}
		२९	शंकरपूर	
९	ब्रम्हपूरी	३०	ब्रम्हपूरी	+ }
		३१	चौगाण	}
		३२	अ.नवरगाव	
		३३	गांगलवाडी	+ }
		३४	मेंडकी	}

१० चंद्रपूर

१०	नागभिड	३५	नागभिड	+ }
		३६	मिंडाळा	}
		३७	किरमीटी	
		३८	तळोदी बाळापूर	
११	सिंदेवाही	३९	सिंदेवाही	+ }
		४०	मोहाडी (न.)	}
		४१	नवरगाव	
१२	राजूर	४२	राजूर	+ }
		४३	विरुर (स्टे.)	}
१३	कोरपना	४४	गडचांदुर	+ }
		४५	कोरपना	}
१४	सावली	४६	सावली	+ }
		४७	पाथरी	+ }
		४८	व्याहाड (खु.)	}
१५	जिवती	४९	जिवती	+ }
		५०	पाटण	}
१४	गडचिरोली			
१	आरमोरी	१	आरमोरी	+ }
		२	देऊळगाव	+ }
		३	वैरागड	+ }
		४	पिसेवडधा	}

एकूण अधिसूचित मंडळ : २५०

अ. क्र.	जिल्हा	अ. क्र.	तालुका		अ. क्र.	जिल्हा	अ. क्र.	तालुका	
तालुका पातळीवरील अधिसूचना									
१	नाशिक	१	दिंडोरी		२	उस्मानाबाद	१	उस्मानाबाद	
							२	भुम	
							३	वाशी	
							४	कळंब	
							५	तुळजापूर	

एकूण अधिसूचित तालुके : ६

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत मंडळ/तालुका अधिसूचना, रबी हंगाम २०१८-१९

पिक - रबी ज्वारी (बागायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१ नाशिक

१	निफाड	१	निफाड	+ }
		२	चांदोरी	+ }
		३	सायखेडा	}

		४	पिंपळगाव (ब.)	+ }
		५	ओझर	+ }
		६	रानवड	+ }
		७	लासलगाव	+ }
		८	देवगाव	+ }
		९	नांदुर मध्यमेश्वर	}

२	सिन्नर	१०	सिन्नर	+ }
		११	वावी	+ }
		१२	देवपूर	+ }
		१३	शहा	}

२ अहमदनगर

१	नगर	१	जेऊर	+ }
		२	कापूरवाडी	+ }
		३	चिंचोडी पाटील	+ }
		४	भिंजार	}

		५	वळकी	+ }
		६	रुई छत्तीसी	}

		७	नालेगाव	+ }
		८	सावेडी	+ }
		९	नागापूर	}

		१०	चास	+ }
		११	केडगाव	}

२	पारनेर	१२	पारनेर	+ }
		१३	भलवणी	}

		१४	सूपा	+ }
		१५	वाडेगव्हाण	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

२ अहमदनगर

२	पारनेर	१६	टाकळी ढोकेश्वर	+ }
		१७	पळशी	}

		१८	वडशिरे	+ }
		१९	निघोज	}

३	श्रीगोंदा	२०	श्रीगोंदा	+ }
		२१	पेडगाव	}

		२२	मांडवगण	+ }
		२३	कोळगाव	}

		२४	बेळवंडी	+ }
		२५	देव दैठाण	+ }

		२६	काष्टी	+ }
		२७	चिनाळा	}

४	कर्जत	२८	राशीन	+ }
		२९	कर्जत	+ }
		३०	भांबोरा	}

		३१	मिरजगाव	+ }
		३२	कोंभाळी	+ }
		३३	माहिजळगाव	}

५	जामखेड	३४	जामखेड	+ }
		३५	अरणगाव	}

		३६	खर्डा	+ }
		३७	नाम्रज	+ }

		३८	नायगाव	}
--	--	----	--------	---

६	शेवगाव	३९	शेवगाव	+ }
		४०	भाटकूडगाव	+ }
		४१	धोर जळगाव (शे.)	}

पिक - रबी ज्वारी (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
२ अहमदनगर				
६	शेवगाव	४२	येरंडगाव	+ }
		४३	भोघेगाव	+ }
		४४	चापडगाव	}
७	पाथर्डी	४५	पाथर्डी	+ }
		४६	मानिकदौंडी	+ }
		४७	करंजी	+ }
		४८	मीरी	}
		४९	टाकळीमानूर	+ }
		५०	कोरडगाव	}
८	नेवासा	५१	नेवासा (खु.)	+ }
		५२	नेवासा (बु.)	}
		५३	सलबतपूर	
		५४	घोडेगाव	+ }
		५५	वडाळा भैरोबा	+ }
		५६	सोनई	+ }
		५७	चांदा	+ }
		५८	कुंकाना	}
९	राहुरी	५९	राहुरी	+ }
		६०	सात्रळ	+ }
		६१	तहाराबाद	}
		६२	वांबोरी	+ }
		६३	ब्राम्हणी	}
		६४	देवळाली	+ }
		६५	टाकळी मिया	}
१०	संगमनेर	६६	संगमनेर	+ }
		६७	धादरफळ (बु.)	+ }
		६८	घारगाव	+ }
		६९	डोळासणे	+ }
		७०	साकूर	+ }
		७१	पिंपरणे	}

१११

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
२ अहमदनगर				
१०	संगमनेर	७२	आश्वी	+ }
		७३	सिबलापूर	+ }
		७४	तळेगाव	+ }
		७५	सामनापूर	}
११	कोपरगाव	७६	कोपरगाव	+ }
		७७	रवंदे	+ }
		७८	सुरेगाव	}
		७९	पोहेगाव	+ }
		८०	दहिगाव बोलका	}
१२	राहाता	८१	राहाता	+ }
		८२	लोणी	+ }
		८३	बामळेश्वर	+ }
		८४	शिर्डी	+ }
		८५	पुणतांबा	}
१३	श्रीरामपूर	८६	श्रीरामपूर	+ }
		८७	बेलापूर	+ }
		८८	टाकळीभान	+ }
		८९	उंदीरगाव	}
३ पुणे				
१	हवेली	१	खेडशिवापूर	+ }
		२	खडकवासला	+ }
		३	कोथरुड	+ }
		४	चिंचवड	}
		५	कळस	+ }
		६	भोसरी	+ }
		७	वाघोली	}
		८	हडपसर	+ }
		९	उरळीकांचन	+ }
		१०	थेऊर	}

पिक - रबी ज्वारी (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
३	पुणे			
२	खेड	११	राजगुरुनगर	+ }
		१२	कान्हेरसर	+ }
		१३	वाडा	+ }
		१४	कुडे (बु.)	}
		१५	कडूस	+ }
		१६	पाईट	}
		१७	चाकण	+ }
		१८	पिंपळगाव त. खेड	+ }
		१९	आळंदी	}
३	आंबेगाव	२०	घोडेगाव	+ }
		२१	आंबेगाव	}
		२२	कळंब	+ }
		२३	मंचर	+ }
		२४	पारगाव	}
४	शिरूर	२५	शिरूर	+ }
		२६	रांजणगाव गणपती	}
		२७	टाकळी हाजी	+ }
		२८	मालठाण	}
		२९	पाबळ	+ }
		३०	तळेगाव ढमढेरे	+ }
		३१	कोरेगाव भिमा	}
		३२	न्हावरा	
		३३	वडगावरासई	
५	बारामती	३४	बारामती	
		३५	उंडवाडी के.पी.	
		३६	मालेगाव	+ }
		३७	पणदरे	}
		३८	वडगाव (नि.)	
		३९	सुपा	

११२

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
३	पुणे			
५	बारामती	४०	लोणी (भा.)	+ }
		४१	मोरगाव	}
६	इंदापूर	४२	इंदापूर	+ }
		४३	लोणी देवकर	}
		४४	बावडा	
		४५	सणसर	
		४६	निमगाव केतकी	+ }
		४७	काटी	+ }
		४८	अंधुर्णे	}
		४९	भीगवण	
७	पुरंदर	५०	सासवड	+ }
		५१	भिवडी	}
		५२	राजेवाडी	
		५३	जेजूरी	+ }
		५४	कुभार वळण	}
		५५	परिंचे	
		५६	वाल्हा	
४	सोलापूर			
१	उ. सोलापूर	१	उ. सोलापूर	+ }
		२	शेळगी	}

पिक - रबी ज्वारी (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

४ सोलापूर

१	उ. सोलापूर	३	तिन्हे	+ }
		४	वडाळा	+ }
		५	मार्डी	}
२	द. सोलापूर	६	बोरामणी	+ }
		७	मुस्ती	+ }
		८	वळसंग	}
		९	मंदूप	+ }
		१०	विंचूर	+ }
		११	निबर्गी	+ }
		१२	होटगी	}
३	बारशी	१३	बारशी	+ }
		१४	खांडवी	+ }
		१५	आगलगाव	}
		१६	पांगारी	
		१७	पानगाव	

११३

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

४ सोलापूर

३	बारशी	१८	सुर्डी	+ }
		१९	वैराग	}
		२०	नारी	+ }
		२१	उपळे (दु.)	+ }
		२२	गौडगाव	}
४	अक्कलकोट	२३	अक्कलकोट	+ }
		२४	जेऊर	+ }
		२५	तडवळ	+ }
		२६	करजगी	+ }
		२७	दुधनी	}
		२८	मैंदर्गी	+ }
		२९	वागदरी	+ }
		३०	चपळगाव	+ }
		३१	किणी	}

पिक - रबी ज्वारी (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

४ सोलापूर

५	मोहोळ	३२	मोहोळ	+
		३३	नरखेड	}

३४	शेटफळ	+
३५	पेनुर	}

३६	वाघोली	+
३७	कामती (बु.)	}

३८ सावळेश्वर

३९ टाकळी (सि.)

६ माढा

४० माढा

४१ दारफळ

४२	रोपळे	+
४३	म्हैसगाव	}

४४ कईवाडी

४५	टेंभुर्णी	+
४६	रांझणी	}

४७	मोडलिंब	+
४८	लऊळ	}

७ करमाळा

४९ करमाळा

५० केतूर

५१ कोर्टी

५२	जेऊर	+
५३	उमरड	}

११४

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

४ सोलापूर

७	करमाळा	५४	केम	
---	--------	----	-----	--

५५	अर्जूननगर	+
५६	सालसे	}

८	पंढरपूर	५७	पंढरपूर	+
		५८	भंंडीशेगाव	}

५९ भाळवणी

६० करकंब

६१ पटकुरोली

६२	पुळूज	+
६३	चळे	}

६४ तुंगत

६५ कासेगाव

९	सांगोला	६६	सांगोला	+
		६७	शिवणे	}

६८ जवळा

६९	हत्तीद	+
७०	सोनंद	}

७१ कोळा

७२ नाझरा

७३ महुद (ब.)

७४ संगेवाडी

पिक - रबी ज्वारी (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
---------	---------------	---------	------	--

४ सोलापूर

१०	माळशिरस	७५	माळशिरस	+	}
		७६	इस्लामपूर		}
		७७	अकलूज	+	}
		७८	लवंग		}
		७९	महाळुंग		
		८०	पिलीव		
		८१	वेळापूर		
		८२	नातेपूते	+	}
		८३	सदाशिवनगर		}
		८४	दहिगाव		
११	मंगळवेढा	८५	मंगळवेढा	+	}
		८६	बोराळे	+	}
		८७	आंधळगाव		}
		८८	भोसे		
		८९	हूलजंती	+	}
		९०	मरवडे	+	}
		९१	मारापूर		}

५ सातारा

१	सातारा	१	सातारा	+	}
		२	खेड	+	}
		३	वर्ये	+	}
		४	कण्हेर	+	}
		५	शेंद्रे		}
		६	नागठाणे	+	}
		७	आंबवडे	+	}
		८	दहिवड	+	}
		९	परळी		}

११५

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
---------	---------------	---------	------	--

५ सातारा

१	सातारा	१०	वडूथ	+	}
		११	तासगाव	+	}
		१२	अपशिगे		}
२	जावळी मेढा	१३	जावळी मेढा	+	}
		१४	आनेवाडी	+	}
		१५	कुडाळ	+	}
		१६	करहर		}
३	कोरेगाव	१७	कोरेगाव	+	}
		१८	कुमठे	+	}
		१९	रहितपूर	+	}
		२०	शिरंंबे	+	}
		२१	वाठारकिरोली		}
		२२	वाठार (स्टे.)	+	}
		२३	पिंपोडे (बु.)	+	}
		२४	सातारा रोड	+	}
		२५	किन्हई		}
४	खटाव	२६	खटाव	+	}
		२७	औंध		}
		२८	पुसेगाव	+	}
		२९	बुध		}
		३०	वडूज		
		३१	पूसेसावळी		
		३२	मायणी	+	}
		३३	निमसोड		}
		३४	कातरखटाव		

पिक - रबी ज्वारी (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

५ सातारा

५	माण	३५	दहिवडी	
		३६	मलवडी	
		३७	गोंदवले (बु.)	+ }
		३८	कूकूडवड	}
		३९	म्हसवड	
		४०	मार्डी	+ }
		४१	शिगणापूर	}
६	फलटण	४२	फलटण	
		४३	आसू	
		४४	होळ	
		४५	गिरावी	
		४६	आदकी (बु.)	+ }
		४७	वाठार (नि.)	}
		४८	बरड	+ }
		४९	राजळे	}
		५०	तरडगाव	
७	खंडाळा	५१	खंडाळा	+ }
		५२	वाठार (बु.)	+ }
		५३	शिरवळ	}
		५४	लोणंद	
८	वाई	५५	पसरणी	+ }
		५६	पाचवड	+ }
		५७	वाई	+ }
		५८	धोम	}

११६

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

५ सातारा

८	वाई	५९	भुईज	+ }
		६०	ओझर्डे	+ }
		६१	सुरुर	}
९	महाबळेश्वर	६२	तापोळा	+ }
		६३	लामज	}

६ सांगली

१	जत	१	जत	
		२	डफळापूर	
		३	कुंभारी	
		४	शोगाव	
		५	उमदी	
		६	माडग्याळ	
		७	मुचंडी	
		८	संख	
२	आटपाडी	९	आटपाडी	
		१०	दिघांची	
		११	खरसूंडी	
३	क. महांकाळ	१२	क. महांकाळ	
		१३	कूची	
		१४	ढालगाव	
		१५	देशिंग	
		१६	हिंणगाव	

पिक - रबी ज्वारी (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

७ औरंगाबाद

१ औरंगाबाद	१ औरंगाबाद	+	}
	२ भावसिंगपूरा	+	}
	३ उस्मानपूरा	+	}
	४ कांचनवाडी	}	
	५ चौका	+	}
	६ हरसूल	+	}
	७ चित्ता-पिंपळगाव	}	
	८ करमाड	+	}
	९ चिखलठाणा	+	}
	१० लाडसावंगी	}	
२ फुलंब्री	११ फुलंब्री	+	}
	१२ तिरबावडा	+	}
	१३ आळंद	+	}
	१४ वडोदा बाजार	}	
३ पैठण	१५ पैठण	+	}
	१६ बिडकीन	}	
	१७ लोहगाव	+	}
	१८ ढोरकीन	+	}
	१९ बालानगर	+	}
	२० पिंपळवाडी (पि.)	+	}
	२१ पाचोड	}	
	२२ विहामांडवा	+	}
	२३ नांदर	}	
	२४ अड्डळ		

११७

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

७ औरंगाबाद

४ वैजापूर	२५ वैजापूर	+	}
	२६ शिरूर	+	}
	२७ लोणी (खु.)	+	}
	२८ खंडाळा	+	}
	२९ बोरसर	}	
	३० लासुरगाव	+	}
	३१ गरज	}	
	३२ महालगाव	+	}
	३३ नागमठाण	+	}
	३४ लाडगाव	}	
५ कन्नड	३५ कन्नड	+	}
	३६ चापनेर	+	}
	३७ चिकलठाणा	}	
	३८ पिशोर	+	}
	३९ नाचनवेल	+	}
	४० करंजखेड	+	}
	४१ चिंचोली (प.)	+	}
	४२ देवगाव	}	
६ खुलताबाद	४३ वेरुळ		
	४४ सूलतानपूर	+	}
	४५ सावंगी	}	

पिक - रबी ज्वारी (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
---------	---------------	---------	------	--

८ जालना

१	भोकरदन	१	भोकरदन	+	}
		२	सिपोरा		}
		३	धावडा	+	}
		४	अनाववा	+	}
		५	पिंपळगाव (रे.)		}
		६	हसनाबाद	+	}
		७	राजूर	+	}
		८	केदार खेड		}
२	जाफराबाद	९	जाफराबाद	+	}
		१०	माहोरा	+	}
		११	कुंभारझरी		}
		१२	टेंभूर्णी	+	}
		१३	वरुड (बु.)		}
३	जालना	१४	जालना (श.)	+	}
		१५	जालना (ग्रा.)		}
		१६	नेर	+	}
		१७	शेताली	+	}
		१८	रामनगर		}
		१९	पांचाळ वडगाव	+	}
		२०	विरेगाव		}
		२१	वाघरुळ (ज.)		}
४	बदनापूर	२२	बदनापूर	+	}
		२३	शेलगाव		}
		२४	धाबाडी	+	}
		२५	बावणे (पा.)	+	}
		२६	रोषणगाव		}

११८

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
---------	---------------	---------	------	--

८ जालना

५	अंबड	२७	अंबड	+	}
		२८	धनगर पिंपरी		}
		२९	जामखेड	+	}
		३०	रोहिलगड	+	}
		३१	गोंडी		}
		३२	वडीगोद्री	+	}
		३३	सुकापूरी		}
६	घनसांगवी	३४	घनसांगवी	+	}
		३५	राणीऊचेगाव		}
		३६	तिर्थपूरी		}
		३७	कुम. पिंपळगाव	+	}
		३८	आंतरवली टेंभे	+	}
		३९	रांजणी	+	}
		४०	जांब समर्थ		}
७	परतूर	४१	परतूर	+	}
		४२	वाटूर		}
		४३	श्रीष्टी		}
		४४	आष्टी	+	}
		४५	सातोना (बु.)		}
८	मंठा	४६	मंठा		}
		४७	तळणी	+	}
		४८	ढोकसाळ	+	}
		४९	पांगरी (गो.)		}

पिक - रबी ज्वारी (बागायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
---------	---------------	---------	------	--

१ बीड

१	बीड	१	बीड	+
		२	पाली	}
		३	नाळवंडी	+
		४	पिंपळनेर	+
		५	म्हाळस जवळा	}
		६	पेडगाव	+
		७	राजुरी (न.)	}
		८	मांजरसुंबा	+
		९	लिंबा गणेश	+
		१०	नेकनुर	}
		११	चौसाळा	
२	पातोडा	१२	पाटोदा	+
		१३	दासखेड	+
		१४	अमळनेर	+
		१५	थेरला	}
३	शिरुर कासार	१६	शिरुर	+
		१७	तितरवणी	+
		१८	रायमोह	}
४	आष्टी	१९	आष्टी	+
		२०	टाकळसिंग	+
		२१	कडा	+
		२२	धामणगाव	+
		२३	दौलावडगाव	+
		२४	धानोरा	+
		२५	पिंपळा	}

११९

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
---------	---------------	---------	------	--

१ बीड

५	गेवराई	२६	गेवराई	+
		२७	धोंडराई	+
		२८	जातेगाव	+
		२९	पाचेगाव	+
		३०	सिरसादेवी	+
		३१	तलवडा	+
		३२	रेवकी	}
		३३	उमापूर	+
		३४	मादळ मोही	+
		३५	चकलांबा	}
६	माजलगाव	३६	माजलगाव	+
		३७	गंगामसला	+
		३८	कीट्टी आडगाव	+
		३९	तालखेड	}
		४०	नित्रुड	+
		४१	दिद्रुड	}
७	आंबेजोगाई	४२	आंबेजोगाई	+
		४३	लोखंडी सावरगाव	+
		४४	पाटोडा (म.)	+
		४५	घाटनांदूर	+
		४६	बर्दापूर	}
८	केज	४७	केज	+
		४८	यूसूफवडगाव	+
		४९	बनसारोळा	+
		५०	होळ	}
		५१	ह. पिंपरी	+
		५२	नांदूरघाट	+
		५३	विडा	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१२०

અ. ક્ર.	જિલ્હા/તાલુકા	અ. ક્ર.	મંડલ	
------------	---------------	------------	------	--

एकूण अधिसुचित मंडळ : ५००										
तालुका पातळीवरील अधिसूचना										
अ. क्र.	जिल्हा	अ. क्र.	तालुका			अ. क्र.	जिल्हा	अ. क्र.	तालुका	
१	जळगाव	१	जळगाव			४	लातूर	१	औसा	
		२	चोपडा					२	अहमदपूर	
		३	एरंडोल					३	शिरूर अनंतपाळ	
		४	धरणगाव					४	उदगीर	
		५	पाचोरा	एकूण अधिसुचित तालुके : १६						
		६	भडगाव							
२	पुणे	१	दौंड							
३	उस्मानाबाद	१	उस्मानाबाद							
		२	तुळजापूर							
		३	परांडा							
		४	भुम							
		५	वाशी							

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत मंडळ/तालुका अधिसूचना, रबी हंगाम २०१८-१९

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१ नाशिक

१	नांदगाव	१	नांदगाव	+}
		२	मनमाड	+}
		३	हिसवळ (बु.)	+}
		४	जातेगाव	+}
		५	वेहेळगाव	}

२ सुरगाणा

६	सुरगाणा	+}
७	उंबरठाण	}
८	बान्हे	+}
९	मनखेड	+}
१०	बोरगाव	}

३ निफाड

११	निफाड	+}
१२	चांदोरी	+}
१३	सायखेडा	}
१४	पिंपळगाव (ब.)	+}
१५	ओझर	+}
१६	रानवड	}
१७	लासलगाव	+}
१८	देवगाव	+}
१९	नांदूर (म.)	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१ नाशिक

४	सिन्नर	२०	सिन्नर	+}
		२१	वावी	+}
		२२	देवपूर	+}
		२३	शहा	}
		२४	पांढूर्ली	+}
		२५	डुबेरे	+}
		२६	नांदुर (शिगोटे)	}

५ चांदवड

२७	चांदवड	+}
२८	वडनेर भैरव	+}
२९	वडाळी (बु.)	}
३०	दिघवद	+}
३१	रायपूर	+}
३२	दुगांव	}

૧૨૨

રબી ૨૦૧૮-૧૯

પિક - રબી જ્વારી (જિરાયત)

અ. ક્ર.	જિલ્લા/તાલુકા	અ. ક્ર.	મંડલ	
------------	---------------	------------	------	--

૨ ધુલે

૧	શિરપૂર	૧	શિરપૂર	+ }
		૨	બોરાડી	+ }
		૩	આર્થે	+ }
		૪	જવખેડે	}

૫	હોળનાંથે	+ }
૬	થાલનેર	+ }
૭	સાંગવી	}

૨	શિંદખેડા	૮	શિંદખેડા	+ }
		૯	ચિમઠાળા	+ }
		૧૦	શેવાલે	+ }
		૧૧	ખલાળે	}
		૧૨	નરહાળે	+ }
		૧૩	બેટાવદ	}
		૧૪	વર્ષી	
		૧૫	દોંડાઈચા	+ }
		૧૬	વિખરણ	+ }
		૧૭	વિરદેલ	}

૩ નંદુરબાર

૧	નવાપૂર	૧	નવાપૂર	+ }
		૨	નવાગાવ	}
		૩	ખાંડબારા	

૪	ચિંચપાડા	
૫	વિસરવાડી	

૨	શહાદા	૬	શહાદા	+ }
		૭	મોહીદે (ત.)	+ }
		૮	મ્હસાવદ	+ }
		૯	બ્રામ્હણપૂરી	+ }
		૧૦	સારંગખેડા	+ }
		૧૧	પ્રકાશા	}
		૧૨	વડાલી	+ }
		૧૩	અસલોદ	+ }
		૧૪	મંદાળા	+ }
		૧૫	કલસાડી	}
૩	તલોદા	૧૬	તલોદા	
		૧૭	બોરદ	+ }
		૧૮	પ્રતાપપૂર	}
		૧૯	સોમાવલ	

૪	અક્કલકૂવા	૨૦	અક્કલકૂવા	+ }
		૨૧	ખાપર	+ }
		૨૨	મોરાંબા	}

१२३

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

४ जळगाव

१	जळगाव	१	जळगाव	+
		२	म्हसावद	}
		३	भोकर	+
		४	पिंप्राळा	+
		५	नशिराबाद	}

		६	असोदा	
२	अंमळनेर	७	अंमळनेर	+
		८	शिरुड	+
		९	नगाव	}

		१०	पातोंडा	
		११	अमळगाव	+
		१२	मारवाड	+
		१३	भरवस	+
		१४	वावडे	}

३	चोपडा	१५	चोपडा	+
		१६	हातेड	}

		१७	लासूर	+
		१८	अडावद	+
		१९	धानोरा (प्रा.)	}

		२०	गोरगावले	+
		२१	चहाडी	}

४	एरंडोल	२२	एरंडोल	+
		२३	कासोदा	+
		२४	उत्तराण (गृह)	+
		२५	रिंगणगाव	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

४ जळगाव

५	धरणगाव	२६	धरणगाव	+
		२७	साळवा	+
		२८	सोनवद (बु.)	+
		२९	पिंपरी	+
		३०	पाळधी	+
		३१	चांदसर	}

५ अहमदनगर

१	नगर	१	जेऊर	+
		२	कापूरवाडी	+
		३	चिंचोडी पाटील	+
		४	भिंजार	}

		५	वाळकी	+
		६	रुई छत्तीसी	}

		७	नळेगाव	+
		८	सावेडी	+
		९	नागापूर	}

		१०	चास	+
		११	केडगाव	}

२	पारनेर	१२	पारनेर	+
		१३	भलवणी	}

		१४	सुपा	+
		१५	वाडेगव्हाण	}

		१६	टाकळी ढोकेश्वर	+
		१७	पळशी	}

		१८	वडझिरे	+
		१९	निघोज	}

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

५ अहमदनगर

३	श्रीगोंदा	२०	श्रीगोंदा	+ }
		२१	पेडगाव	}

		२२	मांडवगण	+ }
		२३	कोळगाव	}

		२४	बेळवंडी	+ }
		२५	दाव दैठाण	+ }
		२६	काष्टी	+ }
		२७	चिनाळा	}

४	कर्जत	२८	कर्जत	
---	-------	----	-------	--

		२९	राशीन	+ }
		३०	भांबोरा	}

		३१	मिरजगाव	+ }
		३२	कोंभाळी	+ }
		३३	माहीजळगाव	}

५	जामखेड	३४	जामखेड	+ }
		३५	अरणगाव	}

		३६	खर्डा	+ }
		३७	नात्रज	+ }
		३८	नायगाव	}

६	शेवगाव	३९	शेवगाव	
---	--------	----	--------	--

		४०	भातकूडगाव	+ }
		४१	धोर जळगाव (शे.)	}

		४२	एरंडगाव	
--	--	----	---------	--

		४३	बोधेगाव	+ }
		४४	चापडगाव	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

५ अहमदनगर

७	पाथर्डी	४५	पाथर्डी	+ }
		४६	मानीकदौंडी	}

		४७	करंजी	+ }
		४८	मिरी	}

		४९	टाकळी मानूर	+ }
		५०	कोरडगाव	}

८	नेवासा	५१	नेवासा (खु.)	+ }
		५२	नेवासा (बु.)	}

		५३	सलबतपूर	
--	--	----	---------	--

		५४	घोडेगाव	+ }
		५५	वडाळा भैरोबा	+ }

		५६	सोनई	+ }
		५७	चांदा	+ }
		५८	कुकाणा	}

९	राहुरी	५९	राहुरी	+ }
		६०	सात्रळ	+ }

		६१	तहाराबाद	}
--	--	----	----------	---

		६२	वांबोरी	+ }
--	--	----	---------	-----

		६३	ब्राम्हणी	}
--	--	----	-----------	---

		६४	देवळाली	+ }
--	--	----	---------	-----

		६५	टाकळी मिया	}
--	--	----	------------	---

१०	संगमनेर	६६	संगमनेर	+ }
----	---------	----	---------	-----

		६७	धांदरफळ (बु.)	+ }
--	--	----	---------------	-----

		६८	घारगाव	+ }
--	--	----	--------	-----

		६९	डोळासणे	}
--	--	----	---------	---

		७०	साकूर	+ }
--	--	----	-------	-----

		७१	पिंपरणे	}
--	--	----	---------	---

१२५

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

५ अहमदनगर

१०	संगमनेर	७२	आश्वी	+
		७३	सिबळापूर	}
		७४	तळेगाव	+
		७५	सामनापूर	}

११ कोपरगाव

७६	कोपरगाव	+
७७	रवंदे	+
७८	सुरेगाव	}
७९	पोहेगाव	+
८०	दहिगाव बोलका	}

१२ राहाता

८१	राहाता	+
८२	लोणी	+
८३	बाभळेश्वर	+
८४	शिर्डी	+
८५	पुणतांबा	}

१३ श्रीरामपूर

८६	श्रीरामपूर	+
८७	बेलापूर	+
८८	टाकळीभान	+
८९	उंदीरगाव	}

६ पुणे

१	हवेली	१	खेडशिवापूर	+
		२	खडकवासला	+
		३	कोथरुड	+
		४	चिंचवड	+
		५	कळस	+
		६	भोसरी	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

६ पुणे

१	हवेली	७	वाघोली	+
		८	हडपसर	+
		९	उरळीकांचन	+
		१०	थेऊर	}

२ मुळशी

११	पौड	+
१२	पिरंगूट	+
१३	माले	+
१४	मुठे	+
१५	घोटावडे	+
१६	थेरगाव	}

३ भोर

१७	भोर	+
१८	आंबावडे	+
१९	भोलावडे	+
२०	संगमनेर	+
२१	निघूडघर	}
२२	नसरापूर	+
२३	वेळू	+
२४	किंकवी	}

४ मावळ

२५	लोणावळा	+
२६	कार्ला	+
२७	खडकाळा	+
२८	तळेगाव (दा.)	}
२९	काळे कॉलनी	+
३०	शिवणे	+
३१	वडगाव मावळ	}

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

६ पुणे

५	वेल्ले	३२	वेल्ले	+
		३३	विंझर	+
		३४	आंबावणे	+
		३५	पानशेत	}

६ जुन्नर

३६	जुन्नर	+
३७	राजूर	+
३८	आपताळे	+
३९	ओतूर	+
४०	वडगाव (आनंद)	+
४१	डिंगोरे	}

४२	नारायणगाव	+
४३	बेल्हा	+
४४	निमगाव सावा	}

७ खेड

४५	राजगुरुनगर	+
४६	कान्हेरसर	}

४७	वाडा	+
४८	कुडे (बु.)	}

४९	कडूस	
----	------	--

५०	पाईट	
----	------	--

५१	चाकण	+
----	------	---

५२	पिंपळगाव त. खेड	}
----	-----------------	---

५३	आळंदी	
----	-------	--

८ आंबेगाव

५४	घोडेगाव	+
----	---------	---

५५	आंबेगाव	}
----	---------	---

१२६

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

६ पुणे

८	आंबेगाव	५६	कळंब	+
		५७	मंचर	}
		५८	पारगाव	

९ शिरूर

५९	शिरूर	+
६०	रांजणगाव गणपती	}
६१	टाकळीहाजी	+
६२	मलठण	}

६३	पाबळ	
६४	तळेगाव ढमढेरे	+
६५	कोरेगाव भीमा	}

६६	न्हावरा	
----	---------	--

६७	वडगाव रासई	
----	------------	--

१०	बारामती	६८	बारामती	
----	---------	----	---------	--

६९	उंडवाडी केपी.	
----	---------------	--

७०	मालेगाव	+
----	---------	---

७१	पणदरे	}
----	-------	---

७२	वडगाव (नि.)	
----	-------------	--

७३	सुपा	
----	------	--

७४	लोणी (भा.)	+
----	------------	---

७५	मोरगाव	}
----	--------	---

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

६ पुणे

११	इंदापूर	७६	इंदापूर	+ }
		७७	लोणी देवकर	}

७८ बावडा

७९ सणसर

८० निमगाव केतकी + }

८१ काटी + }

८२ अंथूर्णे }

८३ भिगवण

१२ पुरंदर ८४ सासवड + }

८५ भिवडी }

८६ राजेवाडी

८७ जेजूरी + }

८८ कुभार वळण }

८९ परिंचे

९० वाल्हा

७ सोलापूर

१ उ. सोलापूर १ उ. सोलापूर

२ शेळगी

३ तिन्हे

४ वडाळा + }

५ मारडी }

१२७

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

७ सोलापूर

२	द. सोलापूर	६	बोरामणी	+ }
		७	मुस्ती	}

८ वळसंग

९ मंद्रूप

१० विंचूर + }

११ निबर्गी }

१२ होटगी

३ बार्शी १३ बार्शी + }

१४ खांडवी }

१५ आगलगाव

१६ पांगरी

१७ पानगाव

१८ सुर्डी

१९ वैराग

२० नारी

२१ उपळे (दु.) + }

२२ गौडगाव }

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

७ सोलापूर

४ अक्कलकोट

२३ अक्कलकोट

२४ जेऊर

२५ तडवळ + }

२६ करजगी }

२७ दुधनी

२८ मेंदगी

२९ वागदरी

३० चपळगाव + }

३१ किणी }

५ मोहोळ

३२ मोहोळ

३३ नरखेड

३४ शेटफळ + }

३५ पेनुर }

३६ वाघोली + }

३७ कामती (बु.) }

३८ सावळेश्वर

३९ टाकळी (सी.)

१२८

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

७ सोलापूर

६ माढा

४० माढा

४१ दारफळ

४२ रोपळे + }

४३ म्हैसगाव }

४४ कुर्डूवाडी

४५ टेभूर्णी + }

४६ रांझणी }

४७ मोडलिंब

४८ लऊळ

७ करमाळा

४९ करमाळा

५० केतूर

५१ कोटी

५२ जेऊर + }

५३ उमरड }

५४ केम

५५ अर्जूननगर + }

५६ सालसे }

१२९

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

७ सोलापूर

८ पंढरपूर ५७ पंढरपूर + }
 ५८ भंडीशेगाव }

५९ भाळवणी

६० करकंब

६१ पटकुरोली

६२ पूळूज + }

६३ चळे }

६४ तुंगत

६५ कासेगाव

९ सांगोला

६६ सांगोला + }

६७ शिवणे }

६८ जवळा

६९ हात्तीद + }

७० सोनंद }

७१ कोळा

७२ नाझरा

७३ महुद (बु.)

७४ संगेवाडी

१० माळशिरस

७५ माळशिरस + }

७६ इस्लामपूर }

७७ अकलूज + }

७८ लवंग }

७ सोलापूर

१० माळशिरस ७९ महाळुंग

८० पिलीव

८१ वेळापूर

८२ नातेपूते + }

८३ सदाशिवनगर }

८४ दहिगाव

११ मंगळवेढा

८५ मंगळवेढा + }

८६ बोराळे }

८७ आंधळगाव

८८ भोसे

८९ हुलजंती

९० मरवडे + }

९१ मारापूर }

८ सातारा

१ सातारा १ सातारा + }

२ खेड }

३ वर्ये + }

४ कण्हेर + }

५ शेंद्रे }

६ नागठाणे + }

७ आंबवडे + }

८ दहिबड + }

९ परळी }

१३०

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

८ सातारा

१	सातारा	१०	वडूथ	+}
		११	तासगाव	+}
		१२	अपशिगे	}

२ जावळी मेढा

१३	जावळी मेढा			
----	------------	--	--	--

१४	आनेवाडी	+}		
१५	कुडाळ	}		
१६	करहर			

१७	केळघर	+}		
१८	बामणोली	}		

३ पाटण

१९	पाटण	+}		
२०	म्हावशी	+}		
२१	हेळवाक	+}		
२२	मरळी	+}		
२३	मोरगीरी	+}		
२४	ढेबेवाडी	+}		
२५	चाफळ	}		

२६	तारळे	+}		
२७	मल्हारपेठ	+}		
२८	तळमावले	+}		
२९	कुठरे	}		

४ कराड

३०	कराड	+}		
३१	उंब्रज	+}		
३२	इंदोली	+}		
३३	सुपने	}		

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

८ सातारा

४	कराड	३४	मसूर	+}
		३५	कवठे	+}
		३६	कोपर्डे हवेली	+}
		३७	सैदपूर	+}
		३८	शेणोली	}

३९	कोळे	+}		
४०	उंडाळे	+}		
४१	काले	+}		
४२	मलकापूर	}		

५ कोरेगाव

४३	कोरेगाव	+}		
४४	कुमठे	+}		
४५	रहिमतपूर	+}		
४६	शिरंबे	}		

४७	वाठारकिरोली	+}		
४८	वाठार (स्टे.)	+}		
४९	पिंपोडे (बु.)	}		

५०	सातारा रोड	+}		
५१	किन्हई	}		

६ खटाव

५२	खटाव	+}		
५३	औंध	}		

५४	पुसेगाव	+}		
५५	बुध	}		

५६	वडूज			
----	------	--	--	--

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

८ सातारा

६	खटाव	५७	पूसेसावळी	
		५८	मायणी	+
		५९	निमसोड	}

६० कातरखटाव

७ माण

६१	दहिवडी			
६२	मलवडी			
६३	गोंदवले (बु.)			

६४ कुकूडवाड

६५ म्हसवड

६६	मार्डी	+	}
६७	शिंंगणापूर	}	

८ फलटण

६८ फलटण

६९ होळ

७० गिरवी

७१	आदर्की (बु.)	+	}
७२	वाठार (नि.)	}	

७३ बरड

७४ राजाळे

७५ तरडगाव

१३१

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

८ सातारा

९	खंडाळा	७६	खंडाळा	+
		७७	वाठार (बु.)	}

७८ शिरवळ

७९ लोणंद

१० वाई

८०	पसरणी	+	}
८१	पाचवड	}	

८२ धोम

८३ वाई

८४ भुईज

८५ ओझर्डे

८६ सुरुर

११ महाबळेश्वर

८७	तापोळा	+	}
८८	लामज	}	

९ सांगली

१ मिरज

१ मिरज

२ मालगाव

३ अरग

४ कवलापूर

५ बुधगाव

६ क. डिग्रज

७ सांगली

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१ सांगली

२ जत

८ जत

९ डफळापूर

१० कुंभारी

११ शेगाव

१२ उमदी

१३ माडग्याळ

१४ मुचांडी

१५ संख

३ खानापूर

१६ खानापूर + }

१७ करंजे + }

१८ विटा + }

१९ लेंगरे + }

२० भाळवणी }

४ तासगाव

२१ तासगाव + }

२२ विसापूर + }

२३ मांजर्डे + }

२४ मणेरजुरी + }

२५ सावळज + }

२६ येळावी }

५ पळूस

२७ भिलवडी + }

२८ अंकलखोप + }

२९ पळूस + }

३० कुंडल }

६ कडेगाव

३१ कडेगाव + }

३२ शाळगाव + }

३३ नेवरी + }

३४ वांगी + }

३५ चिंचणी }

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१ सांगली

७ आटपाडी

३६ आटपाडी

३७ दिघंची

३८ खरसूंडी

८ क. महाकाळ

३९ क. महाकाळ

४० कुची

४१ ढालगाव

४२ देसिंग

४३ हिंणगाव

१० कोल्हापूर

१ शिरोळ

१ शिरोळ + }

२ नृसिंहवाडी }

११ औरंगाबाद

१ औरंगाबाद

१ औरंगाबाद + }

२ भावसिंगपूरा + }

३ उस्मानपूरा + }

४ कांचनवाडी }

५ चौका + }

६ हरसूल }

७ चित्ता-पिंपळगाव

८ करमाड + }

९ चिकलठाणा + }

१० लाडसावंगी }

२ फुलंब्री

११ फुलंब्री + }

१२ तिरबावडा + }

१३ आळंद + }

१४ वडोदा बाजार }

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

११ औरंगाबाद

३	पैठण	१५	पैठण	
		१६	बिडकीन	
		१७	लोहगाव	+
		१८	ढोरकीन	}
		१९	बालानगर	+
		२०	पिंपळवाडी (पि.)	}
		२१	पाचोड	
		२२	विहामांडवा	+
		२३	नांदर	}
		२४	अडूळ	
४	गंगापूर	२५	गंगापूर	+
		२६	भंडाळा	}
		२७	मांजरी	
		२८	शेंदुरवाडा	
		२९	वाळूंज	
		३०	तुर्काबाद	
		३१	हरसूल	+
		३२	डोणगाव	}
		३३	सिद. वडगाव	
५	वैजापूर	३४	वैजापूर	
		३५	महालगाव	+
		३६	नागमठाण	}

१३३

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

११ औरंगाबाद

५	वैजापूर	३७	खंडाळा	+
		३८	बोरसर	}
		३९	लाडगाव	
		४०	गरज	
		४१	शिरूर	+
		४२	लोणी (खु.)	}
		४३	लासूरगाव	
६	कन्नड	४४	कन्नड	+
		४५	चापनेर	}
		४६	पिशोर	+
		४७	नाचणवेल	+
		४८	करंजखेड	+
		४९	चिंचोली (पा.)	+
		५०	देवगाव	}
७	खुलताबाद	५१	वेरुळ	
		५२	सुलतानपूर	+
		५३	सावंगी	}
८	सिल्लोड	५४	सिल्लोड	+
		५५	निल्लोड	}
		५६	भराडी	+
		५७	बोरगाव बाजार	+
		५८	अर्जिठा	+
		५९	गोळेगाव	+
		६०	आमठाणा	+
		६१	अभई	}

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

अ.	जिल्हा/तालुका	अ.	मंडळ	
----	---------------	----	------	--

१२ जालना

१	भोकरदन	१	भोकरदन	+}
		२	सिपोरा	+}
		३	धावडा	+}
		४	अनावा	+}
		५	पिंपळगाव (रे.)	+}
		६	हसनाबाद	+}
		७	राजूर	+}
		८	केदार खेड	}
२	जाफ्राबाद	९	जाफ्राबाद	+}
		१०	माहोरा	+}
		११	कुंभारझरी	}
		१२	टेंभुर्णी	+}
		१३	वरुड (बु.)	}
३	जालना	१४	जालना (श.)	+}
		१५	जालना (ग्रा.)	}
		१६	नेर	+}
		१७	शेताळी	+}
		१८	रामनगर	}
		१९	पांचाळ वडगाव	+}
		२०	विरेगाव	}
		२१	वाघरुळ (ज.)	
४	बदनापूर	२२	बदनापूर	+}
		२३	शेलगाव	}
		२४	धाबाडी	+}
		२५	बावणे (पा.)	+}
		२६	रोषणगाव	}

१३४

रबी २०१८-१९

अ.	जिल्हा/तालुका	अ.	मंडळ	
----	---------------	----	------	--

१२ जालना

५	अंबड	२७	अंबड	+}
		२८	धनगर पिंपरी	}
		२९	जामखेड	+}
		३०	रोहीलगाड	+}
		३१	गोंडी	}
		३२	वडीगोद्री	+}
		३३	सुकापूरी	}
६	घनसांगवी	३४	घनसांगवी	+}
		३५	राणीऊचेगाव	}
		३६	तिर्थपूरी	
		३७	कुम. पिंपळगाव	+}
		३८	अंतरवली टेंभे	+}
		३९	रांजणी	+}
		४०	जांब समर्थ	}
७	परतूर	४१	परतूर	+}
		४२	वाटूर	}
		४३	श्रीष्टी	
		४४	आष्टी	+}
		४५	सातोना (बु.)	}
८	मंठा	४६	मंठा	
		४७	तळणी	+}
		४८	ढोकसाळ	+}
		४९	पांगरी (गो.)	}

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

अ.	जिल्हा/तालुका	अ.	मंडळ	
१३ बीड				
१	बीड	१	बीड	+}
		२	पाली	}
		३	नळवंडी	+}
		४	पिंपळनेर	+}
		५	म्हळस जवळा	}
		६	पेडगाव	+}
		७	राजूरी (न.)	}
		८	मांजरसुंबा	+}
		९	लिंबा गणेश	+}
		१०	नेकनुर	}
		११	चौसाळा	
२	पाटोदा	१२	पाटोदा	+}
		१३	दासखेड	+}
		१४	अमळनेर	+}
		१५	थेरला	}
३	शिरूरकासार	१६	शिरूरकासार	+}
		१७	तितरवणी	+}
		१८	रायमोह	}
४	आष्टी	१९	आष्टी	+}
		२०	टाकळसिंग	}
		२१	कडा	
		२२	धामणगाव	
		२३	दौलावडगाव	+}
		२४	धानोरा	}
		२५	पिंपळा	

१३५

रबी २०१८-१९

अ.	जिल्हा/तालुका	अ.	मंडळ	
१३ बीड				
५	गेवराई	२६	गेवराई	+}
		२७	धोंडराई	}
		२८	जातेगाव	+}
		२९	पाचेगाव	+}
		३०	सिरसादेवी	}
		३१	तलवडा	+}
		३२	रेवकी	}
		३३	उमापूर	
		३४	मादळमोही	+}
		३५	चकलांबा	}
६	माजलगाव	३६	माजलगाव	+}
		३७	गंगामसला	}
		३८	किट्टी आडगाव	+}
		३९	तालखेड	}
		४०	नित्रुड	
		४१	दिद्रुड	
७	आंबेजोगाई	४२	आंबेजोगाई	+}
		४३	लो. सावरगाव	+}
		४४	पाटोदा (म.)	}
		४५	घाटनांदुर	+}
		४६	बर्दापूर	}
८	केज	४७	केज	+}
		४८	युसूफवडगाव	+}
		४९	बनसारोळा	+}
		५०	होळ	}
		५१	ह. पिंपरी	+}
		५२	नांदुरघाट	+}
		५३	विडा	}

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१३ बीड

९	परळी वैजनाथ	५४	परळी	+
		५५	धर्मापूरी	}
		५६	शिरसाळा	+
		५७	नागापूर	+
		५८	पिंपळगाव गाडे	}
१०	धारुर	५९	धारुर	+
		६०	तेलगाव	+
		६१	मोहखेड	}
११	वडवणी	६२	वडवणी	+
		६३	कवडगाव	}
१	औसा	१	औसा	+
		२	किनी-थोट	+
		३	भादा	+
		४	बेलकूंड	+
		५	उजनी	}

१३७

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१४ लातूर

१	औसा	६	मातोळा	+
		७	किल्लारी	+
		८	लामजना	}
२	निलंगा	९	निलंगा	+
		१०	पानचिंचोली	+
		११	अंबूलगा	+
		१२	निटूर	}
		१३	कासारसिरसी	+
		१४	मदनसूरी	}
		१५	औरादशहाजनी	+
		१६	कासार बाळकूंद	+
		१७	हलगरा	+
		१८	भुतमुंगळी	}

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१५ उस्मानाबाद

१	उस्मानाबाद	१	उस्मानाबाद (श.)	+ }
		२	उस्मानाबाद (ग्रा.)	}

३	बेंबळी	+ }
४	केशेगाव	}

५ पाडोळी

६ तेर

७	ढोकी	+ }
८	जागजी	}

२ तुळजापूर

९	तुळजापूर	+ }
१०	मंगरुळ	+ }
११	सावरगाव	}

१२ सलगरा

१३	इटकळ	+ }
१४	जळकोट	+ }
१५	नळदुर्ग	}

३ परांडा

१६	परांडा	+ }
१७	आसू	}

१८ जवळा

१९ अनाळा

२० सोनारी

१३८

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१५ उस्मानाबाद

४	भुम	२१	भुम
---	-----	----	-----

२२ वालवड

२३ ईट

२४ अंभी

२५ माणकेश्वर

५ वाशी

२६ वाशी

२७ तेरखेडा

२८ पारगाव

६ कळंब

२९ कळंब + }

३० इटकूर + }

३१ येरमाळा }

३२ शिराढोण + }

३३ गोविंदपूर + }

३४ मोहा }

७ उमरगा

३५ उमरगा

३६ डालिंब

३७ नारंगवाडी

३८ मुळज

३९ मुरुम

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१६ नांदेड

१ बिलोली

१ बिलोली

२ आदमपूर + }
३ लोहगाव }

४ सगरोळी

५ कुंडलवाडी

२ धर्माबाद

६ धर्माबाद + }
७ करखेली + }
८ जारीकोट }

३ मुखेड

९ मुखेड + }
१० जांब (बु.) + }
११ जाहूर + }
१२ चांडोळा }

१३ मुक्रमाबाद + }

१४ बाऱ्हाळी + }

१५ येवती }

१७ परभणी

१ परभणी

१ परभणी + }
२ झरी }

३ पेडगाव + }

४ जांब }

५ शिंगणापूर

६ दैठणा

७ पिंगळी

१३९

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१७ परभणी

२ गंगाखेड

८ गंगाखेड

९ महातपूरी

१० माखणी

११ राणी सावरगाव

३ सोनपेठ

१२ सोनपेठ

१३ आवळगाव

४ पालम

१४ पालम

१५ चाटोरी + }

१६ बनवस }

५ पाथरी

१७ पाथरी

१८ बाभळगाव

१९ हादगाव (बु.)

६ मानवत

२० मानवत

२१ केकरजवळा

२२ कोल्हा

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

अ.	जिल्हा/तालुका	अ.	मंडळ	
१७ परभणी				
७	जिंतूर	२३	जिंतूर	+
		२४	सांगवी (म्हा.)	}
		२५	बामणी (बु.)	+
		२६	चारठाणा	}
		२७	आडगाव (बु.)	+
		२८	बोरी	}
८	पुर्णा	२९	पुर्णा	
		३०	ताडकळस	+
		३१	लिमला	}
		३२	कात्नेश्वर	
		३३	चुडावा	
९	सेलू	३४	सेलू	+
		३५	देऊळगाव घाट	}
		३६	वालूर	+
		३७	कुपटा	}
		३८	चिकलठाणा (बु.)	
१८ हिंगोली				
१	बसमत	१	बसमत	+
		२	अंबा	+
		३	हयातनगर	+
		४	गिरगाव	+
		५	हाट्टा	}
		६	टेंभूर्णी	+
		७	कुरुंदा	}

१४०

रबी २०१८-१९

अ.	जिल्हा/तालुका	अ.	मंडळ	
१९ नागपूर				
१	रामटेक	१	रामटेक	+
		२	नगरधन	+
		३	मुसेवाडी	+
		४	देवलापार	}
२	उमरेड	५	उमरेड	+
		६	हेवती	+
		७	पाचगाव	}
		८	बेला	+
		९	सिर्सी	+
		१०	मकरधोकडा	}
३	भिवापूर	११	भिवापूर	
		१२	कारगाव	+
		१३	मालेवाडा	}
		१४	नांद	
४	कुही	१५	कुही	+
		१६	राजोला	}
		१७	तितूर	
		१८	वेलतूर	
		१९	मांढळ	+
		२०	पचखेडी	}
२० चंद्रपूर				
१	गोंडपिंपरी	१	गोंडपिंपरी	
		२	धाबा	
२	वरोरा	३	टेंभुर्डा	+
		४	खांबाडा	}
		५	शेगाव	

पिक - रबी ज्वारी (जिरायत)

अ.	जिल्हा/तालुका	अ.	मंडळ	
२१	गडचिरोली			
१	गडचिरोली	१	गडचिरोली	+
		२	पोर्ला	}
		३	ब्राम्हणी	+
		४	येवली	}
२	आरमोरी	५	आरमोरी	
		६	देऊळगाव	+
		७	वैरागड	+
		८	पिसे वडोधा	}
३	चामोर्शी	९	चामोर्शी	+
		१०	कुनघडा रै	}
		११	घोट	+
		१२	येनापूर	+
		१३	आष्टी	}

१४१

रबी २०१८-१९

अ.	जिल्हा/तालुका	अ.	मंडळ	
२१	गडचिरोली			
४	मुलचेरा	१४	मुलचेरा	
५	सिरोंचा	१५	सिरोंचा	+
		१६	ब्राम्हणी	+
		१७	पेटीपाका	}
		१८	असरल्ली	
६	अहेरी	१९	अहेरी	+
		२०	आलापल्ली	}
		२१	जिमलगट्टी	+
		२२	पेरीमेली	}

एकूण अधिसूचित मंडळ : ८४२

तालुका पातळीवरील अधिसूचना										
अ. क्र.	जिल्हा	अ. क्र.	तालुका			अ. क्र.	जिल्हा	अ. क्र.	तालुका	
१	पुणे	१	दौंड			४	उस्मानाबाद	१	लोहारा	
२	नाशिक	१	दिंडोरी			५	लातूर	१	लातूर	
३	नांदेड	१	देगलूर					२	रेणापूर	
		२	नायगाव					३	देवणी	
		३	नांदेड					४	चाकुर	
		४	किनवट							
		५	हदगाव		एकूण अधिसूचित तालुके : १२					

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत मंडळ/तालुका अधिसूचना, रबी हंगाम २०१८-१९

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१	धुळे				१	धुळे			
१	धुळे	१	धुळे (शहर)	+	३	शिरपूर	२३	शिरपूर	+
		२	शिरुड	+			२४	बोराडी	+
		३	बोरकुंड	+			२५	अर्थे	+
		४	आर्वी	}			२६	जावखेडे	}
		५	सोनगीर	+			२७	होलनाथे	+
		६	नागांव (बुद्रूक)	+			२८	थळनेर	+
		७	फागणे	+			२९	सांगवी	}
		८	मुकटी	}					
		९	धुळे (ग्रा.)	+	४	शिंदखेडा	३०	शिंदखेडा	+
		१०	कुसांबा	+			३१	चिमठाणा	+
		११	नेर (म.)	+			३२	शेवाडे	+
		१२	लामकानी	}			३३	खलाने	}
							३४	नरडाणे	+
२	साक्री	१३	साक्री	+			३५	बेटावद	+
		१४	कासारे	+			३६	वारशी	}
		१५	म्हसदी (प्र.)	}			३७	दौंडाईचा	+
		१६	दुसाने	+			३८	विखरण	+
		१७	निजामपूर	+			३९	विरदेल	}
		१८	ब्राम्हणवेल	}					
		१९	पिंपळनेर	+					
		२०	कुडाशी	+					
		२१	उमरपट्टा	+					
		२२	दहीवेल	}					

१४३

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
२	नंदूरबार				३	जळगांव			
१	नंदूरबार	१	नंदूरबार	+ }	१	यावल	५	साकली	+ }
		२	रनाळे	+ }			६	किनगांव	}
		३	मंडल	+ }					
		४	खोंडामली	}	२	रावेर	७	रावेर	+ }
							८	खानापूर	}
		५	कोरीट	+ }			९	खिर्डी	+ }
		६	धानोरा	+ }			१०	ऐनपूर	+ }
		७	आष्टे	}			११	खिरोदा	+ }
२	शहादा	८	शहादा	+ }			१२	निंभोरा (बु.)	+ }
		९	मोहिदे (त.)	+ }			१३	सावदा	}
		१०	म्हसावद	+ }					
		११	ब्राम्हणपुरी	}	३	मुक्ताईनगर	१४	अंथुर्ली	+ }
							१५	कुऱ्हा	+ }
		१२	सारंगखेडा	+ }			१६	घोसगांव	}
		१३	प्रकाशा	}					
		१४	वडाळी	+ }	४	अंमळनेर	१७	अंमळनेर	+ }
		१५	असलोद	+ }			१८	शिरुड	}
		१६	मंदाना	+ }			१९	नागांव	+ }
		१७	कलसाडी	}			२०	पाटोदा	}
३	अक्राणी	१८	रोशमाळ	+ }			२१	अमलगांव	+ }
		१९	चुलवद	}			२२	मारवाड	+ }
		२०	खुंटामोडी	+ }			२३	भारवस	+ }
		२१	तोरणमाळ	}			२४	वावदे	}
४	अक्कलकुवा	२२	अक्कलकुवा	+ }	५	एरंडोल	२५	एरंडोल	+ }
		२३	खापर	+ }			२६	कासोदा	+ }
		२४	मोरंबा	}			२७	उत्तराण (गृह)	+ }
							२८	रिंगणगांव	}
		२५	मोलगी	+ }					
		२६	दाब	+ }	६	धरणगांव	२९	धरणगांव	+ }
		२७	वडफली	}			३०	सालावा	+ }
३	जळगांव						३१	सोनवड (बु.)	+ }
१	यावल	१	यावल	+ }			३२	पिंपरी (खु.)	+ }
		२	भालोद	+ }			३३	पालधी	+ }
		३	बामणोद	+ }			३४	चांदसर	}
		४	फैजपूर	}					

१४४

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

४ जळगाव

७ जळगाव

३५	जळगाव	+	}
३६	म्हसावद	+	}
३७	भोकर	+	}
३८	पिंपराळा	+	}
३९	नाशिराबाद	+	}
४०	असोदा		}

८ भुसावळ

४१	भुसावळ	+	}
४२	कुन्हे	+	}
४३	वरणगाव	+	}
४४	पिंपळगाव बु.		}

९ बोदवड

४५	बोदवड	+	}
४६	नाडगाव	+	}
४७	करंजी		}

१० भडगाव

४८	भडगाव	+	}
४९	आमदडे	+	}
५०	कोळगाव	+	}
५१	कजगाव		}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

११ चोपडा

५२	चोपडा	+	}
५३	हातेड	+	}
५४	लासूर	+	}
५५	अडावद	+	}
५६	धानोरा (प्रा.)	+	}
५७	गोरगावले	+	}
५८	चहार्डी		}

१२ जामनेर

५९	जामनेर	+	}
६०	नेरी	+	}
६१	मालदाभाडी	+	}
६२	पहूर	+	}
६३	शेंदुर्णी	+	}
६४	तोंडापूर	+	}
६५	फत्तेपूर	+	}
६६	वाकडी		}

१४५

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
४	अहमदनगर				४	अहमदनगर			
१	नगर	१	जेऊर	+	५	शेवगांव	३७	एरंडगाव	+
		२	कापूरवडी	+			३८	बोधेगाव	+
		३	चिंचोडी पाटील	+			३९	चापडगाव	}
		४	भिंजार	+	६	पाथर्डी	४०	पाथर्डी	+
		५	नाळेगांव	+			४१	माणिकदोंडी	+
		६	सावेडी	+			४२	कारंजी	+
		७	नागापूर	}			४३	मिरी	}
		८	चास	+			४४	टाकळीमानुर	+
		९	केडगांव	+			४५	कोरडगांव	}
		१०	वाळकी	+	७	नेवासा	४६	नेवासा (खु.)	+
		११	रुई छत्तीशी	}			४७	नेवासा (बु.)	+
२	पारनेर	१२	टाकळी ढोकेश्वर	+			४८	सलबतपूर	}
		१३	पळशी	+			४९	घोडेगांव	+
		१४	वडझीरे	+			५०	वडाळा भैरोबा	+
		१५	निघोज	}			५१	सोनई	+
		१६	पारनेर	+			५२	चांदा	+
		१७	सुपा	+			५३	कुकाना	}
		१८	भाळवणी	+	८	संगमनेर	५४	संगमनेर	+
		१९	वाडेगव्हाण	}			५५	धादरफळ (बु.)	+
३	श्रीगोंदा	२०	श्रीगोंदा	+			५६	घारगांव	+
		२१	पेडगांव	+			५७	डोलसाने	+
		२२	मांडवगण	+			५८	साकुर	+
		२३	कोळगांव	+			५९	पिंपर्णे	}
		२४	बेलवंडी	+			६०	आश्री	+
		२५	देव दैठण	+			६१	सिबलापूर	+
		२६	काष्टी	+			६२	तळेगांव	+
		२७	चिनाला	}			६३	सामनापूर	}
४	कर्जत	२८	राशीन	+	९	अकोले	६४	अकोले	+
		२९	कर्जत	+			६५	समशेरपूर	+
		३०	भांबोरा	}			६६	विळगांव	}
		३१	मिरजगाव	+			६७	राजूर	+
		३२	कोंभळी	+			६८	साकीरवाडी	+
		३३	माहीजळगांव	}			६९	शेंदी	+
५	शेवगांव	३४	शेवगांव	+			७०	कोटुल	+
		३५	भातकुडगांव	+			७१	ब्राम्हणवाडा	}
		३६	ढोर जळगांव (स)	}					

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
४	अहमदनगर				५	पुणे			
१०	कोपरगांव	७२	कोपरगांव	+	२	मुळशी	१५	घोटावडे	+
		७३	रवंदे	+			१६	थेरगांव	}
		७४	सुरेगांव	}					
		७५	पोहेगांव	+	३	भोर	१७	भोर	+
		७६	दहीगांव बोलका	}			१८	अंबावडे	+
११	राहाता	७७	राहाता	+			१९	भोलावडे	+
		७८	लोणी	+			२०	संगमनेर	+
		७९	बामळे	+			२१	निघुडघर	}
		८०	शिर्डी	+			२२	नसरापूर	+
		८१	पुणतांबा	}			२३	वेळू	+
							२४	किंकवी	}
१२	श्रीरामपूर	८२	श्रीरामपूर	+	४	मावळ	२५	लोणावळा	+
		८३	बेलापूर	+			२६	कार्ला	+
		८४	टाकळीभान	+			२७	खडकाळा	}
		८५	उंदीरगांव	}					
१३	राहुरी	८६	राहुरी	+			२८	तळेगांव	+
		८७	सात्रळ	+			२९	काळे कॉलनी	+
		८८	तेहराबाद	+			३०	शिवणे	+
		८९	वांबोरी	+			३१	वडगांव मावळ	}
		९०	ब्राम्हणी	}	५	जुन्नर	३२	जुन्नर	+
		९१	देवळाली	+			३३	राजूर	+
		९२	टाकळी मिया	}			३४	आपटाले	}
५	पुणे						३५	ओतूर	+
१	हवेली	१	खेडशिवापूर	+			३६	वडगांव (आनंद)	+
		२	खडकवासला	+			३७	डिंगोरे	}
		३	कोथरुड	}					
		४	चिंचवड	+			३८	नारायणगांव	+
		५	कळस	+			३९	बेल्हा	+
		६	भोसरी	+	६	खेड	४०	निमगांव सावा	}
		७	वाघोली	}					
		८	हडपसर	+			४१	राजगुरुनगर	+
		९	उरळीकांचन	+			४२	कन्हेरसर	+
		१०	थेऊर	}			४३	वाडा	+
२	मुळशी	११	पौड	+			४४	कुडे (बु.)	}
		१२	पिरंगुट	+			४५	कडूस	+
		१३	माले	+			४६	पाईट	}
		१४	मुठे	}			४७	चाकण	+
							४८	पिंपळगांव त. खेड	+
							४९	आळंदी	}

१४७

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
५	पुणे				५	पुणे			
७	आंबेगांव	५०	घोडेगांव	+ }	११	दौंड	८०	दौंड	+ }
		५१	आंबेगांव	}			८१	देऊळगांव राजे	+ }
							८२	रावणगांव	}
		५२	कळंब	+ }			८३	केडगांव	+ }
		५३	मंचर	+ }			८४	वरवंड	+ }
		५४	पारगांव	}			८५	पाटस	+ }
८	शिरूर	५५	शिरूर	+ }			८६	यवत	+ }
		५६	रांजणगांव गणपती	+ }			८७	राहू	}
		५७	टाकळी हाजी	+ }	१२	पुरंदर	८८	सासवड	+ }
		५८	मलठण	+ }			८९	भिवाडी	+ }
		५९	पाबळ	}			९०	राजेवाडी	+ }
							९१	जेजुरी	+ }
		६०	तळेगांव डमढेरे	+ }			९२	कुभार वळन	}
		६१	कोरेगांव भिमा	+ }	६	सोलापूर			
		६२	न्हावरा	+ }	१	उ. सोलापूर	१	उ. सोलापूर	+ }
		६३	वडगांव रासई	}			२	शेलगी	}
९	बारामती	६४	बारामती	+ }			३	तिन्हे	+ }
		६५	उंडवाडी (क.)	+ }			४	वडाळा	+ }
		६६	मालेगांव	+ }			५	मार्डी	}
		६७	पणदरे	}	२	द. सोलापूर	६	बोरमणी	+ }
		६८	वडगांव (नी.)	+ }			७	मुस्ती	+ }
		६९	सुपा	+ }			८	वळसंग	}
		७०	लोणी (भा.)	+ }					
		७१	मोरगांव	}			९	मंदूप	+ }
१०	इंदापूर	७२	इंदापूर	+ }			१०	विंचूर	+ }
		७३	लोणी देवकर	+ }			११	निंबर्गी	+ }
		७४	बावदा	}			१२	होटगी	}
		७५	सनसार	+ }	३	बारशी	१३	बारशी	+ }
		७६	निमगांव केतकी	+ }			१४	खांडवी	+ }
		७७	काटी	+ }			१५	अगलगांव	+ }
		७८	अंथुर्णे	+ }			१६	पांगरी	}
		७९	भिगवण	}					

१४८

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

६ सोलापूर

३ बार्शी

१७	पानगांव	+	}
१८	सुर्डी	+	}
१९	वैराग	}	

२०	नारी	+	}
२१	उपळे (दु.)	+	}
२२	गौडगांव	}	

४ अक्कलकोट

२३	अक्कलकोट	+	}
२४	जेऊर	+	}
२५	तडवळ	+	}
२६	करजगी	}	

२७	दुधनी	+	}
२८	मैदर्गी	}	

२९	वागदरी	+	}
३०	चपळगाव	+	}
३१	किणी	}	

५ मोहोळ

३२	मोहोळ	+	}
३३	नरखेड	+	}
३४	शेटफळ	+	}
३५	पेनूर	}	

३६	वाघोली	+	}
३७	कामती (बु.)	+	}
३८	सावलेश्वर	+	}
३९	टाकळी (सी.)	}	

६ माढा

४०	माढा	+	}
४१	दारफळ	}	

४२	रोपळे	+	}
४३	म्हैसगाव	+	}
४४	कुईवाडी	}	

४५	टेंभुर्णी	+	}
४६	रांजणी	+	}
४७	मोडलिंब	+	}
४८	लऊळ	}	

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

६ सोलापूर

७ करमाळा

४९	करमाळा	+	}
५०	केतूर	+	}
५१	कोर्टी	}	

५२	जेऊर	+	}
५३	उमरड	+	}
५४	केम	+	}
५५	अर्जुननगर	+	}
५६	सालसे	}	

८ पंढरपूर

५७	पंढरपूर	+	}
५८	भंडीशेगाव	+	}
५९	भालवणी	+	}
६०	करकंब	+	}
६१	पटकुरोली	}	
६२	पुळूज	+	}
६३	चळे	+	}
६४	तुंगत	+	}
६५	कासेगांव	}	

९ माळशिरस

६६	माळशिरस	+	}
६७	इस्लामपूर	+	}
६८	अकलूज	+	}
६९	लवंग	+	}
७०	महाळुंग	}	

१० मंगळवेढा

७१	मंगळवेढा	+	}
७२	बोराळे	+	}
७३	आंधळगाव	}	

७४	भोसे	+	}
७५	हुलजंती	+	}
७६	मरवडे	+	}
७७	मारापूर	}	

पिक - हरभरा

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
७	सातारा			
१	कोरेगांव	१	कोरेगांव	+
		२	कुमठे	+
		३	रहिमतपूर	+
		४	शिरंबे	+
		५	वाठारकिरोली	}
		६	वाठार स्टेशन	+
		७	पिंपोडे (बु.)	+
		८	सातारा रोड	+
		९	किन्हई	}
२	खटाव	१०	खटाव	+
		११	औंध	+
		१२	पुसेगांव	+
		१३	बुध	+
		१४	वडूज	}
		१५	पुसेसावळी	+
		१६	मायणी	+
		१७	निमसोड	+
		१८	कातरखटाव	}
३	खंडाळा	१९	खंडाळा	+
		२०	वाठार (बु.)	+
		२१	शिरवळ	+
		२२	लोणंद	}

१४९

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
७	सातारा			
४	वाई	२३	पसरणी	+
		२४	पाचवड	+
		२५	धोम	+
		२६	वाई	}
		२७	भुईज	+
		२८	ओझर्डे	+
		२९	सुरुर	}
८	सांगली			
१	मिरज	१	मिरज	+
		२	मालगांव	+
		३	आरग	}
		४	कवलापूर	+
		५	बुधगांव	}
		६	क. डिग्रज	+
		७	सांगली	}
२	जत	८	जत	+
		९	डफळापूर	+
		१०	कुंभारी	+
		११	शेगांव	}
		१२	उमदी	+
		१३	माडग्याळ	+
		१४	मुचंडी	+
		१५	संख	}

पिक - हरभरा

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
८	सांगली			
३	खानापूर	१६	खानापूर	+ }
		१७	करंजे	+ }
		१८	विटा	+ }
		१९	लेंगरे	+ }
		२०	भाळवणी	}
४	वाळवा	२१	वाळवा	+ }
		२२	आष्टा	+ }
		२३	कोरेगांव	}
		२४	इस्लामपूर	+ }
		२५	पेठ	+ }
		२६	कामेरी	}
		२७	कासेगांव	+ }
		२८	ताकारी	+ }
		२९	बहे	}
		३०	चिंकूडे	+ }
		३१	तांदुळवाडी	}
५	तासगांव	३२	तासगांव	+ }
		३३	विसापूर	+ }
		३४	मांजरे	}
		३५	मणेरानजरी	+ }
		३६	सावळज	+ }
		३७	येळावी	}
६	पळूस	३८	भिलवडी	+ }
		३९	अंकल - खोप	+ }
		४०	पळूस	+ }
		४१	कुंडल	}
७	कडेगांव	४२	कडेगांव	+ }
		४३	शाळगांव	+ }
		४४	नेवरी	+ }
		४५	वांगी	+ }
		४६	चिंचणी	}

१५०

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
८	सांगली			
८	क. महाकाळ	४७	क. महाकाळ	+ }
		४८	कुची	+ }
		४९	ढालगांव	+ }
		५०	देशिंग	+ }
		५१	हिंगणगांव	}
९	औरंगाबाद			
१	औरंगाबाद	१	औरंगाबाद	+ }
		२	भावसिंगपूरा	+ }
		३	उस्मानपुरा	+ }
		४	कांचनवाडी	+ }
		५	चौका	+ }
		६	हरसुल	}
		७	चित्ता पिंपळगांव	+ }
		८	करमाड	+ }
		९	लाडसांगवी	+ }
		१०	विकलठाणा	}
२	फुलंब्री	११	फुलंब्री	+ }
		१२	तिरबावडा	+ }
		१३	आळंद	+ }
		१४	वडोदा बाजार	}
३	पैठण	१५	पैठण	+ }
		१६	बिडकिन	}
		१७	लोहगांव	+ }
		१८	ढोरकिन	+ }
		१९	बालानगर	+ }
		२०	पिंपळवाडी - पी	}
		२१	पाचोडा	+ }
		२२	विहामांडवा	+ }
		२३	नांदर	+ }
		२४	अड्डळ	}
४	गंगापूर	२५	गंगापूर	+ }
		२६	भंडाला	+ }
		२७	मांजरी	}

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
९	औरंगाबाद				९	औरंगाबाद			
४	गंगापूर	२८	शेंदुरवाडा	+	८	सिल्लोड	५९	अजिंठा	+
		२९	वाळूज	+			६०	गोळेगांव	+
		३०	तुर्काबाद	}			६१	आमठाणा	+
							६२	अभई	}
		३१	हरसुल	+	९	सोयगांव	६३	सोयगांव	+
		३२	डोणगांव	+			६४	सावलज बाजार	}
		३३	सिद. वडगांव	}					
५	वैजापूर	३४	वैजापूर	+			६५	बानोटी	
		३५	शिरूर	+					
		३६	लोणी (खु.)	+	१०	जालना			
		३७	खंडाळा	+	१	भोकरदन	१	भोकरदन	+
		३८	बोरसर	}			२	सिपोरा	}
		३९	लाडगांव	+			३	धावडा	+
		४०	महालगांव	+			४	अनावा	+
		४१	नागमठाण	}			५	पिंपळगांव (रे.)	}
		४२	गरज	+			६	हसनाबाद	+
		४३	लासूरगांव	}			७	राजूर	+
६	कन्नड	४४	कन्नड	+			८	केदार खेड	}
		४५	चापनेर	+	२	जाफाबाद	९	जाफाबाद	+
		४६	चिकलठाणा	}			१०	माहोरा	+
							११	कुंभारझरी	}
		४७	पिशोर	+					
		४८	नाचणवेल	+			१२	टेंभुर्णी	+
		४९	करंजखेड	+			१३	वरुड (बु.)	}
		५०	चिंचोली (पा.)	+					
		५१	देवगांव	}	३	अंबड	१४	अंबड	+
७	खुलताबाद	५२	वेरुळ				१५	धनगर पिंपरी	}
		५३	सुलतानपूर	+			१६	जामखेड	+
		५४	सावंगी	}			१७	रोहीलगड	+
							१८	गोदी	+
							१९	वडीगोद्री	+
८	सिल्लोड	५५	सिल्लोड	+			२०	सुकापुरी	}
		५६	निल्लोड	+					
		५७	भराडी	+	४	घनसांगवी	२१	घनसांगवी	+
		५८	बोरगांव - बाजार	}			२२	राणीऊचेगांव	}

१५२

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

१० जालना

४ घनसांगवी	२३ तिर्थपूरी	+	}
	२४ कुम पिंपळगांव	+	}
	२५ अंतरवली टेभें	+	}
	२६ रांजणी	+	}
	२७ जांब समर्थ	}	

५ परतूर

२८ परतूर	+	}
२९ वाटूर	+	}
३० सृष्टी	}	
३१ आष्टी	+	}
३२ सातोना (बु.)	}	

६ मंठा

३३	मंठा	
३४	तळनी (दुधा)	+
३५	ढोकसाळ	+
३६	पांगारी (गो.)	}

७ बदनापूर

३७ बदनापूर	+	}
३८ शेलगाव	+	}
३९ धाबाडी	+	}
४० बावणे पांगरी	+	}
४१ रोषणगाव	}	

११ बीड

१ बीड

१ बीड	+	}
२ पाली	+	}
३ नाळवंडी	+	}
४ पिंपळनेर	+	}
५ म्हाळस जावळा	}	

६ पेडगांव	+	}
७ राजूरी (न.)	}	

८ मांजरसुंबा	+	}
९ लिंबा गणेश	+	}
१० नेकनुर	+	}
११ चौसाळा	}	

२ पाटोदा

१२ पाटोदा	+	}
१३ दासखेड	+	}
१४ अमळनेर	+	}
१५ थेरला	}	

११ बीड

३ शिरुरकासार

१६ शिरुरकासार	+	}
१७ तितरवणी	+	}
१८ रायमोह	}	

४ आष्टी

१९ आष्टी	+	}
२० टाकळसिंग	+	}
२१ कडा	+	}
२२ धामणगांव	}	
२३ दौलावडगाव	+	}
२४ धानोरा	+	}
२५ पिंपळा	}	

५ गेवराई

२६ गेवराई	+	}
२७ धोंडराई	}	
२८ जातेगांव	+	}
२९ पाचेगांव	+	}
३० सिरसादेवी	+	}
३१ तलवडा	+	}
३२ रेवकी	}	
३३ उमापूर	+	}
३४ मादळमोही	+	}
३५ चकलांबा	}	

६ माजलगांव

३६ माजलगांव	+	}
३७ गंगामसला	+	}
३८ किट्टी आडगाव	+	}
३९ तालखेड	}	

४० नित्रुड	+	}
४१ दिद्रुड	}	

७ अंबेजोगाई

४२ अंबेजोगाई	+	}
४३ लो. सावरगांव	+	}
४४ पाटोदा म.	}	
४५ घाटनांदूर	+	}
४६ बर्दापूर	}	

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
११ बीड					१३ लातूर				
८ केज		४७ केज	+	}	३ औसा		१९ बेलकुंड		
		४८ यसुफ वडगांव	+	}			२० किल्लारी		
		४९ बनसारोळा	+	}			२१ लामजना		
		५० होळ		}			२२ उजनी		
		५१ ह. पिंपरी	+	}					
		५२ नांदुरघाट	+	}					
		५३ विडा		}					
९ परळी वैजनाथ		५४ परळी	+	}	४ अहमदपूर		२३ अहमदपूर	+	}
		५५ धर्मापूर		}			२४ शिरुरताजबंद	+	}
		५६ शिरसाळा	+	}			२५ हडोलती		}
		५७ नागापूर	+	}			२६ किनगांव	+	}
		५८ पिंपळगांव गाडे		}			२७ खंडाळी	+	}
							२८ अंधोरी		}
१० धारुर		५९ धारुर	+	}	५ निलंगा		२९ निलंगा		
		६० मोहखेड	+	}			३० पानचिंचोली		
		६१ तेलगांव		}			३१ अंबुलगा		
११ वडवणी		६२ कवडगांव	+	}			३२ निटूर		
		६३ वडवणी		}			३३ कासारसिरसी		
१२ लातूर							३४ मदनसुरी		
१ लातूर		१ लातूर					३५ औरादशहाजनी		
		२ बाभळगांव					३६ कासारबालकुंदा		
		३ हरंगुल (बु.)					३७ हलगरा		
		४ कासारखेडा					३८ भुतमुंगळी		
		५ मुरुड							
		६ गातेगांव							
		७ तांदुळजा			६ शिरुर अनंतपाळ		३९ शिरुर अनंतपाळ		
		८ चिंचोली (बु.)					४० साकोळ		
		९ कन्हारी					४१ हिसामाबाद		
२ रेणापूर		१० रेणापूर			७ उदगीर		४२ उदगीर	+	}
		११ पानगांव					४३ नानलगांव	+	}
		१२ पोहरेगांव					४४ मोघा	+	}
		१३ कारेपूर					४५ देवर्जन	+	}
		१४ पळशी					४६ हेर		}
							४७ वाढवणा	+	}
							४८ नळगीर	+	}
							४९ तोंडार		}
३ औसा		१५ औसा			९ देवणी		५० देवणी		
		१६ किनी - थोट					५१ बोरोळ		
		१७ भादा					५२ वलांडी		

१५४

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१३	लातूर				१४	उस्मानाबाद			
१०	चाकूर	५३	चाकूर	+ }	४	भुम	१६	भुम	
		५४	शेळगांव	}			१७	वालवड	
		५५	वडवळ				१८	ईट	
		५६	नळेगांव				१९	अंभी	
		५७	झरी (बु.)				२०	माणकेश्वर	
		५८	आष्टा		५	वाशी	२१	वाशी	
१४	उस्मानाबाद						२२	तेरखेडा	
१	उस्मानाबाद	१	उस्मानाबाद (शहर)				२३	पारगांव	
		२	उस्मानाबाद (ग्रा.)				२४	कळंब	
		३	बेंबळी		६	कळंब	२५	इटकूर	
		४	केशेगांव				२६	येरमाळा	
		५	पाडोळी				२७	शिराडोण	
		६	तेर				२८	गोविंदपूर	
		७	ढोकी				२९	मोहा	
		८	जागजी						
२	तुळजापूर	९	तुळजापूर	+ }	७	उमरगा	३०	उमरगा	+ }
		१०	सलगरा	}			३१	डाळीब	}
		११	सावरगांव	+ }			३२	नारंगवाडी	+ }
		१२	मंगरुळ	}			३३	मुळज	}
		१३	इटकळ				३४	मुरुम	
		१४	जळकोट		८	लोहारा	३५	लोहारा	
		१५	नळदुर्ग				३६	माकणी	
							३७	जेवळी	

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ.	जिल्हा/तालुका	अ.	मंडळ		अ.	जिल्हा/तालुका	अ.	मंडळ	
१५	नांदेड				१५	नांदेड			
१	नांदेड	१	नांदेड (शहर)	+	८	मुखेड	३३	मुखेड	+
		२	वजीराबाद	+			३४	जांब	+
		३	नांदेड (ग्रा.)	+			३५	चांडोळा	}
		४	तुपा	+			३६	जाहुर	+
		५	विष्णूपुरी	+			३७	येवती	+
		६	वसरणी	}			३८	मुक्रमाबाद	+
		७	लिंबगांव				३९	बाऱ्हाळी	}
		८	तरोडा (बु.)		९	किनवट	४०	किनवट	+
							४१	बोदडी	+
२	अर्धापूर	९	अर्धापूर	+			४२	जलधरा	+
		१०	दाभड	}			४३	इस्लामपूर	+
		११	मालेगांव				४४	मांडवी	+
							४५	दहेली	+
							४६	शिवणी	}
४	बिलोली	१२	बिलोली		१६	परभणी			
		१३	आदमपूर	+	१	परभणी	१	जांब	+
		१४	कुंडलवाडी	}			२	झरी	}
		१५	लोहगांव				३	पेडगांव	+
		१६	सगरोळी				४	शिगणापूर	+
							५	परभणी	}
							६	दैठणा	
५	धर्माबाद	१७	धर्माबाद				७	पिंगळी	
		१८	करखेली		२	गंगाखेड	८	गंगाखेड	+
		१९	जारीकोट				९	महातपूरी	}
६	हादगांव	२०	हादगांव	+			१०	माखणी	+
		२१	तामसा	+			११	राणी सावरगांव	}
		२२	मंठा	+					
		२३	आष्टी	}	३	सोनपेठ	१२	सोनपेठ	
		२४	पिंपळखेड	+			१३	आवलगांव	
		२५	तळणी	}					
		२६	निवघा (बा.)						
७	देगलूर	२७	देगलूर	+					
		२८	खानापूर	}					
		२९	शहापूर						
		३०	मरखेल	+					
		३१	मालेगांव (म.)	+					
		३२	हणेगांव	}					

१५६

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
---------	---------------	---------	------	--

१६ परभणी

४ जितूर

१४ जितूर + }

१५ सांगवी (म्हा.) + }

१६ बामणी (बु.) }

१७ आडगांव (बु.) + }

१८ बोरी + }

१९ चारठाणा }

५ पुर्णा

२० पुर्णा + }

२१ ताडकळस + }

२२ लिमला }

२३ कातनेश्वर + }

२४ चुडावा }

६ सेलू

२५ सेलू + }

२६ देऊळगांव - घाट }

२७ वालूर + }

२८ कुपटा }

२९ चिखलठाणा (बु.) }

१७ हिंगोली

१ हिंगोली

१ हिंगोली + }

२ खंबाळा + }

३ नसी + }

२ सेनगांव

४ सेनगांव + }

५ गोरेगांव }

६ आजगांव + }

७ पान - कन्हैरगांव + }

८ साखरा + }

९ हत्ता }

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
---------	---------------	---------	------	--

१७ हिंगोली

३ कळमनुरी

१० कळमनुरी + }

११ वाकोडी + }

१२ नांदापूर }

१३ आ. बालापूर + }

१४ डोंगरकडा + }

१५ वारंगा फाटा }

४ बसमत

१६ बसमत + }

१७ अंबा + }

१८ हयातनगर + }

१९ गिरगांव + }

२० हट्टा }

२१ टेंभुर्णी + }

२२ कुरुदा }

१८ बुलडाणा

१ चिखली

१ मेरा (खु.) + }

२ शेलगांव - अटोल + }

३ कोलारा + }

४ चांदई }

५ चिखली + }

६ हटणी }

७ एकलारा + }

८ अमडापूर + }

९ उंद्री + }

१० पेट + }

११ धोडप }

२ बुलडाणा

१२ बुलडाणा + }

१३ साखळी (बु.) + }

१४ पाडळी + }

१५ देऊळघाट + }

१६ धाड + }

१७ म्हसला + }

१८ रायपूर }

पिक - हरभरा

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
---------	---------------	---------	------	--

१८ बुलडाणा

३	देऊळगांवराजा	१९	देऊळगांवराजा	+
		२०	मेहुणा राजा	+
		२१	तुळजापूर	+
		२२	दे. माही	+
		२३	अंदेरा	}

४ शिंदखेड राजा

२४	शिंदखेड राजा	+
२५	कि. राजा	+
२६	सोनशी	+
२७	साखरखेडा	}
२८	दुसरबीड	+
२९	मलकापूर पांगरा	+
३०	शेंदुरजन	}

५ लोणार

३१	लोणार	+
३२	टिटवी	+
३३	हिरवड	}
३४	सुलतानपूर	+
३५	बीबी	+
३६	अंजनी खुर्द	}

६ जळगांव जामोद

३७	जामोद	+
३८	जळगांव	+
३९	वडशिगी	+
४०	पिंपळगांव काळे	+
४१	असलगांव	}

७ संग्रामपूर

४२	सोनाळा	+
४३	बावणबीर	+
४४	संग्रामपूर	+
४५	कवठळ	+
४६	पातुर्डा	}

८ नांदुरा

४७	नांदुरा (बु.)	+
४८	शेंबा (बु.)	+
४९	वडनेर	+
५०	चांदुरबीस्वा	+
५१	निमगांव	+
५२	म्हाळुंगी	}

१५७

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
---------	---------------	---------	------	--

१८ बुलडाणा

९	खामगांव	५३	बोरीअडगांव	+
		५४	लखनवाडा	+
		५५	पिंपळगांव राजा	+
		५६	काळेगांव	+
		५७	खामगांव	+
		५८	अवार	+
		५९	हिवरखेड	+
		६०	अटाळी	+
		६१	वझर	+
		६२	पारखेड	+
		६३	पळशी (बु.)	}

१० मेहकर

६४	मेहकर	+
६५	हिवरा आश्रम	+
६६	डोणगांव	+
६७	देऊळगांव माळी	}
६८	अंजनी (बु.)	+
६९	शेवगांव (दे.)	+
७०	लोणी गवळी	+
७१	जानेफळ	+
७२	नायगांव दत्तपूर	+
७३	वरवंड	}

११ मलकापूर

७४	मलकापूर	+
७५	धरणगाव	+
७६	नरवेल	+
७७	दाताळा	+
७८	जांभूळ धाबा	}

१९ अकोला

१ अकोट

१	अकोट	+
२	मुंडगाव	+
३	पणज	}

४	चोहोड्डा	+
५	कुटासा	+
६	उमरा	+
७	आसेगांव बाजार	+
८	अकोलखेड	}

२ तेल्हारा

९	तेल्हारा	+
१०	मालेगांव बाजार	+
११	हिवरखेड	+
१२	अडगांव (बु.)	+
१३	पाथर्डी	}

१४ पंचगव्हाण

पिक - हरभरा

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१९	अकोला			
३	बालापूर	१५	बालापूर	+ }
		१६	पारस	}
		१७	उरळ (बु.)	+ }
		१८	निंबा	+ }
		१९	हातरुण	+ }
		२०	व्याळा	+ }
		२१	वडेगांव	}
४	पातूर	२२	पातूर	+ }
		२३	बामूळगांव	+ }
		२४	आलेगांव	+ }
		२५	चात्री	+ }
		२६	सरस्ती	}
५	अकोला	२७	अकोला	+ }
		२८	घूसर	+ }
		२९	दहिहांडा	+ }
		३०	कापशी	+ }
		३१	उगवा	+ }
		३२	आगर	}
		३३	बोरगाव मंजू	+ }
		३४	शिवणी	+ }
		३५	पळशी (बु.)	+ }
		३६	सांगळूद	+ }
		३७	कुरणखेड	}

१५८

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१९	अकोला			
६	बार्शी टाकळी	३८	बार्शी टाकळी	+ }
		३९	महाण	+ }
		४०	राजंदा	+ }
		४१	धाबा	+ }
		४२	पिंजर	+ }
		४३	खेडा (बु.)	}
७	मूर्तीजापूर	४४	मूर्तीजापूर	+ }
		४५	हातगांव	+ }
		४६	लाखपूरी	}
		४७	माना	+ }
		४८	शेलू बाजार	+ }
		४९	निंभा	+ }
		५०	कुरुम	+ }
		५१	जामटी	}

१५९

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
---------	---------------	---------	------	--

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
---------	---------------	---------	------	--

२० अमरावती

१ धारणी

१ धारणी

+

२ हरसुल

}

३ धुलघाट

+

४ सावलीखेडा

}

२ चिखलदरा

५ चिखलदरा

६ सेमाडोह

+

७ टेंभुरसोडा

+

८ चुर्णी

}

३ अमरावती

९ शिराळा

+

१० नांदगांव पेठ

+

११ माहुली जहान

+

१२ डवरगाव

+

१३ अमरावती

+

१४ बडनेरा

+

१५ वडाळी

+

१६ वलगाव

+

१७ नवसारी

}

४ भातकुली

१८ भातकुली

+

१९ आसरा

+

२० निंभा

}

२१ आष्टी

+

२२ पुर्णा नगर

}

२३ खोलापूर

५ मोर्शी

२४ मोर्शी

+

२५ नेर पिंगळई

+

२६ शिरखेड

+

२७ रिध्दपूर

+

२८ अंबाडा

+

२९ हिवरखेड

+

३० धामणगाव

}

६ वरुड

३१ वरुड

+

३२ बेनोदा

+

३३ लोणी

+

३४ पुसला

+

३५ शेंदुरजना घाट

+

३६ राजूरा बाजार

+

३७ वाठोडा

}

२० अमरावती

७ दर्यापूर

३८ दर्यापूर

+

३९ थिलोरी

}

४० मंडल रामतीर्थ

४१ खल्लार

४२ दारापूर

४३ वडनेर गंगाई

+

४४ सामदा

}

४५ येवदा

८ अंजनगाव

४६ अंजनगाव (सु.)

+

४७ सातेगांव

+

४८ भंडारज

+

४९ विहीगांव

}

५० कापूसतळणी

५१ कोकडा

९ चांदूर बाजार

५२ चांदूर बाजार

+

५३ बेलोरा

+

५४ तळेगांव मोहना

+

५५ आसेगांव

}

५६ शिरजगाव कसबा

+

५७ करजगांव

+

५८ ब्राम्हणवाडा थडी

}

१० धामणगाव (रे.)

५९ धामणगाव (रे.)

+

६० दत्तापूर

+

६१ भातकूली

+

६२ चिंचाली

+

६३ तळेगाव दशासर

+

६४ मंगरुळ दस्तगीर

+

६५ अंजनसिंगी

}

११ अचलपूर

६६ अचलपूर

+

६७ परतवाडा

+

६८ रासेगाव

+

६९ असदपूर

+

७० पश्चोट

+

७१ परसापूर

}

१६०

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

२१ यवतमाळ

१ उमरखेड

१	बिटरगाव (बु.)	+ }
२	दराटी	+ }
३	ढाणकी	+ }
४	चातारी	+ }
५	उमरखेड	+ }
६	मुळावा	+ }
७	विडूळ	}

२ केळापूर

८	पांढरकवडा	+ }
९	पहापळ	+ }
१०	चालबडी	+ }
११	रुझा	+ }
१२	करंजी	+ }
१३	पाटणबोरी	}

३ आर्णी

१४	आर्णी	+ }
१५	लोणबेहळ	+ }
१६	अंजनखेड	}
१७	जवळा	+ }
१८	बोरगाव	+ }
१९	सावळी	}

४ मारेगाव

२०	मारेगाव	+ }
२१	मार्डी	+ }
२२	वनोजा	+ }
२३	कुंभा	+ }
२४	वाटोनी	}

५ कळंब

२५	कळंब	+ }
२६	कोठा	+ }
२७	सावरगाव	+ }
२८	पिंपळगाव रुई	+ }
२९	मेटीखेडा	+ }
३०	जोडमोहा	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--

२१ यवतमाळ

६ पुसद

३१	पुसद	+ }
३२	वरुड	+ }
३३	जांबबाजार	+ }
३४	ब्राम्हणगांव	}
३५	खंडाळा	+ }
३६	बेलोरा (खु.)	+ }
३७	शेंबाळपिंपरी	+ }
३८	गौळ (खु.)	}

७ दारव्हा

३९	दारव्हा	+ }
४०	बोरी (खु.)	+ }
४१	महागाव	+ }
४२	लाडखेड	}
४३	चिखली	+ }
४४	लोही	+ }
४५	मांगकिन्ही	}

८ महागाव

४६	महागाव	
४७	फुलसावंगी	

४८ मोरथ

४९ गुंज

५० हिवरा

५१ काळी दौ.

९ दिग्रस

५२ कलगाव

५३ तुप टाकळी

१० घाटंजी

५४ घाटंजी

५५ पारवा

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
२२	वर्धा				२२	वर्धा			
१	आर्वी	१	आर्वी	+	८	सेलू	४०	सेलू	+
		२	खरंगणा	+			४१	केळझर	+
		३	वाठोडा	}			४२	सिंदी	+
							४३	हिंगणी	+
		४	वाढोना	+			४४	झडशी	}
		५	रोहना	+					
		६	विरुळ	}	२३	नागपूर			
					१	नागपूर (ग्रा.)	१	खापरी (रेल्वे)	+
२	कारंजा	७	कारंजा	+			२	सोनेगांव लोधी	+
		८	ठाणेगांव	}			३	गोधनी	+
							४	हुडकेश्वर	+
		९	सारवाडी	+			५	बोरी	+
							६	वाडी	}
		१०	कन्नमवार (ग्रा.)						
३	देवळी	११	देवळी	+	२	कामठी	७	कामठी	+
		१२	अंदोरी	+			८	कोराडी	}
		१३	गिरोली	}			९	वडोदा	+
							१०	दिंघोरी	}
४	हिंगणघाट	१४	हिंगणघाट	+					
		१५	वाघोली	+	३	हिंगणा	११	हिंगणा	+
		१६	सावली	+			१२	वाणा डोंगरी	+
		१७	अल्लीपूर	+			१३	कान्होलीबारा	+
		१८	सिरसगांव	}			१४	अडेगांव	+
							१५	गुमगाव	+
		१९	कानगांव	+			१६	टाकळघाट	}
		२०	वडनेर	+					
		२१	पोहना	}	४	रामटेक	१७	रामटेक	+
५	समुद्रपूर	२२	समुद्रपूर	+			१८	नगरधन	+
		२३	गिरड	}			१९	मुसेवाडी	+
							२०	देवलापार	}
		२४	मांडगांव	+					
		२५	कंदळी	+	५	पारशिवाणी	२१	पारशिवाणी	
		२६	वायगांव (गोंड)	}					
							२२	नवेगांवखैरी	+
		२७	नंदोरी	+			२३	कन्हाण	+
		२८	जाम	+			२४	आमडी	}
		२९	कोरा	}					
६	वर्धा	३०	वर्धा	+	६	मौदा	२५	मौदा	+
		३१	सेवाग्राम	+			२६	धानला	}
		३२	तळेगांव (टा.)	}			२७	खात	+
							२८	कोंदामेंढी	}
		३३	वायगाव	+					
		३४	आंजी	+			२९	निमखेडा	+
		३५	वायफळ	+			३०	चाचेर	}
		३६	सालोड (ही.)	}					
७	आष्टी	३७	आष्टी	+					
		३८	तळेगाव	+					
		३९	साहूर	}					

१६२

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
२३	नागपूर				२३	नागपूर			
७	काटोल	३१	काटोल	+ }	१२	भिवापूर	५८	भिवापूर	+ }
		३२	पारडसिंगा	+ }			५९	कारगांव	+ }
		३३	येणवा	}			६०	मालेवाडा	}
		३४	मेटपांजरा	+ }			६१	नांद	
		३५	रिघोरा	+ }					
		३६	कोंढाळी	}	१३	कुही	६२	कुही	+ }
							६३	राजोला	+ }
८	नरखेड	३७	नरखेड	+ }			६४	तितुर	}
		३८	मोवाड	}			६५	वेलतूर	+ }
		३९	सावरगांव				६६	मांडळ	+ }
		४०	भिष्णूर	+ }			६७	पचखेडी	}
		४१	जलालखेडा	+ }	२४	भंडारा			
		४२	मेंढला	}	१	भंडारा	१	भंडारा	+ }
९	सावनेर	४३	सावनेर	+ }			२	बेला	+ }
		४४	पाटण सावंगी	}			३	शहापूर	}
		४५	केळवद	+ }			४	धारगांव	+ }
		४६	खापा	+ }			५	खमारी	+ }
		४७	वडेगांव	}			६	पहेला	}
					२	मोहाडी	७	मोहाडी	+ }
१०	कळमेश्वर	४८	कळमेश्वर				८	वरडी	}
		४९	धापेवाडा	+ }			९	आंधळगांव	+ }
		५०	मोहपा	+ }			१०	कांद्री	+ }
		५१	तेल कामटी	}			११	कन्हाळगांव	+ }
							१२	करडी	}
११	उमरेड	५२	उमरेड	+ }					
		५३	हेवती	}	३	पवणी	१३	पवणी	+ }
		५४	पाचगांव				१४	आमगांव	}
		५५	बेला	+ }			१५	असगांव	
		५६	सिसी	+ }			१६	अड्याळ	
		५७	मकरधोकडा	}			१७	कोंढा	+ }
							१८	चिंचाळा	}

पिक - हरभरा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
२४	भंडारा				२५	चंद्रपूर			
४	साकोली	१९	साकोली	+	२	ब्रम्हपुरी	८	ब्रम्हपुरी	+
		२०	सांनगडी	+			९	चौगाण	+
		२१	एकोडी	}			१०	अ. नवरगांव	}
५	लाखनी	२२	लाखनी	+			११	गांगलवाडी	+
		२३	पिंपळगांव	+			१२	मंडकी	}
		२४	पोहरा	+	३	नागभीड	१३	नागभीड	+
		२५	पालंदूर	}			१४	मिडाळा	}
६	लाखांदूर	२६	लाखांदूर	+	४	राजुरा	१५	राजुरा	+
		२७	विरली (बु.)	+			१६	विरुर (स्टे.)	}
		२८	बारव्हा	+	५	कोरपना	१७	गडचांदूर	+
		२९	मासळ	}			१८	कोरपना	}
२५	गोंदिया				६	जिवती	१९	जिवती	+
१	तिरोडा	१	तिरोडा	+			२०	पाटण	}
		२	ठाणेगांव	+	७	वरोरा	२१	वरोरा	+
		३	परसवाडा	}			२२	मांडली	+
		४	बडेगांव	+			२३	चिखणी	}
		५	मुंडीकोटा	}			२४	टेंभुर्डा	+
२	अर्जुनी मोरगांव	६	अर्जुनी मोरगांव	+			२५	खंबाडा	+
		७	बोंडगांव देवी	+			२६	शेगाव बु	}
		८	कन्हेरी / केशोरि	}	२७	गडचिरोली			
		९	महागांव	+	१	कुरखेडा	१	कुरखेडा	+
		१०	नवेगांव बांध	}			२	कढोली	}
३	सडक अर्जुनी	११	सडक अर्जुनी	+			३	पुराडा	
		१२	सौंदड	+	२	कोरची	४	बडेगांव	+
		१३	डव्वा	}			५	कोटगुल	+
४	देवरी	१४	देवरी	+			६	म्हसेली/कोरची	}
		१५	मुल्ला	}	३	आरमोरी	७	आरमोरी	
		१६	विंचगड				८	देऊळगांव	
२६	चंद्रपूर						९	वैरागड	+
१	चिमूर	१	चिमूर	+			१०	पिसे वडघा	}
		२	मासळ (बु.)	+					
		३	खडसंगी	+					
		४	नेरी	}					
		५	भिंसी	+					
		६	जांभूळघाट	+					
		७	शंकरपूर	}					

तालुकास्तरीय अधिसूचना

एकूण अधिसूचित तालुके : ५१

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत मंडळ/तालुका अधिसूचना, रबी हंगाम २०१८-१९

पिक - करडई

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१	अहमदनगर	१	अहमदनगर		१	अहमदनगर			
१	अहमदनगर	१	जेऊर	+	४	कर्जत	२८	राशिन	
		२	कापूरवडी	+			२९	कर्जत	+
		३	चिंचोडी पाटील	+			३०	भांबोरा	+
		४	भिंजार	}			३१	मिरजगाव	+
		५	वाळकी	+			३२	कोंभाळी	+
		६	रुई छत्तीसी	}			३३	माहिजळगाव	}
		७	नळेगाव	+	५	जामखेड	३४	जामखेड	+
		८	सावेडी	+			३५	अरणगाव	}
		९	नागापूर	}			३६	खर्डा	+
		१०	चास	+			३७	नान्नज	+
		११	केडगाव	}			३८	नायगाव	}
२	पारनेर	१२	पारनेर	+	६	शेवगाव	३९	शेवगाव	
		१३	भलवणी	}			४०	भातकुडगाव	+
		१४	सुपा	+			४१	धोर जळगाव (शे.)	}
		१५	वाडेगव्हाण	}			४२	एरंडगाव	
		१६	टाकळी ढोकेश्वर	+			४३	बोधेगाव	+
		१७	पळशी	}			४४	चापडगाव	}
		१८	वडझीरे	+	७	पाथर्डी	४५	पाथर्डी	+
		१९	निघोज	}			४६	मानिकदौंडी	}
३	श्रीगोंदा	२०	श्रीगोंदा	+			४७	करंजी	+
		२१	पेडगाव	}			४८	मिरी	}
		२२	मांडवगव्हाण	+			४९	टाकळी मानुर	+
		२३	कोळगाव	}			५०	कोरडगाव	}
		२४	बेलवंडी	+					
		२५	देव दैठण	+					
		२६	काष्टी	+					
		२७	चिनाळा	}					

१६६

रबी २०१८-१९

पिक - करडई

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१	अहमदनगर				२	पुणे			
८	नेवासा	५१	नेवासा (खु.)	+	१	शिरूर	१	शिरूर	+
		५२	नेवासा (बु.)	+			२	रांजणगाव गणपती	+
		५३	सलबतपूर	}			३	टाकळी हाजी	+
							४	मलठण	+
		५४	घोडेगाव	+			५	पाबळ	}
		५५	वडाळा भैरोबा	+					
		५६	सोनई	+			६	तळेगाव ढमढेरे	+
		५७	चांदा	+			७	कोरेगाव भीमा	+
		५८	कुकाणा	}			८	न्हावरा	+
							९	वडगाव रासाई	}

१६७

पिक - करडई

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
३	सोलापूर				३	सोलापूर			
१	द. सोलापूर	१	मंद्रूप	+ }	५	माढा	३२	माढा	
		२	विंचूर	+ }			३३	दारफळ	
		३	निबर्गी	+ }			३४	रोपळे	+ }
		४	होटगी	}			३५	म्हैसगाव	}
२	बारशी	५	बारशी	+ }			३६	कुर्डूवाडी	
		६	खांडवी	+ }			३७	टेंभूर्णी	+ }
		७	आगलगाव	+ }			३८	रांझणी	}
		८	पांगारी	+ }			३९	मोडनिंब	
		९	पानगाव	}			४०	लऊळ	
		१०	सुर्डी	+ }					
		११	वैराग	+ }					
		१२	नारी	+ }					
		१३	उपळे (दु.)	+ }					
		१४	गौडगाव	}					
३	अक्कलकोट	१५	अक्कलकोट	+ }	७	मंगळवेढा	४१	मंगळवेढा	+ }
		१६	जेऊर	}			४२	बोराळे	}
							४३	आंधळगाव	
		१७	तडवळ	+ }			४४	भोसे	+ }
		१८	करजगी	+ }			४५	हूलजंती	+ }
		१९	दुधनी	+ }			४६	मरवडे	+ }
		२०	मैदर्गी	+ }			४७	मारापूर	}
		२१	वाघदरी	+ }					
		२२	चपळगाव	+ }					
		२३	किणी	}					
४	मोहोळ	२४	मोहोळ	+ }					
		२५	नरखेड	}					
		२६	शेटफळ	+ }					
		२७	पेनुर	+ }					
		२८	वाघोली	+ }					
		२९	कामती (बु.)	+ }					
		३०	सावलेश्वर	+ }					
		३१	टाकळी (सी.)	}					

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
४ औरंगाबाद					४ औरंगाबाद				
१	औरंगाबाद	१	औरंगाबाद	+	५	वैजापूर	३४	वैजापूर	
		२	भावसिंगपूरा	+			३५	महालगाव	+
		३	उस्मानपूरा	+			३६	नागमठाणा	}
		४	कांचनवाडी	+			३७	खंडाळा	+
		५	चौका	+			३८	बोरसर	}
		६	हरसुल	}			३९	लाडगाव	
		७	चित्ता-पिंपळगाव	+			४०	गरज	
		८	करमाड	+			४१	शिरूर	+
		९	लाडसांगवी	+			४२	लोणी (खु.)	}
		१०	चिकलठाणा	}			४३	लासूरगाव	
२	फुलंब्री	११	फुलंब्री	+			४४	कन्नड	+
		१२	तीरबावडा	+			४५	चापनेर	+
		१३	आळंद	+			४६	चिखलठाणा	+
		१४	वडोदा बाजार	}			४७	पिशोर	+
३	पैठण	१५	पैठण	+	६	कन्नड	४८	नाचणवेल	+
		१६	बिडकीन	}			४९	कारंजखेड	+
		१७	लोहगाव	+			५०	चिंचोली (प.)	+
		१८	ढोरकीन	+			५१	देवगाव	}
		१९	बालानगर	+			५२	वेरुळ	
		२०	पिंपळवाडी (पि.)	}			५३	सुलतानपूर	+
		२१	पाचोड	+	७	खुलताबाद	५४	सावंगी	}
		२२	विहामांडवा	+			५५	सिल्लोड	+
		२३	नांदर	+			५६	निल्लोड	}
		२४	अडूळ	}			५७	भारडी	+
४	गंगापूर	२५	गंगापूर	+	८	सिल्लोड	५८	बोरगाव बाजार	+
		२६	भंडाळा	+			५९	अर्जिठा	+
		२७	मांजरी	}			६०	गोळेगाव	}
		२८	शेंदुरवाडा	+			६१	आमठाणा	+
		२९	वाळूज	}			६२	अभई	}
		३०	तुर्काबाद						
		३१	हरसुल	+					
		३२	डोणगाव	+					
		३३	सिद. वडगाव	}					

पिक - करडई

१६९

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--	------------	---------------	------------	------	--

बीड

१	परळी	१	परळी	+	२	पाटोदा	६	पाटोदा	+
		२	धर्मापूर	+			७	दासखेड	+
		३	सिरसाळा	+			८	अमळनेर	+
		४	नागापूर	+			९	थेरला	}
		५	पिंपळगाव गाडे	}					}

१७०

पिक - करडई

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--	------------	---------------	------------	------	--

७ लातूर

निलंगा

१ निलंगा + }
२ पानचिंचोली + }
३ अबूलगा + }
४ निटूर }

५ कासारसिरसी + }
६ मदनसूरी + }
७ औरादशहाजनी + }
८ कासार बालकूंद + }
९ हलगरा + }
१० भुतमुंगळी }

१७१

पिक - करडई

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
					१० हिंगोली				
१	सेनगाव	१	सेनगाव		३	हिंगोली	१३	हिंगोली	+ }
							१४	खंबाळा	}
		२	गोरेगाव				१५	नसी	
		३	आजेगाव	+ }			१६	बासंबा	+ }
		४	पान कन्हेरगाव	}			१७	डिग्रस कराळे	}
		५	साखरा	+ }			१८	माळ हिवरा	
		६	हत्ता	}			१९	सिरसम (बु.)	
२	कळमनुरी	७	कळमनुरी	+ }			२०	औढा (ना.)	+ }
		८	वाकोडी	+ }			२१	येहळेगाव	}
		९	नांदापूर	}	४	औढा (ना.)	२२	जवळा बाजार	+ }
		१०	आ. बाळापूर	+ }			२३	साळणा	}
		११	डोंगरकडा	+ }					
		१२	वारंगा फाटा	}					

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
------------	---------------	------------	------	--	------------	---------------	------------	------	--

एकूण अधिसूचित मंडळ : २२९

एकूण अधिसूचित मंडळ : २२९

१७३

पिक - करडई

रबी २०१८-१९

तालुकास्तरीय अधिसूचना									
अ.	जिल्हा	अ.	तालुका		अ.	जिल्हा	अ.	तालुका	
१	सातारा	१	खटाव (वडुज)		४	जालना	१	जालना	
		२	फलटण				२	परतुर	
२	उस्मानाबाद	१	उस्मानाबाद		५	बीड	१	बीड	
		२	तुळजापूर				२	आष्टी	
		३	कळंब				३	गेवराई	
		४	उमरगा				४	आंबेजोगाई	
		५	लोहारा		६	लातूर	१	औसा	
३	परभणी	१	परभणी				२	देवणी	
		२	गंगाखेड				३	चाकुर	
		३	सोनपेठ				४	लातूर	
		४	पालम						
		५	पाथरी						
		६	मानवत						
		७	जितुर						
		८	पुर्णा						
		९	सेलु						

एकूण अधिसूचित तालुके : २६

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत मंडळ/तालुका अधिसूचना, रबी हंगाम २०१८-१९

पिक - उन्हाळी भात

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१	रायगड				२	सिंधुदुर्ग			
१	माणगांव	१	माणगांव	+}	२	सावंतवाडी	८	सावंतवाडी	+}
		२	इंदापूर	+}			९	अजगांव	}
		३	गोरेगांव	+}			१०	अंबोली	+}
		४	लोणेरे	}			११	बांदा	+}
२	रोहा	५	रोहा				१२	मधुरा	}
		६	कोलाड				१३	भेडशी	+}
		७	नागोठणे		३	डोडामार्ग	१४	तालकट	}
२	सिंधुदुर्ग								
१	मालवण	१	मालवण	+}	४	वेंगुर्ला	१५	वेंगुर्ला	+}
		२	अंबेरी	+}			१६	सिरोडा	+}
		३	पेनदूर	+}			१७	म्हापन	+}
		४	अचारे	}			१८	वेटोरे	}
		५	मसूरे	+}					
		६	श्रावण	+}					
		७	पोईप	}					

एकूण अधिसूचित मंडळ : २५

तालुकास्तरीय अधिसूचना

पिक - उन्हाळी भात

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	तालुका		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	तालुका	
१	रत्नागिरी	१	संगमेश्वर		३	गोंदिया	१	गोंदिया	
		२	राजापूर				२	तिरोडा	
		३	खेड				३	आमगांव	
							४	गोरेगाव	
२	भंडारा	१	मोहाडी				५	सालेकसा	
		२	तुमसर				६	देवरी	
		३	साकोली				७	मोरगांव अर्जुनी	
		४	पवनी				८	सडक अर्जुनी	
		५	लाखांदूर						
		६	लाखणी		४	गडचिरोली	१	कु रखेडा	
							२	आरमोरी	
							३	सिरोंचा	
							४	वडसा	

एकूण अधिसूचित तालुके : २१

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत मंडळ/तालुका अधिसूचना, रबी हंगाम २०१८-१९

पिक - उन्हाळी भुईमूग

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
१	धुळे			
१	धुळे	१	कुसंबा	+ }
		२	नेर (म.)	+ }
		३	सोनगिर	+ }
		४	नगांव (बु.)	}
		५	लामकानी	+ }
		६	फागणे	+ }
		७	शिरुड	+ }
		८	बोरकुंड	+ }
		९	आर्वी	+ }
		१०	मुकटी	}
२	सोलापूर			
१	माढा	१	माढा	+ }
		२	दारफळ	+ }
		३	लऊळ	+ }
		४	कुईवाडी	}
		५	रोपळे	+ }
		६	म्हैसगांव	+ }
		७	टेभुर्णी	+ }
		८	रांझणी	+ }
		९	मोडलिंब	}
२	करमाळा	१०	करमाळा	+ }
		११	केतूर	+ }
		१२	कोर्टी	}
		१३	जेऊर	+ }
		१४	उमरड	+ }
		१५	केम	}
३	पंढरपूर	१६	पूळूज	+ }
		१७	चळे	+ }
		१८	करकंब	+ }
		१९	भालवणी	}

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	मंडळ	
२	सोलापूर			
३	पंढरपूर	२०	पटकुरोली	
		२१	तुंगत	+ }
		२२	कासेगांव	+ }
		२३	पंढरपूर	+ }
		२४	भंडीशेगाव	}
४	माळशिरस	२५	माळशिरस	+ }
		२६	इस्लामपूर	+ }
		२७	वेळापूर	+ }
		२८	पिलीव	}
		२९	अकलूज	+ }
		३०	लवंग	}
		३१	नातेपुते	+ }
		३२	सदाशिवनगर	+ }
		३३	महाळुंग	+ }
		३४	दहीगांव	}
३	परभणी			
१	गंगाखेड	१	गंगाखेड	+ }
		२	महातपुरी	}
		३	माखणी	
		४	राणी सावरगांव	
२	सोनपेठ	५	सोनपेठ	+ }
		६	आवलगांव	}
४	हिंगोली			
१	बसमत	१	बसमत	+ }
		२	अंबा	+ }
		३	हयातनगर	+ }
		४	गिरगांव	+ }
		५	हट्टा	}
		६	टेंभुर्णी	+ }
		७	कुरुंदा	}

તાલુકાસ્તરીય અધિસૂચના

પિક - ઉન્હાલી ભુઈમૂગ

રબી ૨૦૧૮-૧૯

અ. ક્ર.	જિલ્હા	અ. ક્ર.	તાલુકા	
------------	--------	------------	--------	--

૧ રાયગડ

૧ મહાડ

૨ માળગાંવ

૨ રત્નાગિરી

૧ ચિપલૂળ

૨ છેડ

૩ સંગમેશ્વર

૪ રત્નાગિરી

૫ રાજાપૂર

૬ લાંજા

૩ સિંધુદૂર્ગ

૧ દેવગડ

૨ માલવળ

૩ કળકવલી

૪ વૈભવવાડી

૫ સાવંતવાડી

૬ દોડામાર્ગ

૭ વેંગુર્લા

૮ કુડાલ

૪ નાશિક

૧ માલેગાંવ

૨ બાગલાળ

૩ કલવળ

૪ દેવલા

૫ નાંદગાંવ

૬ નિફાડ

૭ યેવલા

૮ ચાંદવડ

૯ નાશિક

૧૦ ત્ર્યંબકેશ્વર

૧૧ દિંડોરી

૧૨ ઇગતપુરી

૧૩ સિત્તર

અ. ક્ર.	જિલ્હા	અ. ક્ર.	તાલુકા	
------------	--------	------------	--------	--

૬ ધુલે

૧ સાક્રી

૨ શિરપૂર

૩ શિંદલેડા

૭ નંદુરબાર

૧ નંદુરબાર

૨ નવાપૂર

૩ શહાદા

૪ તલોદા

૮ જલગાંવ

૧ જલગાંવ

૨ ભુસાવલ

૩ બોદવડ

૪ મુક્તાઈનગર

૫ ઇરંડોલ

૬ ધરળગાંવ

૭ જામનેર

૮ યાવલ

૯ રાવેર

૧૦ અમલનેર

૧૧ ચોપડા

૧૨ પારોલા

૧૩ ચાલીસગાંવ

૧૪ પાચોરા

૧૫ મહગાંવ

पिक - उन्हाळी भुईमूग

अ. क्र.	जिल्हा	अ. क्र.	तालुका	
९	अहमदनगर	१	नगर	
		२	पारनेर	
		३	राहुरी	
		४	श्रीरामपूर	
		५	श्रीगोंदा	
		६	कर्जत	
		७	जामखेड	
		८	शेवगांव	
		९	पाथर्डी	
		१०	नेवासा	
		११	संगमनेर	
		१२	अकोला	
		१३	कोपरगांव	
		१४	राहाता	
१०	पुणे	१	हवेली	
		२	खेड	
		३	आंबेगांव	
		४	शिरूर	
		५	भोर	
		६	पुरंदर	
		७	बारामती	
		८	इंदापूर	
		९	दौंड	

१७८
रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा	अ. क्र.	तालुका	
११	सोलापूर	१	द. सोलापूर	
		२	अक्कलकोट	
		३	मोहोळ	
		४	बार्शी	
		५	सांगोला	
		६	मंगळवेढा	
१२	सातारा	१	सातारा	
		२	पाटण	
		३	कराड	
		४	वाई	
		५	खटाव (वडूज)	
		६	माण (दहीवडी)	
		७	फलटण	
		८	खंडाळा	
१३	सांगली	१	मिरज	
		२	जत	
		३	खानापूर (विटा)	
		४	वाळवा (इस्लामपूर)	
		५	तासगांव	
		६	पलूस	
		७	कवठेमहांकाळ	

पिक - उन्हाळी भुईमूग

अ. क्र.	जिल्हा	अ. क्र.	तालुका	
१४	कोल्हापूर	१	पन्हाळा	
		२	बावडा	
		३	करवीर (कोल्हापूर)	
		४	राधानगरी	
		५	कागल	
		६	भुदरगड	
१५	उस्मानाबाद	१	उस्मानाबाद	
		२	कळंब	
		३	तुळजापूर	
		४	उमरगा	
१६	परभणी	१	परभणी	
		२	पाथरी	
		३	जिंतूर	
		४	पुर्णा	
१७	हिंगोली	१	हिंगोली	
		२	औंढा (ना.)	
		३	सेनगांव	
		४	कळमनुरी	

१७९
रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा	अ. क्र.	तालुका	
१८	अकोला	१	अकोट	
		२	पातूर	
		३	बार्शी -टाकळी	
		४	अकोला	
		५	तेल्हारा	
१९	वाशिम	१	वाशिम	
		२	रिसोड	
		३	मालेगांव	
		४	मंगरुळपीर	
		५	मानोरा	
२०	अमरावती	१	तिवसा	
		२	अंजनगांव (सु.)	
		३	अचलपूर	
२१	यवतमाळ	१	यवतमाळ	
		२	घाटंजी	
		३	पुसद	
		४	उमरखेड	
		५	महागाव	
				एकूण अधिसूचित तालुके : १३१

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत मंडळ/तालुका अधिसूचना, रबी हंगाम २०१८-१९

तालुकास्तरीय अधिसूचना

पिक - रबी कांदा

रबी २०१८-१९

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	तालुका		अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	तालुका	
१	नाशिक	१	मालेगांव		४	अहमदनगर	१	नगर	
		२	नांदगांव				२	पारनेर	
		३	बागलाण				३	श्रीगोंदा	
		४	कळवण				४	कर्जत	
		५	देवळा				५	जामखेड	
		६	नाशिक				६	शेवगांव	
		७	त्र्यंबकेश्वर				७	पाथर्डी	
		८	दिंडोरी				८	नेवासा	
		९	निफाड				९	राहुरी	
		१०	सिन्नर				१०	संगमनेर	
		११	येवला				११	अकोले	
		१२	चांदवड				१२	कोपरगांव	
							१३	श्रीरामपूर	
							१४	राहाता	
२	धुळे	१	धुळे		५	पुणे	१	हवेली	
		२	साक्री				२	जुन्नर	
		३	शिरपूर				३	खेड	
		४	शिंदखेडा				४	आंबेगांव	
३	जळगाव	१	जळगांव				५	शिरूर	
		२	भुसावळ				६	बारामती	
		३	बोदवड				७	इंदापूर	
		४	अंमळनेर				८	दोंड	
		५	चोपडा				९	पुरंदर	
		६	एरंडोल						
		७	धरणगांव						
		८	पारोळा						
		९	चाळीसगांव						

१८१

रबी २०१८-१९

पिक - रबी कांदा

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	तालुका	
६	सोलापूर	१	उ. सोलापूर	
		२	द. सोलापूर	
		३	अक्कलकोट	
		४	बार्शी	
		५	मोहोळ	
		६	माढा	
		७	करमाळा	
		८	पंढरपूर	
		९	माळशिरस	
		१०	मंगळवेढा	
७	सातारा	१	कोरेगांव	
		२	खटाव	
		३	माण	
		४	फलटण	
		५	खंडाळा	
८	औरंगाबाद	१	औरंगाबाद	
		२	पैठण	
		३	गंगापूर	
		४	वैजापूर	
९	बीड	१	पाटोदा	
		२	माजलगांव	
		३	अंबेजोगाई	
		४	गेवराई	
		५	परळी वैजनाथ	

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	अ. क्र.	तालुका	
१०	उस्मानाबाद	१	उस्मानाबाद	
		२	तुळजापूर	
		३	उमरगा	
		४	लोहारा	
		५	परंडा	
		६	भुम	
		७	वाशी	
		८	कळंब	
११	अकोला	१	बाळापूर	
		२	पातूर	
		३	मुर्तिजापूर	
		४	अकोला	
		५	अकोट	
		६	तेल्हारा	
१२	अमरावती	१	अमरावती	
		२	चांदूर रेल्वे	
		३	तिवसा	
		४	मोर्शी	
		५	वरुड	
		६	अंजनगांव (सु.)	
		७	अचलपूर	
		८	चांदूर बाजार	
		९	धामणगांव रेल्वे	
१३	बुलढाणा	१	बुलढाणा	
		२	मोताळा	
		३	खामगाव	
		४	शेगाव	
		५	जळगाव जामोद	
		६	मेहकर	
		७	सिंदखेड राजा	

एकूण अधिसूचित तालुके : १०२